

FLATTIVIESTI

2/2021 - www.flatti.net

PIDÄN SINUSTA HUOLTA ♥

FIKSUMPIA PENTUJA

TUKEE AIVOJEN
JA AISTIEN
KEHITTYMISTÄ

SUOJAA
AIKUISIÄN
ATOPIALTA

VARMISTAA PAREMMAN
OPPIMISKYVYN

JALOSTUSNARTUILE &
PENNUILLE 12 KK
IKÄÄN SAAKKA

KOIRASI ELÄMÄNKUMPPANI

Nutrolin® tuntee koirat ja osaa omegat.
Autamme sinua pitämään huolta koirastasi koko
sen elämän ajan.

OLETKO KASVATAJA?

Liity nopeasti kasvavaan Nutrolin®-kasvattajakeryhökseen.
Lue lisää www.nutrolin.fi

WWW.NUTROLIN.FI

ESTD 2007

- 2 NUTROLIN
- 4 FLATTIMESTARUUS, -KISÄLLI JA JUNIORIMESTARUUS 2021
- 5 PUHEENJOHTAJAN TERVEISET
- 6 KESÄN PUREVAT JA PISTÄVÄT VAARAT
- 7 FIELD TRAINING GUIDELINES AND TIPS
- 10 MINULLA ON JALOSTUSUROS... VAI ONKO?
- 12 NOUTAJIEN WT - NEUVOJA ALOITTELUJOLLE
- 15 JALOSTUSTOIMIKUNNAN TERVEISET
- 16 ROTUMÄÄRITELMÄSTÄ OSA 3 - ETUKULMAUKSET
- 18 HYVÄT PERUSTAIKOT TOIMIVAN YHTEISTYÖN PERUSTA
- 20 KOHTEIDEN KÄYTTÖ KOULUTUKSESSA
- 22 SANKARIKOIRAT ELI VERENLUOVUTTAJAT
- 24 EKA KERTAA PÖTKYLÄKISOISSA
- 27 WT-MESTARUUS 2021
- 28 VERIJÄLKEEN TUTUSTUMINEN - JÄLJESTYKSEN ALKEET
- 30 FLATTIEN MEJÄ-KOKEET 2021
- 31 ALUETOIMINNAN KUULUMISIA ETELÄ-SAVOSTA
- 32 ORTOPEDISEET ONGELMAT JA NIIDEN EHKÄISY
- 36 TYÖSKENTELEVÄN FLATIN TYYPI, RAKENNE JA TYYLI OSA1
- 40 SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIT 2020
- 44 NOME-VALMENNUSRENKAAN KOULUTUSKUULUMISET
- 48 ERILAISIA LUONNETESTEJÄ OSA 2
- 51 FLATTIEN KESÄLEIRI!
- 52 JÄRJESTÖN VUOSIKOKOUSPÖYTÄKIRJA
- 53 TARVIKEMYNTI
- 54 VANHAT JA VIISAAT
- 59 SPONDYLOSITUKI / PENTUVÄLITTÄJÄT
- 60 KASVATAJAILMOITUKSET / UUSIA VALIOITA
- 62 JÄRJESTÖN JÄSENASIAT JA TILITIEDOT
- 63 JÄRJESTÖN YHTEYSTIEDOT
- 64 BOZITA ROBUR

PÄÄTOIMITTAJA

Mari Mamia

TOIMITUSSIHTEERI

Jaana Kontto, flattiviesti@gmail.com

TAITTO

Elisa Pekki, flattiviesti@gmail.com

TOIMITUSKUNTA

Jalostus-, näyttely-, mejä-, nou/nome- ja har-
rastuslajien toimikunnat, hallitus sekä jäsenet.

KANNEN KUVA

Ulla Heikkinen

FLATTIVIESTIEN MATERIAALI

flattiviesti@gmail.com

VALIOILMOITUKSET

flattiviesti@gmail.com

ILMOITUSKOOT

1/1 sivu 210 mm x 297 mm

1/2 sivu (vaaka) 186 mm x 133,5 mm

1/2 sivu (pysty) 90 mm x 273 mm

1/4 sivu 90 mm x 133,5 mm

1/8 sivu 90 mm x 64 mm

Kasvattajaboxi 88 mm x 50 mm

ILMOITUSHINNASTO JÄSENIILE

1/1 sivu 60€/lehti, 200€/vuosi

1/2 sivu 40€/lehti, 140€/vuosi

1/4 sivu 30€/lehti, 100€/vuosi

1/8 sivu 15€/lehti, 40€/vuosi

Kasvattajaboxi 15€/lehti, 40€/vuosi

Valioilmoitus normaali taittokoossa ilmainen

Ilmoitusmaksut Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n tilille: FI28 5620 0920 4247 50. Ilmoitusaineistot osoitteeseen flattiviesti@gmail.com. Ilmoituksen mukana tulee lähettää maksukuitti.

FLATTIVIESTI NRO 3/2021

ilmestyy: 23.9.2021, aineistopäivä: 20.8.2021

AINEISTOVAATIMUKSET

Tekstitiedostot Wordin doc/docx/rtf-muodossa. Kuvat jpg/tif/pdf-muodossa, 300 dpi. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä sutuisiksi, emmekä valitettavasti voi käyttää niitä.

Toimitus huomauttaa, että artikkeleiden mieliteet ovat kirjoittajien omia, eivätkä välttämättä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n hallituksen tai toimituksen. Flattiviestiin kirjoitetuissa jutuissa on aina oltava kirjoittajan oikea nimi ja yhteystiedot, jotka pyydyttäessä jäävät vain toimituksen tietoon. Artikkeleiden ja kuvien osittainenkin lainaaminen ilman toimituksen ja kirjoittajan lupaa on kielletty.

PAINOAIKKA

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

FLATTIMESTARUUS FLATTI-KISÄLLI JUNIORIMESTARUUS

14.-15.8.
Pudasjärvi

Tervetuloa osallistumaan Flattimestaruuteen, Flatti-Kisälliin ja Juniorimestaruuteen 2021 Pudasjärvelle Pohjois-Pohjanmaalle. Tapahtuma aloitetaan la 14.8. näyttelyosuudella Hilturannan leirikeskukseen piha-alueella. Tämän jälkeen jatketaan maastoon Juniorimestaruuden ja Flatti-Kisällin koeosuuteen sekä Flattimestaruuden karsintaluokkiin. Flatti-Kisällin koeosuus on virallinen alokasluokan NOME-B -koe ja Flattimestaruuden karsintaluokat ovat viralliset AVO- ja VOI-luokan NOME-B -kokeet. Sunnuntaina 15.8. järjestetään Flattimestaruuden finaali ja Flatti-Kisällin koeosuus jatkuu tarvittaessa.

©Juho Pajari

LAUANTAI 14.8.

- Juniorimestaruus
- Flattimestaruus karsinta
- Flatti-Kisälli

SUNNUNTAI 15.8.

- Flatti-Kisälli jatkuu tarvittaessa
- Flattimestaruus finaali

TUOMARIT

Näyttelyosuus: Jaana Rätty
Juniorimestaruus ja Flatti-Kisälli.
Tiina-Maarit Kisonen Flattimestaruus.

Koeosuus: Tanja Tenhonen Juniorimestaruus,
Jyrki Oikarinen Flatti-Kisälli, Taru Hiltunen
VOI ja Tuija Hukkanen AVO Flattimestaruus.

LISÄTIETOJA

Tarkempia tietoja majoitusvaihtoehtoista ja viikonlopun aikataulusta päivitetään järjestön kotisivuille www.flatti.net ja tapahtuman Facebook-sivulle: Flattimestaruus 2021. Lisätietoja: Henna Mikkonen hennamik@gmail.com
puh. 044 5400 609

PUHEEN- JOHTAJALTA

YHDISTYS ON TEKIJÖIDENSÄ JA AKTIIVIENSÄ NÄKÖINEN

Elämme muuttuvassa maailmassa ja vain muutos on pysyvää. Näin ovat lausuneet useat ja oikeassa ovat. Sama lainalaisuus koskee myös rotujärjestöä, niin kuin kaikkia muitakin yhdistyksiä. Samalla kun toimihenkilöt, tekijät ja aktiivit vaihtuvat tai maailma ympärillämme muuttuu, se vaikuttaa myös rotujärjestön toimintaan. Uusia asioita aloitetaan, olemassa olevia kehitetään ja jotkut aiemmin tehdyt asiat jäävät tauolle tai lopetetaan kokonaan. Tämä uusien toimintojen aloittaminen näkyy rotujärjestön toiminnassa juuri tällä hetkellä erityisen hyvin, kun korona pandemia edelleen rajoittaa toimintaamme kokoontumisrajoitusten ja koe- ja kilpailutoiminnan keskeytymisen muodossa. Olemme olleet uuden edessä ja vastanneet muutokseen valtaamalla itsellemme täysin uusia toimintatapoja ja keksineet uusia keinoja toteuttaa rotujärjestötyötä.

Rotujärjestön ihka ensimmäinen etäyhteydellä toteutettu yleiskokous oli hyvä esimerkki siitä, kuinka nopeasti olemme omaksuneet uudet käytännöt. Etänä järjestettyyn kokoukseen oli helppo osallistua, riippumatta asuinpaikasta. Olimmekin kokousväen kanssa yhtä mieltä tarpeesta rotujärjestön sääntöjen päivittämiseen, joka mahdollistaa järjestön kokousten järjestämisen etäkokouksina.

Toinen uusi tapa toteuttaa rotujärjestötyötä ovat nome-toimikunnan organisoimat webinaarit flatin koulutuksesta metsästyskokeisiin, sekä rodunomaisten lajien verkkokurssi kasvattajille. Kun emme voi tavata toisiamme ja kokoontua kouluttamaan koiriamme livenä, valjastetaan nykyteknologia koiriamme ja koulutuksemme hyödyksi. Ei se niin vaikeaa ole, täysin uudelleen toimintaan ja sen tekemiseen ei vaadita muuta kuin hyvä idea ja innokas tekijä!

Tietoinen panostaminen aluetoimintaan on näin korkona-aikana mahdollistanut koulutusten jatkumisen myös livenä – rajoitteet ja ohjeet huomioiden. On ollut hienoa seurata eri puolilla maata aktiivisesti ja monipuolisesti järjestettyä koulutustoimintaa flateillemme, ja huomata myös jäsenistömme aktiivisuus tapahtumia kohtaan.

Monilla rotujärjestön toiminnan muodoilla, kuten Flattiviesti-lehden julkaisemisella, sekä Flattimestaruuden ja Kesäleirin järjestämisellä on jo pitkät perinteet. Nämäkään eivät kuitenkaan pysy staattisesti samanlaisina vuodesta toiseen, vaan muuttuvat sen hetkisten tekijöidensä näköisiksi. Sen sijaan toiminta, jolle ei löydy tekijää jää helposti tauolle tai kokonaan unholaan. Näin kävi esimerkiksi flattien kevät- ja syystreffille, joista syystreffit saatiin

elvytettyä vuosien tauon jälkeen pari vuotta sitten. Tälle syksylle ei vielä treffien järjestämisestä ole päätetty, paikkaa ja tekijää ei vielä tällä hetkellä ole. Loka-marraskuinen flattitapaaminen tuntuisi kuitenkin mukavan lämpimältä ja valoisa ajatukselta harmaaseen syksyyn, joten pyrimme löytämään treffeille paikan sekä järjestäjän.

Uusia ideoita toimintaan voi hakea vaikka jostain toisesta, itselleen mieluisasta harrastuksesta. Minkälaista toimintaa järjestää vaikka paikallinen partiolippukunta tai urheiluseura. Voisiko jonkin toisen harrastuksen toiminnasta ammentaa ideoita ja oivalluksia oman toiminnan kehittämiseen ja uudistamiseen?

Meitä flatti-ihmisiä, Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n jäseniä on noin 1000 henkilöä! Tapoja harrastaa flatin kanssa on siis ainakin tuhat ja siihen mahtuu monenmoisia tapoja ja mieltymyksiä laidasta laitaan. Keskustelu siitä, minkälaista toimintaa jäsenet rotujärjestöltä toivovat, on siis tärkeää. Samalla on myös tärkeää löytää uusia tekijöitä ja innokkaita ideanikkareita mukaan toimintaan. Puheenjohtajana toivoisin, että rotujärjestötyön lisäksi pystyisimme tarjoamaan jokaiselle jäsenelle mahdollisimman paljon. Oli se sitten koulutusta, tietoa, elämyksiä tai ihan vain hyvää elämää flatin kanssa.

- Mari

KESÄN PUREVAT JA PISTÄVÄT VAARAT

Kesä on valon, vapauden ja ilon aikaa, mihin mahtuu kuitenkin omat huolensa myös lemmikkien kanssa. Aina suunnittelu, varovaisuus ja ennaltaehkäisy eivät riitä ikävien kohtaamisten estämiseen. Mitä tulee tietää ja miten hoitaa, jos kyy pääsee puremaan tai ampiainen pistämään koiraa?

KYYN PUREMA

Kyyn ja koiran kohtaaminen päättyy valittavan usein puremaan ja eläinlääkärireissuun. Pureman vakavuus vaihtelee ajankohdasta, alueesta ja myrkyyn määrästä riippuen. Puremaan tulee kuitenkin aina suhtautua vakavuudella, koska se voi viedä koiralta hengen.

Usein kyy pääsee puremaan koiraa kuonoon, muualle päähän tai etujalkoihin, kun koiraa uteliaana tutkii maastoa tai itse käärmettä. Tyypillisiä ulkoisia oireita puremasta ovat purema-alueen kohtalainen tai voimakas turvotus, kosketusarkuus, koiraa on vaikea nähdä ja se voi myös kuolata tai oksennella. Kyyn myrkyä vaikuttaa erityisesti verenkiertojärjestelmään siten, että veri ei hyödy normaalisti ja joskus koiralla voi olla myös rytmihäiriöitä. Myrkyä voi tuhota myös munuaiskudosta aiheuttaen munuaisten toiminnan äkillisen heikkenemisen eli akuutin munuaisvaurion.

Pureman jälkeen on tärkeintä pitää koiraa levossa ja rauhallisena, mutta myrkyä ei tule imeä pois tai estää sen leviämistä kiristysiteillä tai muilla vastaavilla. Kyytablettia ei myöskään tule antaa kuin vain siinä tapauksessa, että koiran hengitystiet ovat turpoamassa umpeen, sillä kyytabletti voi peittää todellisten oireiden vakavuutta ja aiheuttaa myös mahdollisesti vaurioituneihin mu-

nuaisiin lisää vauriota. Eläinlääkäriössä koiraa hoidetaan ensisijaisesti suonensisäisellä nesteytyksellä, kipulääkityksellä ja muulla tarvittavalla tukihoidolla aina tapaukskohtaisesti. Vakavissa kyyn purematapauksissa harkitaan myös kyyn vastamyrkyntä. Kyyn pureman jälkeen koiran tulee toipua rauhassa ilman suurempaa rasitusta parin viikon ajan.

AMPIAISEN PISTO

Myös ampiainen pistot kohdistuvat koirilla usein pään alueelle ja suuhun. Yleensä ampiainen pisto on koiralle vaaraton, toki pistokohta saattaa olla kipeä muutaman päivän ajan, aivan kuten ihmisilläkin. Koiraa voi kuitenkin olla allerginen ampiainen pistolle ja saada henkeä uhkaavan allergisen reaktion eli anafylaktisen shokin. Anafylaktiseen shokkiin liittyviä oireita ovat koko koiraan leviävä turvotus ja kutina, hengitysvaikeudet, raju oksentelu, ripulointi ja se on yleisvoiminnaltaan heikko. Ensiavuksi annetaan kyytabletti annoksella 1tbl/10kg, mutta isolekin koiralle korkeintaan 3tbl ja suunnataan kiireesti lähimmälle klinikalle. Vaikka koiraa ei olisi allerginen ampiaille, reaktio voi tulla, jos suuri määrä hyönteisiä pistää koiraa kerralla.

Jos koiralle ei tule paikallisturvotusta ja lievää kutinaa kummempia oireita, pistokohta hoidetaan parin päivän ajan desinfioidulla haava-suihkeella. Heti piston jälkeen kohtaa voi kylmätä 10-15 min. ajan. Jos pistokohdassa näkyy vielä ampiainen jälkeensä jättämä piikki, sen voi varovasti nypätä pois. Jos ei ole täyttä varmuutta onko koiraa pistänyt ampiainen vai kyy, klinikalle on syytä lähteä tarkistuttamaan tilanne tarkemmin.

MUUT PISTÄVÄT HYÖNTEISET

Muutkin hyönteiset, kuten mehiläiset, paarmat, hirvikärpäset, hyttyset, mäkäräiset ja muurahaiset voivat aiheuttaa koiralle allergisia reaktioita. Näissä tapauksissa toimitaan samoin kuin ampiainen piston kohdalla. Usein hyönteisen pisto on koiralle kuitenkin täysin vaaraton, eikä se välttämättä edes kutise yhtä kovasti kuin ihmisellä suojaavan karvapeitteen ja paksumman ihon takia. Jos koiraa raapii kovasti pistokohta, sitä kannattaa estää esimerkiksi kaulurin tai sukan

Kyyn pureman jälkeen on tärkeintä pitää koiraa levossa ja rauhallisena, mutta myrkyä ei tule imeä pois tai estää sen leviämistä kiristysiteillä tai muilla vastaavilla. Kyytablettia ei myöskään tule antaa kuin vain siinä tapauksessa, että koiran hengitystiet ovat turpoamassa umpeen. -> Koiraa aina eläinlääkäriin!

avulla, ettei se saa aikaiseksi suurempia ihorikkoja ja sitä kautta alkuperäistä isompia ongelmia, kuten ihotulehdusta. Jos koiraa muuttuu piston tai pistojen jälkeen vaisuksi, huonovointiseksi tai muuten tulee tunne, ettei kaikki ole kuten pitää, eläinlääkäriille voi aina soittaa ja kysyä neuvoa kannattaako tulla käynnille vai jatkaako voinnin seuranta kotona.

Koirille myydään erilaisia hyönteiskarkote-suihkeita, joita kannattaa käyttää, jos tietää alueella olevan paljon pistäviä hyönteisiä. Myös osa punkkikarkoitteista toimii suojana muitakin hyönteisiä vastaan.

PUNKIT

Punkit ovat tietyillä alueilla hyvinkin tuttuja koiranomistajille, toisilla taas melko harvinaisakin. Osa punkeista levittää borreliosia ja puutiaisiaivokuumetta, mitkä tarttuvat ihmiseenkin. Koiraa voi suojautua punkkeja vastaan syötävällä tabletilla, pannalla tai turkkiin levitettävällä liuoksella. Kaikkien tuotteiden tarkoitus on estää punkin kiinnittyminen koiraan pitkäksi aikaa ja tätä kautta estää tauteja leviämistä ja koiraa sairastumasta. Taudinaiheuttajat eivät siirry punkista isäntäeläimeen välittömästi pureman jälkeen vaan vasta useampien tuntien kuluttua. Koirien punkkisuojauskella kevennetään myös ihmisten taakkaa saada puremaa.

Jos koirassa huomaa kiinnittyneen punkin, se kannattaa poistaa punkinpoistovalineella heti. Asia ei kuitenkaan ole kiireellinen päivystysasia, jos sitä ei itse saa jostain syystä poistettua tai osa punkista jäisikin koiraan. Usein tai lähes aina punkista jääkin osa koiraan, mutta pala poistuu kyllä aikanaan kun koiran immuunipuolustus rajaa sen ulos elimistöstä.

*Turvallista ja iloista kesää koiran kanssa!
- Janita Lauri*

FIELD TRAINING GUIDELINES AND TIPS

– LESSONS I'M LEARNING ALONG THE JOURNEY

VINKKEJÄ JA OHJEITA METSÄSTYSKOULUTUKSEEN

– MITÄ OLEN OPPINUT MATKAN VARRELLA

Rakastan flattieni kouluttamista! Olen saanut vakavan pureman treeni-kärpäselältä! Mielestäni metsästyskoulutus on erityisen haastavaa. Jokainen koira on erilainen; mikä toimii yhdellä voi olla täysin väärä tapa opettaa toista. Koiran koulutuksen opettelu vaatii paljon opiskelua, suunnittelua ja pohdintaa. Hyvät kouluttajat ovat hyviä tarkkailemaan, he osaavat lukea koirien tunnetiloja ja muokata koulutustaan saamansa informaation perusteella.

Kouluttaja tarvitsee myös salapoliisin kykyjä – miksi jokin asia meni pieleen ja mitä pitää tehdä jotta saavuttaisi menestystä? Tullakseen hyväksi kouluttajaksi tarvitsee itsetuntemusta ja -kontrollia, tunteet pitää pystyä pitämään kurissa, vaalia kärsivällisyyttä ja pitää hermot kurissa myös kokeissa ja testeissä. Haasteiden tasapainottaminen koulutuksessa on palkitsevaa! Rakastan katsoa koirieni rajoittamatonta iloa kun ne työskentelevät! Niiden koko olemus on keskittynyt työhön, työhön jota ne rakastavat. Koiran ja ohjaajan välille kehittyy hieno suhde, koska ylemmän tason kokeet ja treenit vaativat vahvaa tiimityötä.

Tavoitteen saavuttaminen on erityisen tyydyttävää ja palkitsevaa. Menestyksen makea maku innostaa. Upeita ystävyysuhteita muodostuu ympäri manteretta.

Matkustaminen uusiin paikkoihin treenaamaan tai kokeisiin on kiinnostavaa ja hyvin nautinnollista. Olen varma siitä, että metsästyskokeisiin treenaaminen pitää minut elossa pitkään, koirieni kanssa viettämieni aktiivisten ulkoilupäivien on pakko vaikuttaa pitkäikäisyyteen!

Metsästyskoulutus on haastavaa ja palkitsevaa... ja se pitää myös erittäin nöyränä. On niin helppo tehdä virheitä. On niin helppo tehdä vääriä asioita väärään aikaan. Niin helppoa tehdä virhe ja pilata viikkojen hyvä työ viidessä minuttissa.

Niin helppoa syyttää koiraa ja olla itse ottamatta vastuuta ongelmasta. Ensimmäinen flattini Sarah oli uskomattoman lahjakas noutaja joka kärsivällisesti sietä koulutusvirheitäni. Toivoisin, että hän olisi vielä luonamme ja haluaisin hänen tietävän että olen oppinut paljon ja kehityn koko ajan kouluttajana ja ohjaajana.

Tässä on jotain matkani varrella oppimiani asioita. Toivon, että sinulle on niistä hyötyä.

OPETA, ÄLÄ TESTAA!

Metsästyskoulutus on pitkä ja sitoutumista vaativa prosessi, menestystä ei saavuteta yhdessä päivässä! Rentoudu ja nauti matkasta. Yritä aina varmistaa onnistumisesi etukäteen: varmista että jokaisella markkeerauksella, sokkolinjalla ja muilla harjoitteilla on merkitys. Tiedä tarkoin mitä haluat saavuttaa. Kuten kirjailija ja kouluttaja Jim Dodds sanoo: ”Mikä on pointtisi?” Parantaako koulutussuunnitelmasi oikeasti koirasi kykyjä, vai tarjoaako se vain liikuntaa? Onnistuneelta koulutusstrategialta vaaditaan suunnitelmallista etenemistä ja toistuvia harjoituskertoja.

Saatavilla on paljon koulutusohjelmia, joissa harjoitusten kulkua käydään yksityiskohtaisesti läpi: Mike Lardyn kirjat, videot ja DVD:t, Evan Grahamin kirjat, Retriever Online -julkaisu ja Retriever Journal -lehti.

Varoituksen sana – älä sokeasti seuraa ehdotettuja harjoitusohjelmia tai aikajanoja – katso seuraava kappale ”Treenaa sitä koiraa, mitä olet treenaamassa”. Harjoittelussa on kyse opettamisesta ja kommunikaatiosta. Näytä koirallesi mitä sen pitää tehdä ja selkeästi demonstroi halutut käytökset. Pidä

treenihetkesi selkeinä keskittymällä yhteen asiaan. Koiran on helpompi ymmärtää mitä sille kerrotaan, kun sivujuonet eivät sotke viestiäsi. Ajattele esimerkiksi kuinka juuri autonajoa opetteleva henkilö stressaantuisi, jos opettaja selittäisi hänelle samaan aikaan kaasu- ja jarrupolkimien toimintaa ja taskuparkkeerausta. Riko ongelmat pienempiin osiin ja korjaa ne. Esimerkiksi: ystäväsi heittää koirallesi sorsan: koira juoksee sorsalle, haistaa sitä ja kierii sen päällä. Vaikka kuinka käsket ”nouda” ja ”tänne” koira jatkaa kierimistään linnun päällä.

Mitkä ovat ongelmat? Ensiksi koira ei noutanut sorsaa ja toiseksi se ei tullut kutsuttaessa. Sinun täytyy työstää molempia ongelmia erikseen. Pidä koira hihnassa ja opeta se aluksi pitämään sorsaa, kun se onnistuu opeta koiraa noutamaan lintu. ”Tänne” käskyä harjoittelet ensin koira pitkässä liinassa, sitten häiriöissä, sitten vapaana lyhyellä matkalla, sitten koira vapaana häiriöissä.

Kun suunnittelet treenejä, älä sotke eri asioita samaan treeniin. Esimerkiksi hip pocket -kakkosmarkkeerauksen ja poison birdin sekoittaminen samaan harjoituskertaan voi olla koiralle liikaa.

SANASTO:

hip pocket double: tietynlainen linjamarkkeeraus, jossa ensimmäinen heitto tulee lähelle toista heittäjää, lähes tämän ”taskuun”

poison bird -nouto: koiran tulee jättää helppo markkeeraus ja suorittaa esim. ohjaustehtävä ensin

cheating single -markkeeraus: koiran tulee edetä heitolle vettä pitkin ja palauttaa samaa reittiä, koira ei saa ”huijata” juoksemalla rantaa pitkin

happy bumper -dami: heitetään palkkioksi ja koira saa lähteä paukkunoutoon

water blind: vedessä suoritettava ohjaustehtävä

©Juho Pajari

Suunnittele harjoituksille teemat: esimerkiksi useita päiviä linjarajoittelua peräkkäin: ojien ylitystä, puskien tai aukkojen läpimenoa. Pidä harjoitushetkesi oppimistapahtumina, keskity treenimahdollisuuksien maksimointiin. Vastusta kiusausta antaa egolle valtaa muuttaa treenit kilpailuksi – näyttää treenikavereillesi kuinka hieno koira sinulla on. Kyse ei ole ”treenien voittamisesta”!

Pidä harjoitushetket oppimistapahtumina, keskity treenimahdollisuuksien maksimointiin. Vastusta kiusausta antaa egolle valtaa muuttaa treenit kilpailuksi – näyttää treenikavereillesi kuinka hieno koira sinulla on. Kyse ei ole ’treenien voittamisesta’!

Suunnittele harjoitukset niin, että parannat heikkouksia ja hiot vahvuuksia. Jos jokin epäonnistuu, älä pelkää mennä harjoituksissa taaksepäin ja yksinkertaistaa tehtävää niin, että koira onnistuu. Kun opetat uusia asioita tai tarkistat jotain aiemmin opittua mitä et ole hetkeen harjoitellut, älä korjaa ensimmäisistä virheistä vaan yksinkertaista tehtäviä. Yritä nähdä virhe mahdollisuutena oppia – mikä meni pieleen? Miksi? Miten voin korjata sen? Erinomaiset kouluttajat tekevät muistiinpanoja jokaisesta harjoituskerrasta. He pitävät kirjaa koirien edistymisestä – mikä toimii hyvin? Missä koiralla on haasteita? Millainen asenne koiralla on?

Muistiinpanojasi tarkastelemalla voit hienosäätää harjoituksia vastaamaan koirasi erityistarpeita.

LUE KOIRAA. TREENAA SITÄ KOIRAA, JOTA OLET TREENAAMASSA.

Kirjailija ja noutajakouluttaja Evan Graham antaa usein tämän neuvon: ”Treenaa sitä koiraa, mitä olet treenaamassa” Vaikuttaa yksinkertaiselta ja vähän hassultakin vai mitä? Mutta niin usein emme huomioi koiramme ongelmaa, vaan pyrimme vain viemään treenin läpi tai esim. suorittamaan sokkolinjan, mille koira on lähetetty. Mutta opettele olemaan joustava. Flattisi ei ole hiilikuitukopio korkeavirteisestä field trial labradorista, jonka näet Mike Lardyn videolla! Koirasi todennäköisesti edistyy eri tahtiin kuin treenikaverisi koira. Älä aseta tiukkaa aikataulua koiran edistykselle. Antaaksesi koirallesi parhaat mahdollisuudet menestyä kouluta sitä sen omassa tahdissa. Kiinnitä aina huomiota koirasi asenteeseen ja pidä koulutus positiivisena. Tavoitteesi on

edetä niin että koirasi luottamus itseään ja sinua kohtaan säilyy. Lue koirasi ja muokkaa koulutustasi koiran asenteen ja suorituksen perusteella.

Ole hyvin varovainen, ettei harjoittele liikaa. Minä opin tämän kantapään kautta. Sarah oli erinomainen markkeeraaja ja saavutti helposti Junior Hunter -tittelinsä. Minä jäin koukkuun treenaamiseen ja halusin saavuttaa Senior Hunter -tittelin. Ostin useita kirjoja ja videoita ohjaamisen opettamisesta. Niillä koiraa opetettiin menemään T:n muotoon laitetuille dummy-kasoille. Katsoin videoita ja joka päivä lounaalla ajoin ystäväni pellolle ja treenasin Sarahin kanssa T:tä. 45 minuuttia päivässä, 7 päivää viikossa. Sarahista tuli hitaampi ja hitaampi. Lopulta se vain raahautui dummykasoille, joille sen lähetin. En keksinyt mikä oli vialla, videoilla koirat ryntäsivät kasoille ja syöksyivät takaisin. Loppujen lopuksi kysyin kokeneelta ystävältä missä ongelma voisi olla. Hän tajusi välittömästi, että Sarah oli lopen kyllästynyt T-harjoitukseen, enkä ollut kiinnittänyt huomiota Sarahin asenteeseen. Opin, että Sarah kestäisi lyhyitä, hauskoja T-harjoituksia, ehkä 3 kertaa viikossa, kunhan saisi paljon markkeerauksia sorsilla.

Älä tarjoile koirallesi yksipuolisesti paineistavia harjoituksia kuten cheating singles, poison birds tai water blind, vaihtelee harjoituksia lisäämällä markkeerauksia tai vaikkapa hakua. Ylläpidä positiivista asennetta paukkunoudoilla joko damilla tai riistalla. Ole joustava äläkä aina tee samanlaisia harjoitteita. Sekoita harjoituksia.

Tarkkaile koirasi tilaa jatkuvasti, niin fyysistä väsymystä kuin henkisen kapasiteetin ylittymistä, erityisesti kuumalla ilmalla tai kun opetat koiralle uusia asioita. Jos koirasi vaikuttaa epävarmalta tai jännittyneeltä, säädä tekemistä yksinkertaisemmaksi, pidä tauko tai heitä happy bumper.

’Opettele olemaan joustava. Koirasi todennäköisesti edistyy eri tahtiin kuin treenikaverisi koira. Älä aseta tiukkaa aikataulua koiran edistykselle. Antaaksesi koirallesi parhaat mahdollisuudet menestyä, kouluta sitä sen omassa tahdissa. Kiinnitä aina huomiota koirasi asenteeseen ja pidä koulutus positiivisena. Tavoitteesi on edetä niin, että koirasi luottamus itseään ja sinua kohtaan säilyy.’

Kehuminen on erittäin tärkeää metsästyskoulutuksessa. Kehuja pitää antaa oikein ja oikealla hetkellä kun koira tekee oikean ratkaisun. Käytä harkintaa kehuessasi, lue koirasi. Liika tai huonosti ajoitettu kehuminen voi heikentää kehumisen vaikutusta. Liian vähäinen kehu, jos olet kuin kenttäväpeli, voi johtaa huonoon asenteeseen. Kehu vilpittömästi ja oikea-aikaisesti koulutettavan koiran tarvitsemalla tavalla.

Joskus voi olla houkuttelevaa käyttää kovempia keinoja koulutuksessa. Jos koirasi hiipii ympärilläsi sen sijaan että työskentelisi iloisesti ja tyylikkäästi, älä syytä koiraa, syytä itseäsi! Flattimme rakastavat työntekoa, älä varasta niiden iloa olemalla brutaali tai kovakourainen harjoittelun nimissä. Jätä harjoittelun ilo myös koiralle!

Joskus voi olla houkuttelevaa käyttää kovempia keinoja koulutuksessa. Jos koirasi hiipii ympärilläsi sen sijaan että työskentelisi iloisesti ja tyylikkäästi, älä syytä koiraa, syytä itseäsi! Flattimme rakastavat työntekoa, älä varasta niiden iloa olemalla brutaali tai kovakourainen harjoittelun nimissä. Jätä harjoittelun ilo myös koiralle!

Esittely:

Judy Teskey on FCRSC:n (sileäkarvaisten noutajien rotujärjestö Kanadassa) metsästyskoulutusvastaava sekä FCRSA:n (sileäkarvaisten noutajien rotujärjestö USA:ssa) metsästyskoulutustoimikunnan jäsen.

Judy rakastaa paitsi koirien koulutusta, myös artikkelien kirjoittamista. Erityisesti hän haluaa ymmärtää, miksi koulutus onnistuu – tai epäonnistuu.

Judy kasvattaa sileäkarvaisia noutajia kennelnimellä Coastlight yhdessä Wendy Tisdallin kanssa.

UROKSEN OMISTAJALLE

MINULLA ON JALOSTUSUROS... VAI ONKO?

Uroksen omistajalla on suuri vastuu rodusta. Uroksen omistaja päättää, millaisille nartuille, kenelle kasvattajalle ja kuinka usein urostaan antaa.

Useimmiten varsinkaan ensimmäistä urosta hankittaessa ei hankita jalostuskoiraa, kuten narttujen kohdalla kasvattajat tai kasvattajiksi aikovat usein tekevät. Uros hankitaan usein harrastus- tai metsästyskoiraksi tai ihan vain seuraksi ja lenkkikaveriksi. Jos sitten innostutaan harrastamaan näyttelyitä sekä kokeita, niistä tulee tuloksia ja lisäksi uros on terve, sitä saatetaan kysyä jalostukseen.

Jos siis omistat uroksen, jolla on terveet lonkat, kyynärpäät, polvet ja silmät sekä hyviä näyttely- ja koetuloksia, olet ehkä potentiaalisen jalostusuroksen omistaja. Mutta et välttämättä, sillä paljon jalostusarvo riippuu myös uroksesta sukutaalusta. Se riippuu myös sen luonteesta ja muusta terveydestä.

Vaikka kasvattajat tekevät urosvalinnat itsenäisesti, uroksen omistaja voi ja hänen tuleekin ottaa kantaa jalostukseen. Sinulla on oikeus olla antamatta urostasi nartulle tai kasvattajalle, joka ei sinua miellytä tai muuten epäilyttää. Muitakin narttuja ja kasvattajia on varmasti tarjolla, jos urokseksi on hyvä. Toisaalta se paremman nartun omistaja saattaa jättää kysymättä, jos pettytty uroksesta ensimmäisiin jälkeläisiin. Malti on siis valttia, sillä uroksesta pystyy astumaan keskimäärin 6–8 vuoden ajan!

MITEN JA MILLAISTA UROSTA KASVATTAJAT ETSIVÄT?

Kasvattajilla on erilaisia tapoja ja syitä etsiä sopivaa urosta nartulle. Lähes kaikki haluavat, että uroksella on terveet lonkat, kyynärät, polvet ja silmät sekä vähintään taipumuskoetus ja näyttelyistä vähintään EH. Nehän vaaditaan, jotta pentue olisi jalostustoimikunnan hyväksymä. On myös uroksia, lähinnä ulkomailta tuotuja, joita saatetaan kysyä paljonkin jalostukseen pelkän sukutaalun perusteella. Useimmiten tuontiurokset ovat jo pitkään rotua harrastaneiden omistuksessa, ja he tietävät miten toimia.

Yleensä rodun kuin rodun käytetyimmät ja kysytyimmät urokset ovat ”näyttelyvoittajia”. Kun uros pärjää monissa näyttelyissä, varsinkin kansainvälisissä ja rodun erikois-

näyttelyissä, sitä kysytään siitokseen. Flatteilla myös hyvä NOME- tai MEJÄ-menestys saa usein aikaan kysyntää. Myös tittelit vaikuttavat monen kasvattajan valintaan.

KANNATTAAKO MINUN ANTAA UROSTANI JA KENELLE?

Jalostus ei ole pelkkää sukutauluihin tai tuloksiin tuijottamista. Eikä pelkkään Pevisaan. Vaikka uros olisi kuinka menestynyt ja kaunis, mutta sillä on aggressiivinen luonne tai esimerkiksi paha allergia, tällöin uros ei ole jalostusuros. Asiaa kannattaa miettiä näin: ”Haluaisinko samanlaisen koiran (uroksen) uudelleen?”

Jos urokseksi täyttää mielestäsi erinomaisesti jalostusuroksen vaatimukset, seuraavaksi pitää miettiä millaiselle nartulle ja kasvattajalle uroksen antaa jalostukseen. Hyvä sääntö on jälleen: ”Anna uros vain sellaiselle nartulle ja kasvattajalle, jonka pentueesta ITSE olisit valmis ottamaan pennun”. Uroksen omistaja on myös vastuussa pennun omistajalle, jos hän jättää kertomatta kasvattajalle uroksensa huonot puolet, sairaudet yms. Kasvattaja vastaa omasta kasvatustyöstään, mutta myös uroksen omistajan on avoimesti ja rehellisesti kerrottava kasvattajalle koirastaan sekä sen aiemmista jälkeläisistä.

Kennelliiton tietokannasta saa tietoa myös kasvattajista. Voit esimerkiksi tutkia pentueiden/pentujen lukumäärää suhteessa kasvatusaikaan, terveystutkittujen kasvattien lukumäärää suhteessa kaikkiin kasvatteihin, meritoituneiden kasvattien lukumäärää suhteessa kaikkiin kasvatteihin jne.

KUINKA USEIN UROKSENI VOI ASTUA?

Toivottavasti ei usein! Flatti on niin pieni rotu, että jo viisi pentuetta yhdelle urokselle alkaa olla liikaa. Määrä voi tuntua pieneltä, mutta ajattele, että urokseksi isä saattaa olla isoisänä useammassa pentueessa vuoden aikana. Sillä voi silloin olla jopa 15–20 pentuetta vuodessa. Ja se ei tiedä hyvää rodulle, ei terveydellisesti eikä sukusiitosteelle. Jos et tiedä, mitä rodun nouseva sukusiitos eli geenipohjan kaventuminen tarkoittaa ja kuinka se vaikuttaa, on syytä ennen uroksen antamista opiskella asiaa huolellisesti.

Mistä sitten voit tietää, onko urokseksi sukutaulu harvinainen vai onko se geenipohjaa kaventava? Kysymällä jalostustoimikunnalta tai tutkimalla tietokantaa.

Parin pentueen jälkeen on viimeistään syytä odottaa ja katsoa, millaisia tuloksia pennut saavat etenkin terveyden osalta. Jatkokäyttöä on sitten syytä harkita niiden perusteella.

MITEN VOISIN TARJOTA UROSTA JALOSTUKSEEN?

Rahan takia sitä ei kannata tehdä, sillä flatti on niin pieni rotu, että uroksen omistaja ei voi koskaan rikastua. Yleensä astutusmaksu

eli nk. hyppymaksu maksetaan, kun narttu tuodaan astutettavaksi ja astutus on onnistunut. Hyppymaksu on yleensä 10% pennun myyntihinnasta. Mahdollisen keinosiemen-nyksen kulut maksaa kasvattaja. Uroksen omistajalle maksetaan myös yleensä 10% jokaisesta rekisterikelpoisesta pennusta.

Paras tapa tarjota urosta jalostuskäyttöön taitaa nykyään olla internet. Tee tai teetä edustavat, mutta rehelliset sivut, joilla on paljon tietoa uroksesta. Jalostustoimikunnallekin voit vinkata, sillä tulokset tulevat noutajatietokantaan pienellä viiveellä. Voit myös kertoa jalostustoimikunnalle, millaiselle nartulle toivot urosta käytettävän.

KENELLE EI PIDÄ ANTAA UROSTA?

Sinulle saattaa soittaa kasvattaja, joka on tulossa huomenna parhaat päivät omaavan narttunsa kanssa, selityksenä usein ”kun se valittu uros ei astunut”. Silloin kannattaa miettiä toisen ja kolmannenkin kerran ennen kuin suostuu. Usein nimittäin varsinainen kiinnijäämistä astutusilanteessa ei tapahdu, mutta silti narttu voi olla kantava. Ja jos narttu astutetaan seuraavana päivänä toisella uroksella, pahimmassa tapauksessa nartun pennuilla on kaksi eri isää.

Kumpikaan uroksen omistajista ei välttämättä sitä tiedä.

Kannattaa AINA ottaa selvää nartusta: sen terveydestä, suvun terveydestä, käyttö- ym. tuloksista, mahdollisista edellisistä pentueista jne. Rehellinen, pennuista ja pennun ostajista välittävä vastuuntuntoinen kasvattaja osaa kertoa sinulle kaiken. Jos näin ei tapahdu, jossain on ”jotain vikaa” ja jälleen kannattaa miettiä toisen kerran.

Astutus sopimus pitää tehdä kirjallisena. Helpoiten se käy Kennelliiton lomakkeella.

Jalostustoimikunta auttaa erittäin mielellään myös uroksen omistajia kaikissa jalostukseen liittyvissä asioissa sekä etsii ja jakaa tietoa. Ota yhteyttä: jalostus@flatti.net

– Kirsi Nieminen
Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n
jalostustoimikunnan puheenjohtaja

www.flatti.net/jalostus/jalostustyoohje
www.flatti.net/jalostus/jalostustiedustelu

Sopimus koiran astutuksesta

Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry:n hallituksen 8.2.1996 hyväksymä.

Uros

Rotu	Väri
Nimi	Rekisterinumero
Omistaja ¹⁾	Puhelinnumero
Täydellinen osoite	

Narttu

Rotu	Väri
Nimi	Rekisterinumero
Omistaja ¹⁾	Puhelinnumero
Täydellinen osoite	
Astutuspaikka	
Sopimukset uroksen/nartun kuljetuksesta ja ylläpidosta ²⁾	
	Koira palautettava viimeistään ____/____/20__

Astutusmaksu uroksen omistajalle

Maksetaan kokonaisuudessaan heti astutuksen tapahtuessa/myöhemmin; viimeistään ____/____/20__ euroa

Astutuksen tapahtuessa maksetaan nk. hyppyraha, jonka suuruus on euroa

Astutusmaksun loppuosa suoritetaan alla sovitun mukaisesti. Jos narttu astutetaan saman juoksuajan kuluessa useita kertoja, lasketaan se vain yhdeksi astutukseksi.

Astutusmaksun loppuosan suuruus määräytyy seuraavasti:

Maksu on euroa, jos narttu synnyttää elävän pennun/pentueen Maksu on euroa/elävänä syntynyt pentu

Osapuolet sopivat erikseen, jos pennulta edellytetään tiettyä iää, terveydentilaa tai rotukohtaisia ominaisuuksia pentukohtaisen astutusmaksun suorittamiseen.³⁾

Nartun omistaja ilmoittaa uroksen omistajalle välittömästi pentujen syntymisestä.

Uroksen omistaja luovuttaa allekirjoitetun astutusodistuksen nartun omistajalle, kun tämän sopimukseen mukainen astutusmaksu on kokonaisuudessaan suoritettu. ⁴⁾ Astutusmaksu suoritetaan viimeistään ____/____/20__

Sopimus uusinta-astutuksesta, jos narttu ei tule kantavaksi.

Uroksen omistaja vakuuttaa kertoneensa tiedossaan olevista koiran ja sen lähisukulaisen perinnöllisistä viroista ja sairauksista sekä PEVISA-ohjelmaan kuuluvien rotujen osalta vakuuttaa, että uroksen tutkimusluvut ovat rotukohtaisen PEVISA-ohjelman mukaisesti hyväksytyt ja voimassa. Uroksen omistaja on kerennut seuravasta seloitte.

Jos tästä sopimuksesta tulee erimielisyyksiä, osapuolet voivat pyytää sovintoneuvottelua nartun omistajan kotipaikan kenneliiriin soviteltajalta.

Allekirjoitukset

Aika ja paikka

Uroksen omistaja Nartun omistaja

Sopimus on tehty kahtena kappaleena, yksi kummallekin osapuolelle. Kääntöpuolella on ohjeita nartun ja uroksen omistajille.

NOUTAJIEN WORKING TEST

– NEUVOJA ALOITTELIJOILLE

Working test on yksi noutajien kolmesta metsästyskoe-
muodosta. Tässä hieman neuvoja lajista kiinnostuneille
uusille tulokkaille. Rohkeasti mukaan!

Working test (WT) on noutajien koemuoto, jossa koirat hakevat da-
meja eli kangaspäälysteisiä noutoesineitä.

WT on alun perin kehitetty koirien harjoittamiseen käytännön met-
sästyä ja sen yhteydessä käytävää noutajien A-koetta, eli niin sa-
nottua field trialia varten. WT:ssä voidaan keinotekoisesti jäljitellä
erilaisia metsästysilanteita. Koirien suoritukset näissä tehtävissä
arvioidaan ja ne laitetaan suoritusten perusteella paremmuusjärjes-
tykseen.

WT on varsin tasapuolinen koiria kohtaan. Rastimuotoisessa WT-
kokeessa tehtävät ovat kaikille samat. Toisin on metsästyksessä, ja
sen yhteydessä järjestettävässä A-kokeessa. Niissä ei voida etukäteen
tietää milloin ja mistä riistä lähtee, miten se liikkuu tai lentää, ja
ennen kaikkea mihin se ammuttuna putoaa. Periaatteessa jokainen
noutu on erilainen.

Ensimmäinen virallinen WT-koe järjestettiin Suomessa 8.-9.4.2006
Ristiinassa Mikkelin eteläpuolella. Tuomareina olivat englantilaiset
Phil Wagland ja Steve Crookes.

WT-säännöt ovat Euroopan eri maissa lähes samanlaiset. Lisäksi eu-
rooppalaisten kennelliittojen kattojärjestöllä FCI:llä on kansainväli-
set WT-säännöt, jotka ovat hyvin samanlaiset kuin sen jäsenmaiden
säännöt. Koska eri maissa säännöt ovat lähes samat, voidaan järjes-
tää hienoja kansainvälisiä kilpailuja ja tapahtumia, joissa eri maiden
noutajaväki tapaa. Suomalaiset koirat ja joukkueet ovat menestyneet
kansainvälisissä kilpailuissa hienosti.

LUOKAT JA ARVOSTELU

Working testissä kilpaillaan alokasluokassa, avoimessa luokassa ja
voittajaluokassa. Kuten nimitykset kuvastavat, luokan tehtävien vaa-
tivuus on erilainen.

Koira voi osallistua alimpaan eli alokasluokkaan suoritettuaan taipu-
muskokeen. Saatuaan alokasluokan ensimmäisen palkinnon, koira
siirtyy avoimeen luokkaan. Saatuaan avoimen luokan ensimmäisen
palkinnon, se siirtyy voittajaluokkaan.

WT:ssä tuloksen saanut koira saa ensinnäkin niin sanotun laatuar-
vostelun. Sitä sanotaan myös palkintosijaksi. Suorituksiensa tasosta
riippuen se voi saada luokassaan ensimmäisen, toisen tai kolmannen
palkinnon. Tämä ei siis kerro sitä, mikä saman palkintosijan saanein-
den koirien keskinäinen paremmuusjärjestys on.

WT on aina myös kilpailu. Se tarkoittaa, että palkintosijojen lisäksi
kaikki koirat laitetaan tuloksissa paremmuusjärjestykseen. Koira voi
saada WT:stä sertifikaatin, mikäli se voittaa kokeen voittajaluokan,
saa ykköstituloksen, ja sen suoritus on tuomarien mielestä riittävän
hyvä. Toiseksi sijoittunut koira voi samoilla perusteilla saada vara-
sertin.

Kun koira on saanut WT:stä kolme sertifikaattia, sillä on mahdolli-
suus tulla WT-valioksi. FI KVA-WT arvo edellyttää myös noutajien
käytännön metsästyskokeen (NKM) suorittamista tai tulosta lämpi-
män riistan A-kokeesta. Myös näyttelytulos vaaditaan.

KOEPÄIVÄ JA RASTIT

WT-koe kestää useimmiten koko päivän. Mukaan pitää ottaa riittävästi sään mukaista vaatetta ja evästä. Jakkara on hyödyllinen omaa vuoroa odotellessa. Päivä menee kuitenkin nopeasti muiden suorituksia seurattaessa ja harrastajien kanssa juttellessa.

Koe alkaa alkupuhuttelulla keskuspaikalla. Siinä ylitoimitsija ja ylituomari kertovat päivän kulusta. Sen jälkeen kilpailijat lähtevät maastoon tehtäviä suorittamaan. Kisapäivän jälkeen kokoonnutaan taas keskuspaikalle tulosten julkistamiseen ja palkintojen jakoon.

Rastimuotoisessa WT:ssä koira suorittaa viisi tehtävää vähintään neljällä suorituspaikalla. Suorituspaikat eli niin sanotut rastit on hajautettu maastoon. Suoritusten välissä koira ja ohjaaja siirtyvät rastilta toiselle. Usein koira joutuu myös odottelemaan omaa vuoroaan, joskus pitkäänkin ja useimmiten muiden ihmisten ja koirien seurassa. Tämäkin on metsästystä ajatellen hyvä asia, siinäkin valtaosa ajasta on koiran näkökulmasta odottamista ja jahtiporukan kanssa pitää tulla toimeen.

Kun koira tulee suorittamaan tehtävää, tuomari selittää mitä on odotettavissa. Jokaisessa tehtävässä noudetaan 1 tai 2 damia. Tehtävät arvioidaan asteikolla 0-20 pistettä. Viiden tehtävän kokeen maksimipistemäärä on siis 100 pistettä.

WORKING TESTIN MAASTO

WT:lle sopiva maasto on tyypillistä metsästysmaastoa. Rasteja voidaan pitää erilaisilla vesialueilla, erityyppisissä metsissä, niityillä, soilla, joutomailla, kulttuuriympäristössä ja niin edelleen. Mitä monipuolisempi ja metsästyksellisempi maasto on, sitä kiinnostavampi koe.

Vedessä työskentely on suomalaisen noutajan perustehtäviä. Siksi working testissäkin pyritään yleensä järjestämään ainakin joku rasti vedessä, joskus useampiakin. Vesityötä ei kuitenkaan ole säännöissä määrätty pakolliseksi, eikä vettä välttämättä tarvita laajoina alueina.

Koska WT:ssä noudetaan dameja, se ei ole sidonnainen metsästysaikoihin. WT on periaatteessa mahdollista järjestää lähes ympäri vuoden. Talvella kuitenkin harvemmin kokeita järjestetään. Syynä on se, ettei voida etukäteen tietää millainen lumitalvi on tulossa. Erityisesti pölyävä puuterilumi on olosuhteena hankala. Heitetty dami tuiskahtaa helposti lumen alle piiloon. Vesialueet voivat kokeessa olla jäässä, mutta eivät tietenkään voi olla koiralle vaarallisia.

MITÄ KOIRALTA ODOTETAAN?

Ensimmäistä kertaa WT:hen menevä koiranohjaaja saattaa miettiä mitä hänen koiraltaan WT-kokeessa odotetaan. Tähän on helppo vastaus. Suurin osa WT:ssä vaadituista asioista on samoja kuin muissakin noutajien koemuodoissa. Niiden kaikkien tavoitteena on kehittää hyviä metsästyskoiria, ja kokeessa koiran toivotaan toimivan kuten hyvältä metsästyskoiralta voisi odottaa.

Koiran pitää metsällä ja kokeessa olla äänetön. Äänitelevä koira on rasittava metsästyskaveri, ja haittaa luonnon havainnointia. Ääntely myös häiritsee ja karkottaa riistaa, ennen kuin se on edes ehtinyt ampumaetäisyydelle.

Kun noutajan kanssa ollaan passissa tai liikutaan (tätä sanotaan noutajakokeissa walk up:iksi), koiran pitää pysyä rauhassa ohjaajan vieressä. Tavoitteena on, ettei ohjaajan tarvitse kiinnittää huomiota koiraansa, eikä varsinkaan erikseen olla komentamassa sitä karkaimisen estämiseksi. Ohjaajan pitää pystyä keskittämään huomionsa metsästys- tai koetapahtumiin. Ohjaajan tehtävä on noutajakokeissa markkeerata eli painaa mieleensä pudotusten tarkkoja paikkoja. Jos huomion joutuu kiinnittämään koiraan, tämä ei onnistu.

'WT-koe kestää useimmiten koko päivän. Mukaan pitää ottaa riittävästi sään mukaista vaatetta ja evästä. Jakkara on hyödyllinen omaa vuoroa odotellessa.'

Vierellä pysyminen tapahtuu ilman hihnaa, koska maastossa hihna olisi koko ajan jonkun risun tai kannon ympärillä solmussa, tai koira hihnan kautta nykäisi ohjaajaa hankalalla hetkellä. Koska kyseessä on metsästyskoira, on ohjaajan saatava muutenkin pitää käteensä vapaina, koska niissä hänellä useimmiten on, tai pitäisi olla, ase.

Noutoon koira saa lähteä vasta ohjaajan käskystä. Ohjaaja saa antaa noutokäskyn vasta kun tuomari on antanut hänelle luvan lähettää koira työhön.

MARKKEERAUS ELI PAIKALLISTAMINEN

Kun lähimaastosta kuuluu laukaus ja sitä toivottavasti seuraa pudotus, koiran pitäisi havainnoida tapahtuma. Koiran tulisi katsoa laukauksen suuntaan ja nähdä mahdollinen ilmassa lentävä dami.

Markkeeraustehtävässä heitetään dami ilmaan ja ammutaan laukaus. Useimmissa tapauksissa laukaus ammutaan samalla hetkellä, kun dami heitetään. On myös mahdollista, että laukaus kajahtaa, kun dami on lähellä lentoratansa lakipistettä.

Laukaukset ammutaan koepaikasta riippuen starttipistoolilla, damiheittimellä tai haulikolla. Daminheitittäjä ja ampuja ovat usein eri paikoissa. Ampuja sijoitetaan sellaiseen paikkaan, missä hän voisi oikeassakin metsästystilanteessa olla. Myös etäisyys lentävään damiin ja sen putoamispaikkaan pitää olla järkevä.

Markkeeraustehtävien noutomatkat ovat alokasluokassa yleensä hyvin maltilliset, harvoin muutamaa kymmentä metriä pidempiä. Yleensä heitoista yritetään myös tehdä hyvin näkyviä.

Kun dami lentää ilmassa, koiran pitäisi markkeerata eli paikallistaa heitto, siis muistaa mihin dami putoaa. Noutoon se saa lähteä vasta kun lupa tuomarilta on saatu.

Lähetettynä koiran pitäisi muistaa damin putoamispaikka mahdollisimman hyvin. Sen pitäisi edetä nopeasti ja suoraviivaisesti putoamispaikalle. Siellä sen pitäisi pysyä melko pienellä alueella ja tehokkaasti metsästää eli etsiä damia.

Jos jostain syystä koira harhautuu matkalla, ei muista putoamispaikkaa, tai ei muuten saa damia, ohjaaja voi ja hänen myös WT:ssä pitää auttaa koira. Toisin sanoen ohjata. Tämä luonnollisesti edellyttää sitä, että koira on ohjattavissa. Jos koira ei ohjausta vielä osaa, ei ohjaajalle jää muuta vaihtoehtoa kuin odottaa, että se toivottavasti saa damin vapaalla haulalla.

OHJAUSTEHTÄVÄT

Metsästyksessä ja sitä kuvaavissa kokeissa tulee tehtäviä, joissa koira ei näe linnun lentoa, damin heittoa eikä niiden pudotuspaikkaa. Tällöin koiran tulisi pystyä etenemään pudotuspaikalle ohjaajansa käskyjen sekä pilli- ja käsimerkkien mukaan. Tätä sanotaan ohjaamiseksi.

Alokasluokassa ohjaustehtävät eivät yleensä edellytä juuri muuta kuin suoraa linjaa. Linja tarkoittaa sitä, että koira osaa edetä ohjaajan näyttämään suuntaan, vaikka sinne ei ole sen nähden damia heitettyään.

Jos linja on kunnossa, ei sivusuuntien osaaminen ole alokasluokassa välttämätöntä. Mutta jos koira harhautuu linjalta, nekin voivat olla tarpeen.

Tyypillinen alokasluokan ohjaustehtävä on 20-30 metrin mittainen. Yleensä melko lähelle damin piilotuspaikkaa ammutaan motiivointilaukaus.

LÄHIHAKU JA PALAUTTAMINEN

Kun koira ohjaustehtävässä tulee oikealle alueelle tai sen lähelle, se usein haistaa damin ja alkaa oma-aloitteisesti etsiä sitä. Mikäli koira sattuu damista katsoen tuulen väärälle puolelle, sen on hyvä osata lähihakupillitys. Lähihakupillityksellä ohjaaja kertoo koiralle, että se on oikealla alueella, ja sen tulee alkaa etsiä damia.

Lähihakupillitystä tehostaa huomattavasti, jos koiran pystyy ensin pysäyttämään pillillä. Koiran hallinta ylipäättään kauempana ohjaajasta edellyttää sitä, että sen saa pillillä pysäytettyä.

Kun dami löytyy, koiran pitää nostaa se heti ylös, oma-aloitteisesti ja viivyttämättä. Kun dami on koiran suussa, sen pitää lähteä heti sitä palauttamaan. Koiran pitäisi tulla hyvällä vauhdilla mahdollisimman suoraan takaisin ohjaajan luokse. Matkalla se ei saa hylätä damia, vaihtaa sitä toiseen damiin, alkaa dami suussa etsiä muita dameja, rikkoa damia eikä pelleillä sen kanssa.

Ohjaajan luona sen pitäisi tuoda dami ohjaajalle, ja luovuttaa se kauliisti ohjaajan käteen.

ROHKEASTI MUKAAN

Alokasluokan tehtävät WT:ssä eivät ole kovin paljoa taippareita kummempia. Mukaan kannattaa lähteä rohkeasti ja turhia jännittämättä. Erilaiset harjoituskokeet ovat nykyään hyvin yleisiä. Niihin osallistuminen madaltaa kokeeseen osallistumisen kynnyksestä entises-tään.

Tyypillisiä aloittelevan koiran ongelmakohtia, joista seuraa nolla tai jopa kokeen keskeytyminen, ovat ääntely, noutoon karkaaminen, karkaaminen kokonaan hallinnasta ja damin pudottaminen. Näistä useimpiin pystyy harjoittelulla hyvin vaikuttamaan jo ennen koetta. Jos koira pysyy hiljaa paikoillaan, noutaa käskystä ja palauttaa käteen, on tuloskin yleensä melko varma.

Vaikka kokeessa tulisikin joku ”yllätys”, niin se ei ole maailmanlop-pu. Hyvä koe mittaa koira monipuolisesti, ja kertoo ohjaajallekin millä tasolla koiran kanssa ollaan menossa. Kokeneetkin kisaa-jat lähtevät kokeesta kotiin niin sanotun vikalistan kanssa. Se on

Metsästyksessä ja sitä kuvaavissa kokeissa tulee tehtäviä, joissa koira ei näe linnun lentoa, damin heittoa eikä niiden pudotuspaikkaa. Tällöin koiran tulisi pystyä etenemään pudotuspaikalle ohjaajansa käskyjen sekä pilli- ja käsimerkkien mukaan. Tätä sanotaan ohjaamiseksi.

humoristinen nimitys niille asioille, joihin koiran kanssa harjoitellessa kannattaa kiinnittää huomiota. Kaikilla on varaa kehittyä ja tyvestä puuhun nouseaan.

Sileäkarvaisella noutajalla voi oikein hyvin osallistua working testiin ja myös menestyä erinomaisesti. Jalostustietokannassa on 17 sileäkarvaista noutajaa, jotka ovat saaneet WT:stä VOI1-tuloksen. Esimerkiksi Laura Rankin flatti Majakkasaaren Vesililja on voittanut WT-kokeen ja saanut siitä merkinä sertifikaatin. Jan-Erik Erikssonin flatti Svartalwen's Zaia Sonja on saanut varasertin.

Näidenkin hienojen koirien esimerkkiä seuraten kannattaa tulla WT:hen starttaamaan, kunhan koronatilanne helpottaa ja kokeet alkavat taas pyöriä. //

Kirjoittaja Petteri Hirvonen on noutajien working testin ja A-metsästyskokeen tuomari. Hän on toiminut noutajien rodunomaisten kokeiden tuomaritoimikunnan jäsenenä. Hän metsästää aktiivisesti ja monipuolisesti, ja kilpailee omilla koirillaan. Metsästyskortti hänellä on ollut vuodesta 1982 ja ensimmäinen noutaja hänen perheeseensä tuli 1988. Hän on kilpaillut koiriensa kanssa myös kansainvälisissä arvokilpailuissa useissa Euroopan maissa.

JALOSTUSTOIMIKUNNAN TERVEISET

Viime vuosi on ollut monella tavalla haasteellinen koronan vuoksi. Koronan asettamat rajoitukset ovat näkyneet myös koirien jalostuksessa. Monet suunnitellut yhdistelmät on jouduttu muuttamaan tai on jouduttu luopumaan kokonaan koiran astutuksesta.

Viime keväänä syntyneet pennut täyttävät jo vuoden ja niiden kanssa ei ole ollut mahdollisuutta osallistua harrastustoimintaan samoin kuin yleensä. Samaan aikaan käy pentukauppa kuumana. Myös flattipentuja kysytään nyt paljon, mutta valitettavasti kaikki flatista kiinnostuneet eivät ole selvillä millaista koiraa ovat hankkimassa. Tämän vuoksi on kasvattajilla suuri vastuu kertoa rodun niin hyvistä kuin huonoistakin puolista ja myös painottaa sitä, mihin käyttötarkoitukseen flatti on alun perin jalostettu. Toki flatista on moneen harrastustoimintaan, mutta pelkästään pihalla oleiluun ja satunnaisiin metsälenkkeihin flatti on liian vilkas koira. Flatti vaatii aina koulutusta, jotta siitä tulisi yhteiskuntakelpoinen.

Jalostustoimikunnan kokoonpano on sama kuin viime vuonna. Paljon kiitoksia jalostustoimikunnan jäsenille sekä sihteerille viime vuoden ahkeroinnista. Meillä oli iso urakka päivittää JTO (Jalostuksen tavoiteohjelma). Päivitykset on nyt tehty ja JTO on hyväksytty rotujärjestömme yleiskokouksessa viime syksynä ja nyt myös Suomen Kennelliitto on sen hyväksynyt. Tämän JTO:n piti alun perin tulla voimaan jo tämän vuoden alussa, mutta korona vaikutti myös tähän, joten se astuu voimaan ensi vuoden alussa. Nyt vuoden alusta kuitenkin tuli voimaan päivitetty versio jalostustyöohjeesta. Päivitetty versio löytyy rotujärjestön nettisivuilta. Mitään suuria muutoksiahan siihen ei tullut, vaan yritimme selkeyttää ohjetta.

Jalostustiedusteluja tulee nyt normaalia enemmän. Toivomme, että lomake täytetään huolellisesti. Jos toimikunnalta halutaan urosehdotusta, niin on tärkeää kertoa nartun sekä sen sisarusten ja vanhempien niin huonot kuin hyvätkin puolet. Jokainen meistä kasvattajista tietää, että täydellistä koiraa ei ole vielä syntynyt, joten jalostuksessa yritämme valita sellaisia yhdistelmiä, joissa jalostukseen käytettävät yksilöt täydentävät toisiaan. Jalostustoimikunta toki näkee viralliset terveystulokset sekä kotimaan näyttely- ja koetulokset, mutta jos suvussa esiintyy jotain muita sairauksia kuten esim. allergiaa, epilepsiaa, sydän- ja munuaissairauksia, niin tätä emme tiedä, jos sitä ei meille kerrota. Emme myöskään välttämättä ole nähneet ko. koiraa, joten ulkomuodon heikkoudet ja vahvuudet tulisi kertoa. Tämä pätee myös käyttöominaisuuksiin. Kannattaa kertoa vahvuudet ja se mitä haluaisitte parantaa.

Kun jalostustoimikunta ehdottaa nartulle jotakin/joitakin uroksia, se ei tarkoita sitä, että uros/urokset ovat automaattisesti käytettävissä ko. nartulle. Nartun omistajan tulee itse ottaa yhteyttä uroksen omistajaan ja kysyä onko koira käytettävissä. Samalla tulee ehdottomasti varmistaa vielä uroksen omistajalta uroksen terveystilanne sekä sen ulkomuoto- ja käyttöominaisuudet sekä myös millainen luonne uroksella on. Uroksen omistajan tulee myös tietää, mitä jalostustoimikunta on kommentoinut yhdistelmästä. Uroksen omistaja voi pyytää vastauksen nähtäväkseen. On tärkeää, että tiedustelut myös tehdään ajoissa. Mikäli jalostusuros, jolle haluatte jalostustoimikunnan hyväksynnän on ulkomailta, niin toimittakaa tiedustelun

mukana kopiot terveystutkimuksista sekä näyttely- ja koetuloksista. Ilman niitä emme voi käsitellä tiedustelua.

On myös äärimmäisen tärkeää, että kasvattajat kertoisivat jalostustoimikunnalle, mikäli heidän kasvateissaan ilmenee joitain sairauksia. Parasta olisi mikäli koiran omistaja ilmoittaisi sairaudesta ja samalla hän voisi kertoa onko tieto julkisesti käytettävissä vai vain jalostustoimikunnan käytössä. Mikäli käy niin, että koira joudutaan lopettamaan ja ei ole täyttä varmuutta sen sairaudesta, niin kannattaa ehdottomasti laittaa koira avattavaksi ja toimittaa sitten avausraportin kopio jalostustoimikunnalle.

Meillä on ollut pari teams-kokousta, johon ovat osallistuneet Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Suomen jalostustoimikuntien vetäjät ja viime kerralla oli edustaja myös Englannista. Kokouksissa on käynyt ilmi, että vaikka rotu on sama ja meillä on osittain samat huolenaiheet, niin myös eri maissa painottuvat erilaiset ongelmat. Ruotsissa on viime aikoina ollut pinnalla RD-tapaukset (munuaissairaudet) ja heillä ei vielä kovinkaan paljon tutkita flattien etuosia ja polvia. Eikä myöskään selkiä. Norjassa mennään myös pääsääntöisesti noilla perustutkimuksilla. Tanskassa tutkitaan pääasiassa vain jalostukseen käytettävät koirat ja niiltäkin yleensä vain lonkat ja silmät. Meillä täällä Suomessa on erinomainen tilanne lonkka- ja kyynärtutkimusten osalta, kun n. 70 % vuosittain rekisteröitävistä pennuista tutkitaan. Lähes samaan päästään jo myös polvi- ja silmätutkimuksissa. Tästä iso kiitos kasvattajille sekä flattien omistajille.

Selkäkuvauksia on nyt myös alkuvuodesta tehty jonkin verran ja voisi arvioida, että tänä vuonna niiden määrä tulee kasvamaan. Jalostustoimikunnalta on pyydetty näihin selkäkuvaustuloksiin kannanottoa. Nyt, kun kuvattuja koiria on vielä todella vähän, niin rajanveto on vaikeaa. Spondyloosi ei ole flateilla mikään uusi sairaus, vaan sitä on todettu jo ainakin 70-luvulla syntyneillä flateilla. Varmasti aiemminkin. On hyvä, että nyt kuvataan enemmän koiria. Toistaiseksi ennen kuin saamme näitä tuloksia lisää, niin kannattaa varmaan edetä maalaisjärjellä. Jos omalla koiralla on lievä muutos, niin sitten kannattaisi hakea jalostuspartneriksi terve koira. Se, että jättäisimme ne automaattisesti pois jalostuskäytöstä, voisi johtaa entisestään jalostuspohjan kaventumiseen.

Toivotaan, että koronatilanne hellittää ja pääsemme taas normaalisti harrastamaan flattiemme kanssa. Aurinkoista kevättä!

– Jalostustoimikunnan psta Kirsi

'Rotumääritelmästä' on ulkomuototuomari Riitta Niemelän kirjoittama juttusarja, jonka jokaisessa eri osassa keskitytään palaseen flatin rotumääritelmää. Juttusarjassa avataan rotumääritelmän taustaa siitä, minkälaisia vaatimuksia flatin ulkoisille ominaisuuksille asetetaan ja mihin eri vaatimukset ja ominaisuudet perustuvat. Juttusarjan ensimmäinen osa julkaistiin Flattiviestissä 3/2020.

ROTUMÄÄRITELMÄSTÄ OSA 3

ETUKULMAUKSET – MITKÄ NE OVAT?

Sileäkarvaisen noutajan rotumääritelmässä puhutaan hyvin vähän kulmauksista. Etukulmauksista ei mainita mitään ja takaosan kulmauksista mainitaan vain polvien ja kintereiden olevan kohtuullisesti kulmautuneet. Mitä kulmaukset sitten tarkoittavat, mistä ne muodostuvat ja onko niillä jotain erityistä merkitystä? Tässä jutussa pureudutaan etukulmauksiin, seuraavassa numerossa kurkistetaan koiran takaosaan.

Flatin tulee olla kaikessa olemuksessaan kohtuullinen, ei millään muotoa eikä millään osin liioiteltu (poislukien aina iloisesti heiluva häntä!). Tämä sama asia pätee myös kulmauksiin. Perustyyppiltään flatti kuuluu ravaajiin eli se on mittasuhteiltaan hieman korkeuttaan pidempi. Mutta se ei kuitenkaan ole ns. pitkä suorakaide kuten esimerkiksi on lapinporokoira eikä sen tarvitse olla myöskään rungoltaan yhtä pitkä kuin kultainen noutaja. Tämän takia flatile riittää kohtuulliset kulmaukset ja etu- sekä takakulmausten on hyvä olla tasapainossa keskenään. Näin sen liikkeet ovat tasapainoiset, taloudelliset, yhdensuuntaiset ja maatavoittavat.

Eturaaja koostuu monesta luusta ja ylhäältä alaspäin ne ovat lapaluu, olkaluu, kyynärluu ja väärttinäluu, ranneluut, välikämmenen luut ja varpaiden luut. Näyttelyarvosteluissa puhutaan usein olkavarresta ja sillä tarkoitetaan olkaluuta. Etukulmauksilla yksinkertaisesti tarkoitetaan lapaluun ja olkaluun välistä kulmaa. Tämä kulma voi olla niukka (usein käytetään sanaa avoin), kohtuullinen tai voimakas. Etukulmauksia tarkasteltaessa arvioidaan lapaluun ja olkaluun välistä kulmaa sekä myös luiden asentoja ja pituuksia suhteessa toisiinsa. Tämän päivän flateilla usein huomataan, että olkaluu on pystyasentoinen, mutta se voi olla myös lyhyt tai näitä molempia. Tällöin etukulmaukset eivät välttämättä enää olekaan rotumääritelmän mukaiset ja tasapainossa takakulmausten kanssa.

SUORAT VAI VOIMAKKAAT ETUKULMAUKSET?

Varsinkin näyttelyharrastajille sanonta 'suorat etukulmaukset' on varsin tuttu. Sillä tarkoitetaan avoimia kulmauksia eli lapaluun

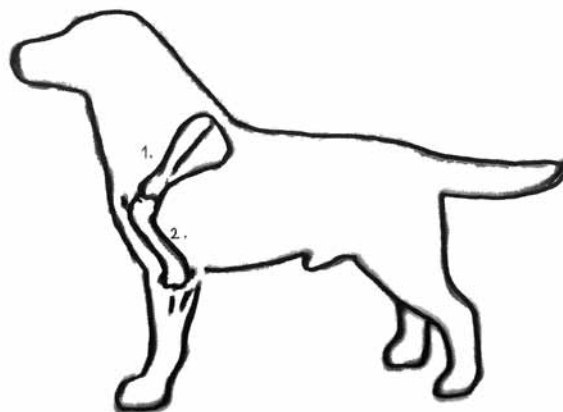
ja olkaluun välinen kulma on suuri, koiralla on silloin ns. niukat kulmaukset sivulta katsottuna. Kun koiralla on avoimet etukulmaukset, lapaluu voi olla pystyasentoinen, ns. pysty lapa. Tällöin lapaluun kärki asetuu lähemmäs niskaa ja kaulan liittyminen selkään ei välttämättä olekaan enää niin sulava kuin se voisi olla. Toinen syy avoimiin kulmauksiin on jo aiemmin mainittu olkaluun lyhyys tai sen pysty asento ja yksi tutuimmista lauseista näyttelyarvosteluissa on 'pysty ja lyhyt olkavarsi' tai 'olkavarsi saisi olla pidempi'. Voimakkaat tai kohtuulliset etukulmaukset tarkoittavat sitä, että lapaluun kärki sijoittuu kauemmas niskasta ja useimmiten kaulan ja selän yhtymäkohta on kaunis ja sulava eikä siinä ole mitään, mihin käsi ns. tökkää. Puhtaasti ravaajatyyppisellä

koiralla lapaluun ja olkaluun välinen kulma voi olla jopa 90 astetta, käytännössä flatile ei aivan näin voimakkaita kulmauksia ole eli jälleen kerran tulee muistaa sana 'kohtuullinen'.

MITEN LÖYDÄN ETUKULMAUKSET?

Kun etukulmauksia haetaan koiralta, etsitään lapaluun kärki ja tunnustellaan lapaluun asento. Lapaluun harjun voi tuntea turkin ja ihon läpi ja sitä pitkin on helppo edetä olkanivelen kohdalle. Samalla voi tunnustella myös rintalastan kärjen, joka sijaitsee olkanivelten välisellä alueella koiran etuosassa. Rodusta ja yksilöstä riippuen rintalastan etuosa voi olla selvästi tunnettavissa, mutta toisilla näkymättömämpi ja osin myös eturinta siltä osin kehitymättömämpi. Etu-

Kuva 1: Lapaluun ja olkaluun sijoittuminen koiran etuosassa

1. lapaluu ja 2. olkaluu

Kuva 2: Etukulmauksen luurakenne

Kuva 3. Etukulmaus, jossa näkyy pitkä ja viistoasentoinen lapa sekä suhteessa siihen olkaluu on lyhyempi. Kyynärpää asettunut hieman säkän etupuolelle.

Kuva 4. Hieman kuvaa 3 avoimempi etukulmaus. Lapa on pystyasentoisempi ja olkaluu on lyhyempi suhteessa lapa-luuhun. Kyynärpää asettunut säkän etupuolelle.

Kuva 5: Tasapainoisesti kulmautunut etuosa, jossa lapaluu ja olkaluu ovat yhtä pitkät. Kyynärpää asettunut säkän alle.

kulmausten tunnustelua jatketaan olkaluun suuntaisesti kohti kyynärniveltä. Kun olet löytänyt sekä lapaluun että olkaluun, voit sormin mitata (ns. vaaksamitta) lapaluun pituuden sen kärjestä olkanivelen etuosaa ja olkaluun pituuden olkanivelen etuosasta kyynärnivelen. Näyttelykehässä mitat eivät koskaan ole absoluuttisen tarkkoja kulmausten asteiden ja luiden pituuksien suhteen, mutta riittävään tarkkuuteen on pyrittävä ja erityisesti suhteessa takaosan kulmauksiin. Varsinkin runsasturkkisten koirien kohdalla on reilusti laitettava kädet koiran karvojen sisään, jotta luut löytyvät eli kyllä koira on karvoihin katsominen!

Ja flatin kulmauksia arvioitaessa on muistettava yksi asia – flatti on usein niin innoissaan, että on ponnahtamassa eteenpäin, mahdollisesti tavoittelee makupalaa ja seisoo varpaillaan. Tällöin etukulmaukset muuttuvat avoimemmiksi ja kulmausten tasapainosta voi saada väärän kuvan. Eli rauha maahan ja sitten vasta kulmauksia tarkastelemaan.

MITÄ NIILLÄ ETUKULMAUKSILLA TEHDÄÄN?

Flatilla tulee olla tasapainoinen rakenne ja sen myötä etu- ja takakulmausten tulee olla tasapainossa keskenään. Etukulmausten tärkeä tehtävä on olla iskunvaimennin koiralle – koira ottaa enemmän painoa vastaan etuosallaan kuin takaosallaan. Tasapaino ja etuosan hyvä rakenne on erityisen tärkeää metsästyskoiralle ja aktiiviselle harrastuskoiralle. Hyvä etuosan rakenne auttaa ottamaan vastaan koviakin töyssyjä koiran hyppiessä, käänöksissä ja kovassa juoksussa. On myös hyvä muistaa, että eturaaja kiinnittyy koiran tukirankaan vain lihaksilla ja jännerakenteilla. Hyvä rakenne mahdollistaa lihaksiston tasapainoisen kehittymisen ja vahva lihaksisto suojaa paremmin mahdollisilta ylilyönneiltä.

Etukulmaukset mahdollistavat koiralle eteen ja taakse suuntautuvat liikkeet. Yksinkertaisesti voidaan sanoa, että voimakkaat kulmaukset mahdollistavat pidemmän liikkeen

eli eturaaja voi heilahtaa pidemmälle eteen ja työntyä pidemmälle taakse kuin avoimet kulmaukset. Lapaluun asento kertoo suunnan, missä kulmassa ja mihin koiran eturaaja voi liikkeessä ylettyä koiran edessä. Olkaluun asento puolestaan kertoo sen, miten pitkälle etujalka voi työntyä taaksepäin. Pystyasentoinen lapa ei siis mahdollista pitkää etuliikettä, vaan etuaskel jää usein töpötäväksi tai etuaskel voi muuttua korkeaksi, jolloin koira kompensoi tällä etuaskelen lyhyttä. Lyhyt ja pysty olkavarsi puolestaan lyhentää taakse suuntautuvaa työntöä ja tällöin liike ei ole tehokasta eikä taloudellista.

TASAPAINO

Ensisijainen pyrkimys on ylläpitää rodusamme tasapainoista rakennetta ja mahdollistaa siten rodunomainen työskentely ja rotumäärittelyn mukaiset vapaat ja sulavat, edestä ja takaa katsoen suorat liikkeet.

Ensi kerralla tarkastelemme takaosaa ja edetään siitä liikkeisiin!

- Riitta

Hyvät perustaidot toimivan yhteistyön perusta

Kun otamme koiran, oletamme sen tuovan iloa elämäämme. Toivomme koiran olevan tottelevainen ja kuulolla. On kuitenkin asioita, jotka opettamalla yhteiselosta ja yhteistyöstä tulee huomattavasti miellyttävämpää. Tällaisia ovat arkielämässä mm. luoksetulo, odottaminen ja hyvä hihnäkäyttö. Näiden lisäksi on asioita, jotka osaamalla muiden asioiden opettaminen koiralle on huomattavasti helpompaa. Artikkelissa kerrotut asiat ovat sellaisia, joilla rakennetaan yhteistyötä, motivaatiota, sopivaa viretilaa, mielenhallintaa ja kykyä pystyä toiminaan myös häiriöissä.

KONTAKTI

Kontakti ohjaajaan on ensimmäisiä perusasioita, joita koiralle kannattaa opettaa. Pentu tarkkailee luontaisesti ihmisiä, ja sitä on helppoa hyödyntää.

Kontakti tarkoittaa, että koira itsenäisesti tarkkailee ohjaajaansa, ja se on hyvä opettaa myös pyynnöstä.

Ilman, että koira on meistä kiinnostunut, sen kouluttaminen on huomattavasti haastavampaa. Kuvittele vaikkapa istuvasti kaverisi kanssa kahvilla. Kaverisi koko ajan katselee viereisiin pöytiin, seurailee muiden keskusteluja ja tarjoilijoiden puuhaamista. Vähän väliä kaverisi katselee kelloa ja kurkkii ulko-ovea. Tällöin kaverisi tuskin on ”kuulolla”.

Sama on koiran kanssa, joka katselee muualle ja lähes välttelee ohjaajaan katsomista.

OMAN KOIRAN TUNTEMINEN JA OIKEANLAINEN PALKITSEMINEN

Koirat ovat yksilöitä. Toiset ovat ahneempia ja toiset vilkkaampia, ja myös saman rotuisia koiria kiinnostavat eri asiat. Joku flatti saattaa olla kovin kiinnostunut haistelemaan ulkona kaikkea mahdollista, joku on kiinnostuneempi toisten koirien seurasta, ja jollekin lasten kanssa leikkiminen on parasta.

Myös leikitapa vaihtelee. Toiset koirat rakastavat pallon perässä juoksemista, ja toiset nauttivat vetoleikeistä. Osalle koirista ohjaajalta saatava huomio, leikki ja rapsutukset ovat parasta, minkä koira tietää. Mitä suu-

remman repertuaarin erilaisia palkkiota koiralleen saa, sitä helpompi koiraa on opettaa.

Koiran peruskoulutuksessa arjen palkkioita kannattaakin reilusti hyödyntää. Esimerkiksi lupa tulla autosta ulos heltiää rauhoittumalla ja ottamalla kontaktia ohjaajaan. Leikkimään pääsee, kun on ensin malttanut hetken istua jne. Tarkkaile siis koiraasi ja opettele, mistä juuri sinun koirasi pitää. Ei ole ollenkaan huono asia listata niitä.

Älä jää palkitsemisessa kiinni yhteen tapaan. Esimerkiksi namipalkkauksessa koira voi saada palkkion kädestä, mutta myös pienen jahtauksen jälkeen, heitetynä, kopiksi, etäpalkkiona (koira saa juosta palkkiolle), namidamin sisästä kaivaen jne.

OIKEAN TOIMINNAN MERKITSEMINEN

Koiralle kannattaa opettaa merkkiänsä tai merkkinä sille hetkelle, kun koira tekee oikein, ja palkkio on tulossa. Tämä helpottaa koiran kouluttamista, sillä koiran on helpompi tarkasti ymmärtää, mitä siltä haluamme.

Koiran erilaisille viretiloille voi myös opettaa erilaiset palkkiota merkitsevät äänet. Esimerkiksi kun haluamme koiran olevan rauhassa, merkkinä voi olla rauhallisesti sanottu ”joo”, kun taas innokas ”jes” voi viitata namipalkkioon, ja lelupalkkaan viittaa korkeimman viretilan merkki ”zip”. Tämä vaatii myös ohjaajalta hieman harjoittelua.

OHJAAJAN KANSSA YHDESSÄ TEKEMINEN

Meidän tulee olla paitsi johdonmukaisia koiran silmissä, myös mielenkiintoisia. Lenkistä toiseen kännykällä oleva ohjaaja tuskin jaksaa yhtäkään koiraa kauaa kiinnostaa. Ohjaajan kuuntelusta tuleekin tehdä kannattavaa. Ohjaaja on ikään kuin mahdollistaja, joka tarjoaa erilaisia mukavia asioita koiran elämään. Kun koira haluaa olla yhdessä omistajansa kanssa, luoksetulo tulee lähes ilmaiseksi.

LUOPUMINEN

Luopuminen tarkoittaa, että koira jättää jonkin itseään kiinnostavan asian. Se voi olla suuhun laitettavat asiat kuten pupun papinat, räkäpaperit tai omenan raato. Suuhun laitettavien lisäksi se voi olla myös polkupyörät, lenkkeilijät tai autot. Jokainen koira tarvitsee kykyä luopua asioista.

Aivan perusuopuminen on jo se, että koira opetetaan ottamaan namit kauniisti kädestä. Tehtävän opettaminen on helppoa. Ota nyrkkiisi nameja, jotka koira haluaa ja tietää nyrkin sisällä olevan. Kun koira lopettaa käden raapimisen ja suulla hamuamisen ja peruuttaa kuonoaan taaksepäin pari senttiä, merkitse hetki ”jes”, avaa käsi ja anna koiran syödä nimi. ”Jes” tulee sanoa tarkalleen sillä hetkellä, kun koira peruuttaa nenäänsä edes hieman. Koira oppii nopeasti, ettei raapimalla ja kättä puremalla saa herkkuja.

Hiljalleen koiraa voi leikittää kädessä olevalla namilla (koira saa siis jahdata kättä), käsi pysähtyy ja heti, kun koira peruuttaa nenäänsä, ”jes” ja koira saa avatusta kädestä palkkion. Koira siis saa palkkion luopumalla sen saamisen yrittämisestä.

Luopuminen tarkoittaa myös jonkin asian jättämistä. ”Jätä” onkin sitten jo eri asia.

”Jätä” tarkoittaa, että se mikä pyydetään jättämään, todellakin jätetään, eikä sitä seuraakaan hetken päästä ottaminen. Esimerkkeinä vaikkapa ihmisen ulosteet, oksennukset jne., joita koira mielellään monesti pistelisi poskeensa.

MALTTI

Malti tarkoittaa itsehillintää. Jokainen koira tarvitsee malttia. Paikalla oleminen ja odottaminen ovat malttia vaativia tehtäviä. Mitä enemmän koira haluaa tehdä jotakin ja joutuu tuota odottamaan, sitä enemmän malttia se koiralta vaatii. Jos koira esimerkiksi haluaisi lähteä noutoon, mutta onkin kaverikoiran vuoro, koira joutuu malttamaan halunsa. Tätä taitoa kannattaa harjoituttaa jo pennusta alkaen.

RAUHOITTUMINEN

Rauhoittuminen tarkoittaa kykyä laskea viretilaa tehtävien välissä silloin, kun ei tarvitse olla täydessä valmiustilassa. Koiralle voi opettaa rauhoittumisalustan eli alustan, jonka päälle koira käy makuulle ja rauhoittumaan tehtävien välissä. Olennaista on, ettei koira ”suorita” rauhoittumista vaan on rento.

Rauhoittuminen auttaa koiraa paitsi oppimaan, myös jaksamaan niin treeneissä, kokeissa kuin metsästyksessä. Tehtävän voi opettaa myös vihjesanalle, kun koira on oppinut käytöksen alustan avulla.

TARKKA-AVAISUUS JA KESKITTYMINEN

Tarkkaavaisuus tarkoittaa kykyä pitää yllä huomiota tärkeään asiaan. Tätä ominaisuutta pystyy harjoittamaan. Koiralle voi myös opettaa vihjesanan / eleen tilanteeseen, jossa koiran halutaan olevan tarkkaavainen.

VAPAUTTAMINEN

Myös vapautussana kannattaa opettaa. ”Vapaa” tarkoittaa, että koira saa lopettaa tekemisen. Esimerkiksi ”jes, vapaa”: koira saa juosta palkkiolle, ja ”vapaa”: lähteä kirmaamaan kavereiden kanssa.

VIRETILA

Kannattaa myös muistaa, että viretila, joka koiralla on uutta tehtävää opetellessa, liittyy tehtävään mukaan.

Kun siis haluamme opettaa nopeita luoksetuloja, kannattaa koiran olla virkeä ja innokas. Sen sijaan paikalla oloa opettaessa on syytä aloittaa tilanteessa, jossa koira on valmiiksi väsynyt, esim. lenkin jälkeen. Kun koira jo osaa, voidaan tehdä harjoituksia, jossa koiran viretilaa muutellaan korkeasta matalaan. Tällöin koiran tulee oppia itse säätelemään omaa viretilaansa.

’Ohjaajan tulee olla koiran silmissä paitsi johdonmukainen, myös mielenkiintoinen. Ohjaajan kuuntelusta tulee tehdä koiralle kannattavaa. Kun koira haluaa olla yhdessä omistajansa kanssa, luoksetulo tulee lähes ilmaiseksi.’

Koira oppii liittämään tunnetiloja myös paikkoihin ja toimintoihin. Tämä tarkoittaa kaikkea innostuksen ja inhotuksen välillä. Mieti siis valmiiksi, millaisessa tunnetilassa haluat koirasi eri paikoissa ja tehtävissä olevan.

Myös harjoituksen tuoma viretila jää koiran mieleen. Esimerkiksi jahtausleikit saattavat jättää koiran hyvinkin korkeille kierroksille. Tämä saattaa näkyä ensin koiran hieman levottomana käytöksenä treenien jälkeen. Seuraavana kertana koiran korkeampana viretilana ja toistuessaan haukkumisena ja vinkumisena.

’Rauhoittuminen tarkoittaa kykyä laskea viretilaa tehtävien välissä silloin, kun ei tarvitse olla täydessä valmiustilassa. Koiralle voi opettaa rauhoittumisalustan eli alustan, jonka päälle koira käy makuulle ja rauhoittumaan tehtävien välissä. Olennaista on, ettei koira ”suorita” rauhoittumista vaan on rento.’

Tämä ei tarkoita, että palloleikkejä ei koskaan saisi leikkiä koiran kanssa, vaan sitä, että niitä ei tulisi tehdä jatkuvasti tai ainaakaan ilman tietoista rauhoittumista treenin lopuksi. Tämä toisaalta tarkoittaa myös sitä, että noutoja ei pitäisi käyttää koiran ainoana lenkittämis- ja aktivointimuotona, vaan tarjota vastapariksi esimerkiksi rauhallisia pitkäkestoisia lenkkejä ja haisteluun liittyviä tehtäviä.

Positiivista näissä kaikissa asioissa on, että niitä voi opetella, ja opettaa läpi koiran iän.

- Camilla Leijona

KOHTEIDEN KÄYTTÖ KOULUTUKSESSA

Erilaiset kohteet eli targetit ovat käytännöllinen ja helppo apuväline koirien koulutuksessa. Tällöin puhutaan yleensä kohdetyöskentelystä, jossa koira voidaan opettaa koskemaan kohdetta, liikkumaan kohteen luokse tai seuraamaan liikkuvaa kohdetta. Myös kohteen päälle meneminen ja siinä pysyminen ovat osa kohdekouluttamista. Kun koira osaa työskennellä halutulla tavalla kohteen suhteen, liitetään kohde erilaisiin tehtäviin tai kohdetta käytetään uusien asioiden opettamisessa.

ERILAISIA KOHTEITA

Tyypillisiä kohteita, joihin kosketusta osoitetaan, ovat ohjaajan käsi (käsikosketus, hand target), kosketuskeppi tai vastaava (jossa voi olla pieni pallo kepin päässä, target stick), kosketusalusta (esim. hiirimatto tai muu vastaava kohde), purkin tms. kansi, post it-lappu tai pystyssä oleva korkeampi kosketuskeppi. Koiralle voi opettaa erilaisia kohteita ja niihin myös erilaisia toimintoja.

KOHTEeseen koskeminen

Yleinen tapa koskea kohteeseen on tehdä se joko kuonolla tai tassulla. Kuonokosketus voi olla kevyt kosketus / pikainen hipaisu kohteeseen, usea kosketus peräkkäin ("nokkiminen") tai pitempi kuonon pitäminen kohteessa kiinni. Koira voi tehdä koskemisen myös esim. laittamalla leukansa kohteen päälle (esim. koiran pää lepää ohjaajan kädessä leuka kättä vasten) tai poski kohdetta vasten (esim. seuraamisen opettamisessa poskikosketus).

Tassukosketus voi tapahtua yhdellä tassulla tai useammalla. Jos kohde on kovin pieni, ei siihen mahdu kuin yksi tassu kun taas suuren kohteen päälle mahtuu vaikka koko koira. Samoin jos koiran pitää edetä kohteelle vauhdilla, on pieni kohde vaikeampi hahmottaa kuin suurempi kohde.

KOHTEEN LUOKSE MENEMINEN

Koira voidaan opettaa menemään kohteen luokse ilman että vaaditaan kohteeseen koskemista. Tällöin koira voi esim. siirtyä pystyssä maassa olevan kosketuskepin lähelle tai asettua maassa olevan kosketusalustan luokse. Jos tällaista käyttöä, täytyy pitää itsellään mielessä selkeät kriteerit eli miten lähellä kohdetta koiran tulee olla, ettei koira ala jättäytyä aina vain kauemmaksi kohteesta.

KOHTEEN SEURAAMINEN

Tyypillisiä seurattavia kohteita ovat ohjaajan käsi, ojennettu sormi tai kosketuskeppi. Käden tai sormen seuraaminen eivät tarkoita samaa kuin kädessä pidettävän houkuttimen (esim. makupala) seuraaminen, vaan käden seuraaminen opetetaan koiralle samaan tapaan kuin kosketuskepin seuraaminen. Koiran tulee seurata kohdetta sille opetettulla etäisyydellä ja niin pitkään kuin kohde liikkuu.

KOHTEEN PÄÄLLE MENEMINEN

Tässä koira menee jonkin selkeän kohteen päälle haluttuun asentoon eli esim. istumaan tai maahan. Kohde voi olla iso, jolloin koira voi vapaammin valita asentonsa ja paikkansa sen päällä. Kohde voi myös olla sen kokoinen, että koira mahtuu vain esim. istumaan tai maakaamaan kohteen päällä. Korokkeen avulla harjoittelu on myös kohdetyöskentelyä.

KOHTEEN KOSKEMISEN OPETTAMINEN

Koskeminen opetetaan esim. tähän tapaan:

Alkuvalmistelut

- Valitaan kohteeksi koiralle neutraali asia, esim. muovinen kansi
- Harjoitellaan rauhallisessa paikassa, jossa ei ole häiriöitä
- Riittävän nälkäinen koira ja pienehköjä makupaloja
- Naksutin tai jokin selkeä palkkiosana

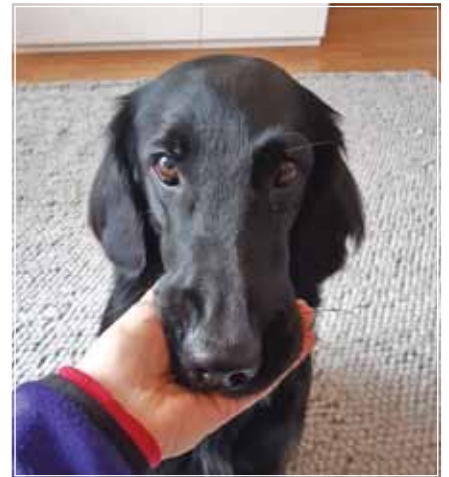
Huomioitavaa

- palkkio kannattaa antaa lähellä kohdetta
- kehu/naksautus juuri sillä hetkellä, kun koira tekee haluttua asiaa
- jokaista vaihetta toistetaan n. 3-10 kertaa eli kun koira alkaa tehdä sitä luotettavasti
- vaiheesta toiseen siirrytään vaikeuttamalla tehtävää pienin askelin, vähitellen
- harjoittelussa pidetään taukoja vaiheiden välissä tai vähintään 10 namin jälkeen

Opettaminen

1. pyydetään koira tulemaan ohjaajan lähelle
2. otetaan kansi käteen, tuodaan se esille ja tuodaan se koiran kuonon lähelle (10-20 cm koirasta)
3. kun koira vilkaisee kohti kohdetta, kehu/naks + palkkio. Toistetaan tätä, kunnes koira selvästi katsoo kohdetta
4. koiran pitää kääntää kuonoaan kohti kohdetta. Toistetaan tätä, kunnes koira selvästi kääntyy kohti kohdetta
5. koiran pitää koskea kohteeseen kevyesti
6. aletaan vaihdella kohteen paikkaa ja koiran täytyy koskea sitä
7. aletaan siirtää kohdetta hieman kauemmaksi koirasta
8. kohde kauemmaksi ja koiran pitää liikkua askel kohti kohdetta + koskea kohteeseen

Kun koira koskee kohteeseen, sen ollessa lä-

hellä koiraa, eri suunnissa suhteessa koiraan ja kauempana koirasta, alkaa koira tajuta kohteeseen koskemisen idean. Käteen koskeminen opetetaan samaan tapaan eli tuodaan avoin kämmen esim. selän takaa kohti koiran kuonoa ja aletaan edetä tästä koskemiseen.

TASSUTARGET

Jos koiran halutaan koskevan kohteeseen tassulla/tassuilla, aloitetaan melko samaan tapaan kuin kuonokosketuksessa. Aluksi kohde (isohko, että koira pystyy koskemaan siihen tassulla/tassuilla) tuodaan esille kädessä. Kun koira selvästi katsoo sitä kohti (mutta ei koske kuonollaan), aletaan kohdetta laittaa yhä alemmaksi kunnes kohde on maassa jonkin matkan päässä koirasta. Tällöin suurin osa koirista luonnostaan liikkuaan kohti kohdetta osuu siihen tassulla, etenkin jos kohde on selkeästi maasta erottuva. Kosketusalustaa kannattaa siirtää koiran saatua palkkion, jotta koira voi siirtyä kohteen luokse koskemaan sitä.

KOHTEEN LUOKSE MENEMINEN JA KOHTEEN SEURAAMINEN

Näiden opettaminen aloitetaan samalla taval-

la, valitaan vain sopiva kohde (kosketuskeppi tms.), jonka luokse koira menee tai jota koira seuraa. Kohteen luokse menemisessä toimitaan melko samaan tapaan kuin tassutargetin kanssa. Kun kohde on kauempana, voidaan palkkio myös heittää koiralle kohteen luokse. Kohteen seuraamisessa pitää miettiä, halutaanko koiran koskevan sitä vai riittäkökö vain kohteen seuraaminen ilman kosketusta. Aluksi kohdetta liikutetaan vain muutama sentti ja palkitaan koira tästä. Seuraamismatkaa pidennetään vähitellen kuitenkin säilyttämien ajatus siitä, että koira selvästi seuraa kohteen reittiä.

Pirkä kuonokosketus

Pitkän kosketuksen opettaminen voi olla helppoin aloittaa käsikosketuksen avulla. Kädestä voidaan tehdä ”kuppimainen” tai sormista renkula, johon koira tökkää kirsunsa. Ajatus on pidentää kosketuksen kestoa vähitellen ja palkita koira siten, että se saa palkkion ”kupista” tai renkulan sisältä. Apuna voidaan käyttää perushoukuttelua tai jos koiralle on opetettu namista luopuminen, käänteistä houkuttelua (nami on kauempana koirasta ja koira luopuu siitä ja samalla pitää kuonoaan paikallaan).

Pitkän kosketuksen voi opettaa myös pahvisen kupin avulla, josta on leikattu pohja pois. Kun koira työntää vähän kuonoaan kupin sisälle, se saa namin pohjassa olevan reiän kautta. Vähitellen kuonon työntämistä kupin sisälle pidennetään.

Kohteiden hyödyntäminen koulutuksessa, joitakin esimerkkejä

Tottelevaisuuskoulutus ja rally-toko

Tokossa ja rallyssa kohteita on käytetty jo pitkään useassa eri liikkeessä ja eri tavalla. Sivulletulossa ja eteenistumisen opettamisessa voidaan käyttää alustaa tai isompaa kohdetta (koroketta), jonka päälle koira asettuu esim. istumaan niin, että koira on suorassa asennossa. Alusta tai koroke sijoitetaan ohjaajan vierteen tai eteen ja koira tulee tähän istumaan joko perusasentoon tai eteenistumiseen.

Seuraamisen opettamisessa voidaan käyttää kosketuskeppiä samaan tapaan kuin kädessä olevaa namiä ja sillä ohjaamista on tehty. Kosketuskeppi ohjaa koiran kulkemaan ohjaajan vieressä oikeassa paikassa. Samoin kosketuskeppiä voidaan käyttää kaikissa tilanteissa, joissa koira normaalisti ohjattaisiin kädessä olevalla houkuttimella (esim. maahanmeno, sivulletulot, eteenistuminen, puolenvaihdot ja kiepahdukset)

Tokon ruutuun menemisen opettaminen voidaan tehdä kosketusalustan avulla: kosketusalusta viedään ruudun sisälle ja kun koira menee alustalle, sitä palkitaan ruudun sisälle. Aluksi koira lähetetään läheltä ruutua, sitten kauempaa täysimittaiselta matkalta. Kun koira alkaa irtaantua ruutuun ja alustalle varmasti, aletaan alustaa häivyttää pois eli kosketusalusta muuttuu yhä enemmän samanväriseksi kuin maa tai lattia ja/tai alusta pienenee. Sitten alustaa aletaan ottaa satunnaisesti pois, jolloin koira irtaantuu ruutuun ilman alustaa siihen paikalle, missä alusta yleensä on ollut.

Jumpparajoituksia tehdään paljon ns. vati-treeninä tai tasapainotyön avulla. Siinä koira opetetaan asettumaan kohteelle etujalat sen päällä. Sitten koira alkaa tehdä kierto liikettä siten, että etujalat pysyvät kohteen päällä kiertäen pientä ympyrää takajalkojen kiertäessä kohteen ympärillä samaan aikaan isompaa ympyrää (hevosten etuosakäännös). Koira voi myös laittaa takajalat kohteen päälle tai sekä etu- että takajalat kahden kohteen päälle jne. Näin voidaan tehdä monenlaisia jumppatreennejä, peruuttamisia ym.

Temppujen ja hyödytehtävien opettaminen

Monia temppeja ja hyödyllisiä tehtäviä voi opettaa namihoukuttelun sijasta kohteiden avulla. Jos koiran halutaan esim. sulkevan oven tai sammuttavan valot, voidaan koira opettaa koskemaan ensin kohteeseen kuonollaan. Sitten kohde (esim. post it -lappu) siirretään kiinni oveen tai valokatkaisimeen ja

koira alkaa koskea tätä. Kun koiran kosketus alkaa olla niin voimakas, että ovi alkaa liikkua tai valokatkaisin liikahtaa, aletaan lappua jättää pois ja koira koskee pelkkää ovea tai katkaisinta.

Boxiin tai häkkiin menemisen voi opettaa kohteen avulla: laitetaan kohde boxiin/häkkiin ja palkitaan koira menemisestä kohteelle. Koira voidaan myös opettaa menemään kohteen päälle makuulle, jolloin saadaan aikaan esim. boxiin makuuasentoon meneminen.

Käsittelyharjoitukset

Koiralle voidaan opettaa käsikosketuksen avulla esim. hampaiden katsominen: opetetaan koira pitämään esim. leukaa lepäämässä kämmenellä tai kämmentä kuonon päällä (pitkä kuonokosketus). Tästä on helppo tehdä hampaiden katsominen tai muita toimenpiteitä, kun koira pitää päätä paikoillaan. Kosketus on tässä pitkä, ei vain lyhyt nokkaisu. Käsikosketus voidaan tehdä myös kuonolla suoraa kättä kohden, mitä voi hyödyntää esim. vilkkaiden koirien kanssa käsittelyssä tai koiran tutkimisessa.

NOME

Nomessa kohteita voidaan käyttää ohjausten ja pysäytysten harjoittelussa. Ensinnä koira opetetaan menemään selkeästi pystyssä olevan kepin luokse. Keppejä voidaan sitten laittaa esim. avoimelle kentälle erilaisiin asetelmiin ja koira ohjataan näiden mukaisesti esim. eteen – seis – vasen. Dameja voidaan laittaa satunnaisesti eri keppien luokse siten, ettei koira näe niitä, jos on riskinä se, että koira ei tottelekaan ohjauksia. Täten koira päästään palkitsemaan noudolla halutun ohjauskuvion jälkeen.

Damin palautukseen voidaan ottaa opetusvaiheessa käyttöön kohde, jonka päälle koira tulee damin kanssa. Kohde on luonnollisestikin ohjaajan lähellä, edessä tai sivulla. Palautuksen opettamisessa voidaan myös hyödyntää käsikosketusta, jolloin koira tuo damin ja samalla koskee ohjaajan avointa kättä (”työntää damia kättä vasten”). Luopuminen/käänteinen houkuttelu voidaan yhdistää damin pitämiseen suussa, jolloin koira pitää damia rauhallisesti, kun se samalla joutuu keskittymään ohjaajalla olevan namiin tai leluun.

Monipuoliset kohteet

Tässä on esitelty vain pieni ripaus siitä, miten erilaisia kohteita ja kohdetyöskentelyä voi käyttää koulutuksessa. Hyvää kohdetyöskentelyn opettamisessa on se, että kun koiralle on opettanut pari eri tapaa toimia kohteiden kanssa, on kohteiden käyttö helppo yleistää erilaisiin tilanteisiin ja kohteisiin. Soveltamismahdollisuuksia on lukemattomia ja esim. erilaisilla palkitsemistavoilla voidaan saada aikaan erityyppisiä toimintoja kohteilla.

SANKARIKOIRAT ELI VERENLUOVUTTAJAT

Verensiirron tarpeessa voi olla koira, jolla on jokin sairaus (kuten esim. immuunivälitteinen hemolyyttinen anemia). Verensiirtoa voi tarvita myös koira, joka kärsii hyytymishäiriöstä (kuten esim. rotanmyrkyä syönyt). Nykyään verensiirtomahdollisuuksia on ympäri Suomea. Osalla klinikoista ei varsinaisesti ole veripankkeja, mutta klinikoilta löytyy verenkeräyspussit ja veriryhmämääritykset. Tällöin verensiirto voidaan tehdä myös muuallakin kuin klinikoilla, joissa on veripankki. Tämä helpottaa varsinkin pohjoisemmassa Suomessa asuvia, koska usein matkat klinikoilta toisille ovat pitkiä.

MILLAINEN KOIRA SOPII LUOVUTTAJAKSI?

Varsinaisia veripankkeja löytyy tällä hetkellä ainakin Helsingistä, Hämeenlinnasta ja Raisiosta. Luovuttajaksi sopivat koirat, jotka ovat perusterveitä (ei pysyviä lääkityksiä), säännöllisesti rokotettuja ja madoitettuja. Iältään verenluovuttajan tulee olla 1-7 vuotta, vähintään 25 kg ja asunut Suo-

nessa vähintään kaksi vuotta. Narttukoirien kohdalla toivotaan, ettei narttu ole penikoinut. Luovuttajaksi ei myöskään sovellu koira, joka on saanut itse joskus verensiirron. Nämä ovat Evidensian veripankkien säännöt, mutta saattavat hieman vaihdella paikkakunnittain. Osa veripankeista haluaa, että koirat eivät ole käyneet lainkaan ulkomailla/tuontikoirat eivät kelpaa. Lisäksi

osa veripankeista haluaa, että koira on vähintään kaksivuotias ja yli 30 kg. Säännöt myös muuttuvat hieman kokoajan, koska saamme jatkuvasti lisätietoa koirien verensiirroista.

Ennen verenluovutusta koiralle tehdään yleistutkimus ja siitä otetaan perusveriarvot. Meillä luovuttajien verikokeista teh-

dään perusverenkuva, munuaisarvot ja veren totaali-proteiinimäärä. Jos kyseessä on ensikertalainen, koirasta tehdään myös veriryhmämääritys.

VERIRYHMÄT

Koirilla on useita eri veriryhmiä, mutta ne jaotellaan karkeasti kahteen erityyppiin. DEA 1.1 + plus ja DEA 1.1- negatiivinen. Kapulakielellä puhutaan plus ja miinus veriryhmistä. Verensiirrossa tämä tarkoittaa, sitä että plus veriryhmäläisten verta voidaan antaa vain toiselle plus ryhmäläiselle, mutta plus veriryhmäläinen voi vastaanottaa verta molemmista ryhmistä. Eli negatiivisen veriryhmän koirat voivat antaa vertansa myös plussalle. Negatiiviset eivät kuitenkaan voi vastaanottaa plussa verta. Flatit kuuluvat n. 95% negatiiviseen veriryhmään. Kun taas esim. saksanseisajat ovat usein plussaa. Saksanpaimenkoirat ovat 50/50 molempia veriryhmiä. Tässä tällainen karkea jaottelu.

TOIMENPIDE

Luovuttajakoira kun on täyttänyt kaikki nämä kriteerit ja todettu niin kliinisesti kuin veriarvoiltaan terveeksi, voidaan aloittaa varsinainen verenluovutusprosessi. Usein koirille laitetaan kevyt rauhoitus, joka takaa sen, että koira pysyy varmasti paikallaan. Paikalla pysyminen on ehdottoman tärkeää, koska neula, jolla mennään kaulavaltimoon on suuri ja se voi aiheuttaa pahaa jälkeä, jos koira yhtä äkkiä pomppaakin pöydältä. Rauhoitus tehdään siis täysin koiran turvallisuutta ajatellen. Rauhoituksen jälkeen koiralle laitetaan suoniyhteys (kanyyli), jonka kautta se saa korvaavaa nestettä menetetyt veren tilalle. Koiran kaulaan ajellaan karvanleikkurilla pieni luukku n. 5cm x 5 cm, joka pestään ja desinfioidaan, jotta emme vie pistoskohdasta ihon bakteereja valtimoon. Kunnollisen puhdistuksen jälkeen kaulaan pistetään isolla neulalla, jonka kautta veri valuu verenkeräyspussiin. Pussin täyttymiseen aikaa menee noin 5 minuuttia max. 10 min. Verta kerätään noin 450 ml.

Kaikki kun on sujunut hienosti, niin annetaan loppujen korvausnesteyden valua luovuttajaan ja annetaan sille herätepistos. Kanyyli otetaan pois ja kiitokseksi sankaristyöstä mukaan meiltä lähtee 12 kg koiran ruokaa. Koira poistuu klinikalta omin jaloin tosin hieman 'humalassa'. Verenluovutuksen jälkeen pari päivää kannattaa ottaa rennommin, eikä ainakaan lähteä marato-

nia vetämään. Ruokaa saa tarjota, kun koira on kunnolla hereillä. Verenluovutuksesta voi käydä n. 4 kuukauden välein.

MITÄS SITTEEN SILLE KERÄTYLLE VERELLE TAPAHTUU?

Ensin se jäädytetään noin + 6 asteiseksi. Aikaa siinä menee n. kaksi tuntia. Tämän jälkeen veripussi sekoitellaan eli käännellään n. 100 kertaa ja se laitetaan isoon verifuugiin. Fuugi pyörittelee veren niin, että punasolut menevät alas ja plasma nousee pussissa ylös. Näin saamme eroteltua potilaita varten plasman (joita tarvitaan esim. hyttymishäiriöissä) ja punasolut, joita tarvitaan mm. pahan anemian hoidossa. Plasma ja punasolut erotellaan vielä verenerottelijan avulla omiin pusseihinsa. Punasolut säilyvät jääkaapissa n. kaksi viikkoa ja plasma pakastetaan ja se säilyy n. vuoden. Noin arvot sen takia koska nämäkin säilyvyysasiat ovat muuttuneet hieman kokoojan tiedon lisääntyessä.

Sattuneesta syystä meidän veripankissa on paljon flattejä luovuttajina. Hädänhetkellä olen jokusen kerran ottanut meidän alueella asuviin flattien omistajiin yhteyttä. Meillä varsinkaan, kun ei aina tiedä mitä veriryhmää vastaanottaja edustaa, on helppoin pyytää paikalle miinusmerkkinen luovuttaja.

MIKSI EMME TIEDÄ MITÄ VERIRYHMÄÄ VASTAANOTTAJA ON?

Osa potilaista tulee meille lähetteellä, jolloin mahdollinen potilas ei välttämättä ole vielä edes paikalla vaan ennakoimme tilannetta. Varsinkin, jos potilas tarvitsee tuoreverta, on helpoin tapa kutsua joku verenluovuttaja läheltä. Tuoreverta voidaan tarvita, jos potilaalla on esim. verihitalekato. Silloin tuoreverensiirto on paras tapa lisätä verihitaleiden määrää.

Olen itse ollut alusta asti katsomassa Suomen ensimmäisen yksityisen veripankin perustamista. Omat koirani ovat olleet aktiivisia luovuttajia ympäri vuoden. Omat koirani ovat kaikki luovuttaneet hereillä. Ne ovat paljon mukana töissä, eivätkä osaa jännittää klinikalle meno. Ne pystyvät makaamaan klinikan pöydällä vaikka puoli tuntia liikkumatta (paitsi häntä heiluu, mutta sitä ei lasketa).

OMAT KOIRAT LUOVUTTAJINA

Yleensä omat koirani eivät koskaan luovuta vertansa veripankkiin, vaan ne käy-

'Luovuttajaksi sopivat perusterveet, säännöllisesti rokotetut ja madotetut koirat. Täältä verenluovuttajan tulee olla 1-7 vuotta, väh. 25 kg ja asunut Suomessa väh. 2 vuotta. Narttukoirien kohdalla toivotaan, ettei narttu ole penikoinut. Luovuttajaksi ei myöskään sovellu koira, joka on saanut itse joskus verensiirron.'

tetään aina akuutteihin tapauksiin. Yhtä kertaa lukuun ottamatta en ole koskaan huomannut omissa koirissani mitään eroa normaalista poikkeavaan verenluovutuksen jälkeen. Koirillani on takana reippaasti yli kaksikymmentä luovutuskertaa. Tuo yksi, pari päivää poikkeava tilanne oli veripankin alkuhetkiltä, kun hieman innokas lääkäri otti verta yli 600 ml. Näin ei siis normaalisti toimita. Silloisella koirallani meni muutama päivä ennen kuin se toipui verivajeestaan.

Karvat kasvavat takaisin n. kahdessa viikossa. Doping varoaika on 7 vrk, joten ei edes juurikaan haittaa, vaikka kävisivät verenluovutuksessa koe/näyttelykaudella.

Sen verran sanoisin vielä faktatekstin lisäksi, että jos koirasi pelkää eläinlääkäriä tai se ei tykkää käsittelystä, niin tällöin kannattaa sankarikoiraiksi ryhtymistä miettiä kahteen kertaan. Yleisesti verenluovuttajan tulee olla sosiaalinen ja pitää hoitotoimenpiteistä. Tämä on vapaaehtoista. Mielellämme otamme vastaan verenluovuttajia, mutta ei kannata väkisin sellaiseksi eläintä pakottaa.

Verenluovutus on voittoa tavoittelematonta toimintaa; luovuttajille ei aiheudu kuluja ja vastaanottajat maksavat siirrettävästä verestä vain sen keräyksestä aiheutuvat kulut. Ainakin meillä toimitaan näin.

Artikkelin kirjoittaja Veera Jääskeläinen toimii kliinikkaeläinlääkintäjana Eläinsairaala Vethaussissa.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja verenluovutuksesta ja veripankeista löytyy osoitteesta: <https://evidensia.fi/palvelut/koirien-veripankki/>

EKAA KERTAA pötkyläkisoissa...

... eli paatuneen NOME-B -harrastajan kehityskertomus noutajien working testin (WT) ihmeellisessä maailmassa. WT on koemuoto, jossa testataan noutajien metsästysominaisuuksia. Kokeessa ei noudeta riistaa, vaan noutoesineitä, dameja. Aivan kuten B-kokeen alkaessa on jokainen osallistuja kiinni ykköstuloksessa, niin myös WT:ssä rastitehtävän alkaessa ovat kaikki kisaajat tasapisteissä (20p), eli samalta viivalta lähdetään suorituksia tekemään.

MIKSI WT EI OLLUT KIINNOSTANUT AIEMMIN?

Pidin WT:tä liian pikkutarkkana koemuotona eli en tykännyt siitä, että pienikin virhe voi kostautua isona pistemenetyksenä. Eikä sen virheen tarvitse edes olla koiran tekemä, vaan jopa ohjaajan ”mokellus” damin vastaanottamisessa tms. saattaa alentaa pisteitä. WT:ssä koiran pitää olla erittäin hyvin ohjaajansa hallinnassa ja seurata hyvin sivulla. Kenties aiemmat koirani eivät olleet minulla niin hyvin ”hanskassa”, että olisin kehdannut niiden kanssa WT:ssä startata. Olin kyllä ollut pariin otteeseen töissä WT-kokeessa ja myös muuten seuraamassa niitä.

MIKÄ SAI INNOSTUMAAN?

Onneksi ihminen on utelias ja onneksi (?) ihmisellä on hienoista painostusta kaihtamattomia ystäviä! Koirakin, tuolloin 4,5-vuotias Poika, vaikutti sellaiselta, että sen kanssa voisi WT:tä kokeilla. Siinä sitten koekalenteria katsellessa päätin, että jos mennään, niin mennään sitten kunnolla! Samana viikonloppuna kaksi koetta Kaakonkulmalla: Koriolla ja Lappeenrannassa.

NOWT KORIA 1.10.2016 TUOMAREINA PAULIINA AHOLA JA BELGIASTA DIRK VOLDERS

Hyvin alkoi ensimmäinen WT-koepäiväni olemalla tyylikkäästi myöhässä aamun ilmoittautumisesta! Navigaattori ohjasi minut toooooosi kätevälle oikoreitille, mutta harmillisesti etenemisen katkaisi tien ylitse viritetty puomi... Pikainen soitto koesihteerille, nöyrä anteeksipyyntö, uudet ajo-ohjeet ja eipä aikaakaan, niin olin keskellä ylitoimitsijan ja tuomareiden alkupuhuttelua. Päivän kulku ja suorituspaikat kerrottiin selkeästi ja puhuttelun jälkeen siirryttiin maastoon. Voittajaluokan koirakot aloittivat Dirkin rastilla ja Pauliinan rastille meni alokas- ja avoin luokka. Minä siis koirani kanssa tässä jälkimmäisessä porukassa.

Alokasluokan ensimmäisenä tehtävänä oli ykkösmarkkeeraus pajukon eteen korkeaan heinikkoon. Matka ei ollut pitkä, mutta Poika pyyhälsi siitä silti ohi ja katosi näkyvistä. Jouduin sitä kutsumaan takaisin ja sainkin sen sitten ihan kohtuullisen nopeasti oikealle alueelle ja damin talteen.

Toinen rasti oli Dirkin luona, walk up -tehtävä kahdelle koiralle. Lyhyt seuruuus siten, että tuomari kulki suorittavien koirakoiden keskellä. Tuli laukaus ja heitto viistoon oikealle heinikkoon, tuomarin luvalla oikeanpuoleinen koira sai lähteä noutoon. Koiran palauttaessa tuli toinen laukaus ja heitto eteen kahden pajukon väliin. Kun ensimmäinen koira oli luovuttanut damin, sai parista toinen lähettää koiransa noutoon jälkimmäiselle pudotukselle. Sama toisin päin paikkojen vaihdon ja lyhyen walk upin jälkeen. Markkeerausmatkat olivat lyhyehköjä

ja jälleen jouduin vähän ohjaamaan koirani, joka vetäisi molemmista yli...

Ennen lounastaukoa oli vielä yksi tehtävä jäljellä, sen tuomari Pauliina. Peltoon tuli ensin ykkösmarkkeeraus, jonka talteensaamisen jälkeen käännyttiin n. 90 astetta oikealle ja lähetettiin koira ohjaukselle metsänreunaan. Jälleen olisi Poika markkeerannut heiton vähän pitkäksi, mutta olin jo jotain oppinut päivän aikana (!), joten pysäytin sen ajoissa ja nyt saatiin dami talteen nopeasti. Myös ohjaus saatiin onnistumaan, vaikka

koira pysähtyi kesken linjan vähän haikalemaan sen äskeisen markkeerauksen suuntaan. Käskestäni se eteni kuitenkin oikealle alueelle ja sai damin nopeasti ylös.

Drivessa jäljitellään ylösajoahtia, jossa tulee useampi laukaus ja pudotus

Lounastaun jälkeen oli vuorossa drivetehtävä kahdelle koiralle yhtä aikaa, tuomarina Dirk. Drivessa jäljitellään ylösajoahtia,

pienen matkan päässä. Metsässä edessämme oli kaksi heittäjää, jotka aloittivat ”ylösajon”. Pellolla vasemmalla ammuttiin laukaus ja metsässä heitettiin dami. Tämän jälkeen oikealta puolelta kuului laukaus ja tuli heitto pellolle metsänreunan eteen. Tämä pellon puolelle tullut laukaus+heitto toistettiin vielä uudelleen, jonka jälkeen vielä kerran laukaus pellolta metsään ja siellä heitto. Markkeerauksia siis tuli yhteensä neljä ja tuomari määräsi noutojärjestyksen.

Päivän viimeisenä oli vesitehtävä, jonka arvosteli Pauliina. Merkkeeraus tuli suoraan eteen kahden pienen saareلمان väliin harvaan kaislikkoon. Koira lähetettiin pienen kummun päältä, jolta sai koiran palauttaessa laskeutua vähän alemmas lähemmäs vesirajaa ottamaan koira ja dami vastaan.

**NOWT LAPPEENRANTA 2.10.2016
TUOMAREINA HEIKKI NEVALAINEN
JA ARI-PEKKA FONTELL**

Toinen koepäivä valkeni hieman kuuraisena, mutta onneksi aurinko nopeasti sulatti maan ja välillä jopa lämmitti meitä reppujakkaroidemme päällä kyhjöttäviä innokkaita kisailijoita. Samaan tapaan kuin edellisenä päivänä saimme nytkin ohjeet kokeen ylitoimitsijalta ja tuomareilta.

Kuten edellisenä päivänä, alokasluokan koirille päivä lähti käyntiin ykkösmarkkeerauksella, tehtävän arvosteli Ari-Pekka. Lähetyspaikka oli ylärinteessä ja pudotus tuli notkelmaan korkeahkoon heinikkoon, nyt matkaa oli vähän enemmän kuin edellisen päivän markkeeraustehtävissä. Poika markkeerasi etäisyyden oikein, mutta ajautui vähän liikaa oikealle. Pienellä avulla dami saatiin kuitenkin ylös.

Toinen suorituspaikka oli pellolla, siellä markkeeraus ja ohjaus, tuomarina Heikki. Tuomarin luo kävellessä tuli laukaus ohjaukselle. Heikki kertoi tehtävän luonteen: ensin tulee laukaus ja heitto pellolle kuusen eteen, mutta sitä ei oteta heti, vaan ensin lähetetään koira ohjaukseen n. 90 asteen kulmassa vasemmalle äskeiseen markkeeraukseen nähden. Vasta kun ohjaus on suoritettu, saa koira noutaa markkeerauksen. Minun koirallani oli vaikeuksia jättää markkeeraus. Sain sen kuitenkin ohjattua oikealle damille, mutta melko monta pillipysäytystä ja vasen-käskyä se vaati! Kenties ohjauksen ”vääntämisestä” johtuen oli muistikuva markkeerauksesta pikkuisen hiipunut, sillä sillekin jouduin vähän antamaan apuja. Noh, molemmat damit tulivat talteen.

Lounastaun jälkeen me alokasluokan koirakot jatkoimme Heikin rastille sänkipellolle. Pellolla oli matala kuiva oja, johon Heikki sanoi ”haavakon” pudonneen ja koiran pitäisi sitä sieltä etsiä. Hän antoi myös ohjeeksi, että kannattaa olla koko ajan tarkkana, sillä

”jotain voi tapahtua...” Laitoin koirani teemään lähihakua ojaan ja itse kuljin hiljalleen siinä vieressä, ampuja jonkin matkaa meidän edellämme. Yhtäkkiä kuului laukaus ja Heikki kehotti ottamaan koiran hallintaan ja vierelle. Hän kertoi, että ampuja oli saanut haavakon lopetettua ojan päähän ja nyt piti ohjata koira ”riistalle”. Sieltähän se ”haavakodami” löytyi. Tämä oli mielestäni oikein kiva tehtävä!

Päivän neljäs tehtävä oli vesimarkkeeraus ja sen arvosteli Ari-Pekka. Lähes kohtisuoraan eteen, kaislikon reunaan tuli pudotus ja sen koirani haki suoraviivaisesti. Alkuun oli kahlaamalla edettävää vettä, ennen kuin joutui uimasilleen. Vaikka vesi oli jo kylmää, niin epäröimättä koira meni veteen ja myös palautti damin ilman ravistelua.

Sunnuntain viimeinen tehtävä oli walk up pareittain, tehtävän arvosteli Heikki. Tuomari keskellämme etenimme pienen matkaa ylärinteessä ja viistosti alas oikealle tuli markkeeraus sen aiemman ”haavakko-ojan” yli. Vuorotellen siis sama markkeeraus molemmille, välillä vaihdoin paikkoja ja etenimme muutaman askeleen. Tässä minun koirani kompastuskiveksi osoittautui oja, jossa se siis oli aiemmin tehnyt lähihakua ja jossa ilmeisesti oli ylempien luokkien koirille ollut dameja. Näin ollen alueella oli hajuja paljon ja koira jäi niihin kiinni. Sain sen kuitenkin damille, mutta pistesaalis jäi kovin vähäiseksi.

Miten meni, noin niin kuin omasta mielestä?

Eroja on tehtävien vaativuudessa kuin myös arvostelussa

No ihan kivasti meni! Molemmilta päiviltä saatiin hyvä tulos, lauantailta ALO1 (86p) (aloittelijan tuuriako...?) ja sunnuntaina ALO2 (69p). Kahden WT-kokeen vankalla kokemuksella sanoisin, että eroja on tehtävien vaativuudessa kuin myös arvostelussa. Joku tuomari arvostaa suuresti koiran hyvää hallittavuutta ja hyvää seuraamista, eikä niin ”laske” jokaista pillipysäytystä, jos koira niihin hyvin reagoi ja tottelee ohjaajan merkkejä, kunhan dami saadaan talteen. Joku toinen tuomari taas arvostaa enemmän sitä, että dami saadaan talteen mahdollisimman nopeasti ja suoraviivaisesti. Ota näistä nyt selvää! Kivaa oli molempina päivinä ja ehdottomasti aion startata WT:ssä jatkossakin ja kannustan muitakin edes kokeilemaan ”pötkyläkisoja”!

... ja miten sitten kävi?

Tästä edellä kerrotusta on aikaa kulunut yli 4 vuotta, ja paljon on tapahtunut sen jälkeen. Poika on siirtynyt taivaallisille metsästys-

jossa tulee useampi laukaus ja pudotus eli se jonkin verran kuumentaa koiria ja siten kysyy myös malttia. Edellisen parin suorittaessa tehtävää olimme pellon reunassa vähän kauempana, mutta kuitenkin niin, että koirat kuuluivat laukaukset ja näkivät toisten koirien tekevän noutoja. Sitten me menimme parini kanssa paikalle, jälleen tuomari seisoi keskellämme. Hän antoi ohjeeksi seurata tarkkaan pudotukset ja sanoi, että hän kertoo, kumpi koira saa noutaa minkäkin damin. Me siis seisomme pellolla, kaksi ampujaa viistosti molemmilla puolillamme

maille ja tuolloin 9 kk:n ikäisestä Eetusta puolestaan on kasvanut oikein pätevä metsästys- ja koe koira. WT-startteja on kertynyt sekä alokasluokasta että avoimesta luokasta. Koepäiviä on tullut vietettyä niin hyytävässä huhtikuun vesisateessa, paahtavassa heinäkuun helteessä kuin lokakuun kirpeässä pakkassäässäkin. Koemaastoina on ollut peltoa, metsää, turvesuota, hakkuuaukeata ja laskettelurinnettä.

Mieltä jäävät lämmittämään koiran onnistumiset

WT-kokeen raadollisuuskin on tullut tutuksi viimeisen rastin nollauksen muodossa. Voitte vain kuvitella, miten raivostuttavaa on, kun takana on neljä hyvin sujunutta rastia ja sitten sillä viimeisellä viidennellä tuleekin täydellinen epäonnistuminen! Onneksi näistä pettymyksistä aina kuitenkin toipuu nopeasti ja mieltä jäävät lämmittämään koiran onnistumiset.

Neljä vuotta sitten kahden ensimmäisen WT-kokeen jälkeen totesin, että kovin erilaisia ovat rastitehtävät vaatavuudeltaan.

Tämän toteamuksen allekirjoitan edelleen; hyvin vaihtelevia ovat tehtävät olleet sekä alokasluokassa että avoimessa, ja voittajaluokka on meillä vielä kokematta.

Alokasluokassa pääosin tehtävät ovat olleet helpohkoja ja matkat melko lyhyitä, niin markkeerauksissa kuin ohjauksissakin. Toisaalta mukaan on mahtunut myös kuumotavia drivejä ja haastavia häiriömarkkeerauksia. Avoimessa luokassa on mukaan tullut enemmän parityötä ja walk upia, ohjaus- ja markkeerausmatkat ovat luonnollisesti pidentyneet ja maastot vaikeutuneet (mm. maastorajojen vaihtelua ja niiden ylityksiä on ollut paljon) ja aika paljon on ollut häiriömarkkeerauksia ennen lähetystä ohjaukselle.

AJATUKSIA KOEMUOTOJEN EROISTA

NOME-B -kokeen arvostelussa on jonkin verran enemmän painoarvoa koiran itsenäisellä työskentelyllä (laaja, vapaa haku sekä markkeeraus). WT:ssä taas halutaan koirakon saavan dami talteen mahdollisimman nopeasti ja siksi toisinaan on suotavaa auttaa koiraa ohjaamalla se oikealle alueelle, ellei se selviydy tehtävästä nopeasti itsenäisesti.

Samat perustreenit palvelevat molempia koemuotoja

Mitä tulee koiran treenaamiseen WT-kokeisiin verrattuna B-kokeisiin, niin en siinä näe juurikaan eroa. Samat perustaidot tarvitaan molemmissa koemuodoissa: hyvä seuraaminen ja koiran hallinta, hyvä markkeerauskyky sekä ohjattavuus. Koiralla pitää myös olla motivaatio vahvaan itsenäiseen työskentelyyn. Ennen kaikkea koiralla täytyy olla suuri halu löytää dameja tai riistaa. Mielestäni samat perustreenit palvelevat molempia koemuotoja. Harjoitteita kannattaa muistaa tehdä monenlaisissa maastoissa: pellolla, metsässä, hakkuulla, suolla, veden äärellä ja vedessä, ylä- ja alamäkeen, ojien ja muiden maastoesteiden yli jne.

Hallittavuuden (= ohjattavuuden) ja koiran itsenäisen työskentelyn välillä on toisinaan vaikea ylläpitää tasapainoa; usein syyllistymme liikaa hinkkaamaan ohjausta ja sen eri osa-alueita, jolloin vapaa haku kärsii tai koira alkaa kyselemään markkeerauksissa. Nuorelle koiralle kannattaakin jo varhain rakentaa vahva vapaa haku sekä nenän käyttö ja säännöllisesti ylläpitää tätä taitoa. //

WT-MESTARUUS 4.7.2021 ORIMATTILA

Flattien WT-mestaruus järjestetään Orimattilassa 4.7. yhteistyössä Pakaan seudun Metsästysseura ry:n ja Golden Ring ry:n kanssa.

Tuomarit:

Reima Ronkainen, Mervi Salo,
Jari Särkänlahti ja Janne Lähteenaro.

Ilmoittautuminen 24.5. – 14.6.2021, SNJ:n koekalenteri

Maksu 40€ tilille FI08 5308 0750 0146 96, Viite 1012

Lisätiedot: Ylitoimitsija Mika Torila,
koesihteerit Carita Lifländer 040 719 1033

Etusija kokeisiin

Sileäkarvaisilla noutajilla ja kultaisillanoutajilla.

Yhteistyössä:

Nutrolin® www.nutrolin.fi / **Bozita Robur** www.bozita.fi

Pakaan seudun Metsästysseura / Haaralan tila www.haaralantila.fi

Korpikulta www.korpikulta.fi / Riemukauppa www.riemukauppa.fi

VERIJÄLKEEN TUTUSTUMINEN

– jäljestämisen alkeet pennun ja nuoren koiran kanssa

Miten lähteä tutustuttamaan pientä pentua tai nuorta koiraa verijäljen maailmaan? Tähän löytyy varmasti useita vastauksia, mutta seuraavassa käsittelen tapoja, joita itse olen kokenut hyväksi. Veren haju voi olla nuorelle koiralle jännittävää ja jopa pelottavaa, joten mielestäni maltti on erityisen valttia tähän lajiin tutustuessa.

JÄLJENTEON TARVIKKEET

Verijäljen tekemiseen ei tarvita kummoisia välineitä: verta, sieni, naru ja palkinto sekä mahdollisesti merkkejä. Verta saa isoimmista marketeista pakasteosastolta. Myynnissä on puolen litran pulloja, mutta ensimmäisiin harjoituksiin ei verta mene kuin pari lusikallista, joten yhdestä pullosta riittää pitkään. Jäisestä pullosta saa kätevästi sulatettua tilkan, kun pitää sitä kuuman vesihanan alla hetken ja kaataa pienen lirun käyttöön ja sitten pullo takaisin pakkaseen. Sieneksi käy pala vaahtomuovia tai se voi olla vaikka siivouskaapista löytyvä pesusieni. Pienelle jäljelle käytetään hyvin pientä sientä (n. 5 cm x 5 cm riittää). Palkinto kannattaa olla alussa jotain hyvää herkkua. Sorkkaan ehtii tutustua myöhemmin.

PIENEN PENNUN KANSSA

Minkä ikäisen koiran kanssa sitten voi aloittaa? Itse olen tehnyt ensimmäisen verijäljen viisivuokkoiselle pennulle. Moni mejäharrastaja aloittaa veren hajuun tutustuttamisen pian pennun kotiutumisen jälkeen. Helppo tapa on tehdä jälki pesuhuoneen lattialle tai pihalaa-toitukselle. Kasta sutturaksi kääreästyyn talouspaperin kulma pieneen veritilkkaan ja vedä metrin mittainen ohut vana lattialle. Aseta jäljen päähän palkinnoksi namia.

Älä vie pentua aivan heti jäljelle, vaan anna voimakkaimman hajun haihtua ensin. Jälki voi odottaa vaikka puoli tai pari tuntia. Jälkeen tutustuessa pennun tulisi olla virkeä, mutta rauhallinen. Nosta pentu jäljen alkuun ja näytä sille sormella kohta, josta jälki lähtee. Reaktio voi vaihdella laidasta laitaan. Pentu saattaa perääntyä veren hajua ja tämä on aivan luontainen reaktio. Tärkeää on, että antaa pennulle aikaa ja mahdollisuuden työstää mielessään hajua. Useimmat metsästysrotuiset koirat kiinnostuvat kyllä veren hajusta.

Mikäli pentu vaikuttaa pelkäävän veren hajua, sen voi tuoda jäljelle uudestaan myöhemmin vaikka tunnin päästä, kunhan haju on haihtunut vielä lisää. Mikäli haju on vieläkin pelottava, kannattaa tutustuminen siirtää myöhemmäksi kunhan pentu on kasvanut ja saanut itseluottamusta ja varmuutta. Tärkeää on, ettei painosta pentua tai yritä liikaa houkutella sitä veren hajuun.

Mikäli pentu alkaa nuuhkia veren hajua kiinnostuneena, anna sille aikaa ja tilaa tutustua rauhassa uuteen jännittävään hajumaailmaan. Pentu voi nuuskia alkukohtaa vaikka useita minuutteja, se analysoi, prosessoi ja miettii. Yleensä pentu lähtee pian itsenäisesti seuraamaan verijälkeä, kun se hoksaa, että haju jatkuu johonkin suuntaan. Pentua voi myös varovasti houkutella näyttämällä sormella jäljen suuntaa. Ei haittaa vaikka pentu harhailee. Onnistuneen jäljestyksen päätteeksi pentu löytää herkut ja sekä omistaja että pentu ovat tyytyväisiä ja iloisia.

NUORI KOIRA

Jos veren hajuun tutustuva koira on jo vähän vanhempi eli muutama kuukauden ikäinen, kannattaa jälki tehdä jo vähän pidemmäksi, esim. 5 – 30 m. Pihanurmi käy tähän hyvin. Metsässä kasvillisuus ei saisi olla liian korkeaa, jotta se ei häiritse hajuun tutustuvaa nuorta koiraa. Maahan voi nyt potkia makauksia, joita mejäkokeissa on alussa, matkalla ja lopussa. Tutustumisessa ei kuitenkaan tarvitse noudattaa kokeiden mittaohjeistuksia. Muista kysyä harjoitukseen lupa maanomistajalta, jos teet jäljen metsään.

Jos teet lyhyen jäljen nurmikolle, sitä tuskin tarvitsee merkitä mitenkään. Mutta jos teet sen metsään, kannattaa alku ja loppu merkitä näkyvästi, jotta löydät ne myöhemmin. Laita vaikka pyykkipoika tai nauhaa oksaan kiinni. Aloita rikkomalla maan pinta kengällä, kengän pohjan koko riittää. Aseta naruun sidottu kasteltu sieni tälle makaukselle. Kaada vähän (noin 0,5 dl) verta sieneen, voit myös pirskkottaa verta hieman makauksellekin. Vedä sientä perässäsi hattuun matka. Voit vaikka vähän kaartaa, mutta älä vielä tee ylimääräisiä kommervenkkejä matkalle. Loppuun potki taas makaus eli riko maan pinta, vedä sieni tähän ja nosta sieni pois. Jätä taas palkinnoksi namia. Jos metsä on kovin muurahaispitoinen, namit kannattaa viedä loppuun vasta juuri ennen jäljestyä.

Pihalla hyvin lyhyellä jäljellä hajuun tutustuttaessa koira voi aivan hyvin olla irti. Tarkoitus on vasta tutustua veren hajuun eikä vielä harjoitella valjaissa jäljestämistä. Metsään tehdyille jäljelle vietäessä koira olisi hyvä olla kuitenkin kytkettynä. Mejässä käytetään yleensä valjaita (joskus pantaa) sekä kuuden metrin jälkiliinaa, mutta tässä vaiheessa niitä ei vielä välttämättä tarvita. Jos valjaat löytyy, niitä voi käyttää tai sitten pantaa. Liinaksi riittää pitkä talutin.

©Tuula Hursti

Anna jäljen taas vanhentua jonkin aikaa. Kun viet koiran jäljen alkuun, lähesty sitä kulkusuunnan mukaisesti. Rauhoita koira ennen kuin näytät sille alun. Seuraa koiran reaktioita ja anna sille tilaa ja aikaa tutkia hajua. Koira voi myös innostua nuuskimaan alkua, jos se ei itse osoita siihen kiinnostusta. Voit varovasti houkutelaa koira etenemään jälkeä pitkin. Jos koira lähtee pois jäljeltä, voit ensin katsoa, palaako se itsenäisesti takaisin. Jos näin ei tapahdu, houkuttele koira takaisin kädellä näyttämällä. Kun päästään loppuun, koira tietenkin kehuaan. Hyvin usein nuorikin koira on jäljestyksen päätteeksi oikein tyytyväinen itseensä ja siitä paistaa itseluottamus ja onnistunut fiilis. Muista ottaa merkit pois maastosta.

EI LIIKAA TREENIÄ

Pennun ja nuoren koiran kanssa verijälkeä ei kannata harjoitella liian usein. Itse näytän pennulle veren hajua vain muutaman kerran sen pentuaikana. Varsinaista jäljestämistä rupean työstämään vasta sitten kun koira on aikuinen ja riittävän kypsä siihen. Mutta pieninä nuuskutteluina verijälki on mukava harjoitus ja itseluottamusta nostava kokemus nuorelle koiralle.

Usein on niin, että kun nuoren koiran kanssa jäljestetään veren hajua ensimmäistä kertaa, koiran kanssa pitää kulkea ikään kuin tukien.

Välillä kädellä näyttäen, rinnalla kävellen ja maltillisesti rohkaisten ja kehuen. Veren haju on pennun ja nuoren koiran mielestä jännittävää. Mutta joku voi innostua siitä kovasti jo heti alusta pitäen, silloin mennään niin että metsä ryskää. Kun nuori koira on hoksannut jäljestämisen idean, voi harjoituksiin pikku hiljaa ruveta ottamaan enemmän mejäkokeen elementtejä.

Myös sorkka kannattaa tehdä tutuksi aika pian ja yhdistää se verijälkeen. Joskus sorkka ei ole nuoren koiran mielestä huippujuttu, mutta sen voi opettaa kiinnostavaksi jäljestämisestä erillään vaikka noutoharjoituksin. Riittää, että koira pysähtyy nuuskimaan sorkkaa. Namit voi ja kannattaakin pitää mukana loppupalkkauksessa. Ne voi antaa koiralle taskusta, kun se on löytänyt sorkan. Riistaintoinen koira palkkautuu kyllä sorkasta automaattisesti, onhan se työn päätteeksi löytänyt saaliin.

Useimmat koirat nauttivat jäljestämisestä. Siinä ne saavat tehdä työtä itsenäisesti vain itselleen. Ohjaajan roolin tulisi olla lähinnä kuskina ja olla häiritsemättä koira. Vaikka ei suunnittelisikaan tähtäävänsä mejäuralle, jäljestämistä voi harrastaa koiran iloksi. Ja jos koira osoittautuu hyväksi jäljestäjäksi, se usein johdattaa ohjaajansa uuden harrastuksen pariin. //

MEJÄ 27.6.2021

Pudasjärvi, juhannusmejä

Ylituomari: Mikko Taipaleenmäki

Ilmoittautumiset: 24.5. – 14.6.2021 välisenä aikana

Liisa Keränen, meja@flatti.net, puh. 040 5921296.

Tiedustelut Liisa Keränen.

FLATTIEN MEJÄ-MESTARUUS

& Hirvipää

29.8.2021 Miehikkälä

Ylituomari: Jyri Salmi

Muut tuomarit: Anu Härkönen ja Satu Savolainen-Pulli

Ilmoittautumiset: 12.7. – 16.8.2021 välisenä aikana

Heli Siikonen, meja@flatti.net, puh. 040 580 8144.

Tiedustelut Heli Siikonen.

VOI-luokkaan ilmoittautuvat flatit: Ilmoittautumisen liitteenä tulee toimittaa kopiot / valokuva / ote jalostustietokannasta

VOI-luokan tuloksista ajalta 3.8.2020 – 16.8.2021.

Etuoikeutettuna Flattien MEJÄ-mestari 2020.

ALUETOIMINNAN KUULUMISIA ETELÄ-SAVOSTA

Etelä-Savon aluetoiminta ja Sanna Kankainen koirapalvelu Tatsista järjestivät talven pakkasilla yhdessä alueen flateille räätälöidyt Metsästyskoiran hallinta -kurssit Mikkelissä. Pennuille ja aikuisille koirille järjestettiin omat kurssinsa. Kurssit täyttyivät pikavauhtia, joten järjestimme toisenkin hieman myöhemmin alkaneen kurssin aikuisille koirille. Kurssilaiset saivat etukäteen lähettää Sannalle sähköpostilla toiveita kurssin sisällöstä.

Ennen kurssien alkua saimme kotitehtävän. Tehtävänä oli ehdollistaa koiralle namien avulla palkkasana (esim. jes, hyvä, jep, super, tms....).

Kurssit olivat rungoltaan melko samantyyppisiä koirien iät huomioiden. Tässä kerromme aikuisten koirien harjoituksista, mutta pentujen harjoitukset olivat hyvin samantyyppisiä.

Kurssi alkoi luopumisharjoituksella. Nami käteen, käsi kiinni ja kun koira jättää käden rauhaan eikä tuupi yms. sitä niin sitten sanotaan palkkaussana ja annetaan palkka. Tästä tehtävää vaikeutettiin niin, että koiran piti luopua kädestä ja ottaa katsekontakti. Sitten palkka. Seuraava vaihe tehdään käsi auki ja jos koira yrittää ottaa kädestä, käsi menee kiinni. Kun koira luopuu avonaisesta kädestä, palkkaussana ja palkka. Sitten sama tehdään laittamalla nimi maahan ja koiran pitää luopua siitä. Viimeisessä vaiheessa nimi tiputettiin maahan ja tehtävään liitettiin sanallinen luopumiskäskey.

Myöhemmin harjoitusta vaikeutettiin ottamalla käyttöön namin sijasta dami/lelu ja lähtemällä koiran kanssa liikkeelle, damin ollessa maassa.

Yhden koulutuskerran aiheena oli nomenseuraaminen. Alkuun harjoitettiin niin, että ohjaaja kulki takaperin ja koiran lähtiessä kulkemaan mukana, tuli palkkaus. Seuraavassa vaiheessa ohjaaja kääntyi etuperin, katsekontakti ja liikkeelle. Kun koira kulki edes pienen hetken ohjaajan haluamalla kohdalla, palkkaus. Kun toistoja oli muutamia, lisättiin kysymys. Harjoituksessa edettiin askel kerrallaan. Pikkuhiljaa seurattavaa matkaa pidennetään ja siirretään ulos/häiriöön.

Oikean kohdan löytämiseen saimme hyvän vinkin; palkkausherkku oikeaan käteen ja käsi selän taakse, jolloin palkkaus tulisi aina selän takaa. Ajatuksena on, että koira oppisi kulkemaan hieman takana. Käytännössä treeneissä tai metsällä koira helposti innos-

tuessaan kulkee pari askelta edempänä, joten kun on oppinut kulkemaan hieman takana, ei tule edistysaskelia liikaa vaan koira seuraa luonnostaan oikeassa kohdassa edistämättä.

Monelle uutena asiana kurssilla tuli damin/riistan luovutuksen opettaminen käsikoske-

tuksen kautta. Ensin koira opetettiin koskemaan kuonolla avonaiseen kämmeneen ja seuraavaksi kosketukseen alettiin vaatia kestoja sekunti kerrallaan. Tästä pikkuhiljaa etenemällä rakennetaan koiralle kaunis luovutus tuomalla ohjaajan käsi lähelle omaa kehoa.

Lisäksi kurssilla opetettiin noutajalle tärkeää paikalla oloa/malttia ja sivulle tuloa.

KURSSILAISTEN MIETTEITÄ KURSSIN JÄLKEEN:

Elina Anttila ja Sisu

(Heilurihännän Autumn mystery):

”Olemme olleet Sannan koulutuksissa myös aikaisemmin. Pidän hänen positiivisesta, koiralähtöisestä ja selkeästä tavasta kouluttaa. Tästä syystä tartuimme heti tilaisuuteen osallistua tälle kurssille. Omaksi tavoitteekseni otin kokonaisvaltaisen yhteistyömme parantamisen. Vaikka flatti varmasti suoriutuisi lajissa kuin lajissa ilman ohjaajaa, ainakin omasta mielestäni. Lähdimme hieman muistuttelemaan, että ohjaajakin osallistuisi mielellään treeneihin. Olemme saaneet kurssilta todella hyviä, ihan arjen tilanteisiin mukaan otettavia oppeja, joissa koira tarjoaa erilaisia vaihtoehtoja ja positiivisen vahvistamisen kautta poimitaan haluttu käytös jota palkataan. Ja se haastavin asia on, että ohjaaja oppii poimimaan ne koiran eleet oikea aikaisesti ja vielä palkkaamaankin onnistuneesti.”

Anu Karhunen ja Moto

(Flatkiss Key to your heart):

”Mielestäni kurssilla paneuduttiin juuri oikeisiin asioihin ja muistutettiin siitä, että peruspohjan täytyy olla kaikessa tekemisessä kunnossa, jotta harjoituksissa voidaan edetä. Ja tärkeää on myös asioiden pilkkominen ja toistot. Toistoja, toistoja ja toistoja. Niitä täytyy olla, että koira oppii asiat askel kerrallaan. On epäreilua koiraa kohtaan vaatia siltä asioita joita se ei osaa/ei ymmärrä vielä. Itselläni tavoitteena oli saada hyvä pohja nomenseuraamiselle ja luopumiseen. Tavoitteeni kurssilla täyttyivät ja sain hyviä vinkkejä kotiharjoitteluun.”

Ville Sarvi ja Mette (Flatkiss Join my life):

”Kurssilla oli tavoitteena oppia ihan perusteita ja kontaktia koiran ja ohjaajan välillä. Mettää ei ole kovin paljoa koulutettu niin ihan peruskuunteleminen ja ohjaajan seuraaminen oli opittavana. Lisäksi opimme käyttökelpoisia niksejä, joita voi käyttää jatkossa taappareita ja käytännön metsästystä silmällä pitäen.”

URHEILUKOIRAN YLEISIMMÄT ORTOPEDISET ONGELMAT JA NIIDEN EHKÄISY

Artikkeli on koostettu eläinlääkäri Tiiu Toijalan SporttiRakille tammikuussa 2021 pitämän luennon pohjalta. Tiiu Toijala, työskentelee eläinlääkärinä Urheilukoiraklinikalla Espoon Eläinsairaalassa. Tiiu on opiskellut vuonna 1998 urheiluhierojaksi ja erikoistunut myös koirahierojaksi. Hän on eläinlääketieteen lisensiaatti 2004 ja tehnyt lisensiaattityönsä koirien kuntoutuksesta ortopedisen leikkauksen jälkeen. Lisäksi hän on sertifioitu koirien kuntoutuseläinlääkäri. Tiiun lempilaji, jota hän harrastaa koiriensa kanssa on agility.

©Camilla Leijona

KOIRAUrHEILU

Koiraurheilussa vaaditaan tarkkuutta, nopeutta ja näyttävyyttä. Suoritukset eivät ole koiran kropalle helppoja ja niissä vaaditaan koiralta hyvää keuhonhallintaa. Monien vauhtilajien suorituksessa koiran ranka ja etujalat altistuvat erittäin koville voimille. Niinpä jo koiran hankinnassa tulee huomioida, mitä koiran kanssa halutaan tulevaisuudessa harrastaa. Tämä vaikuttaa oleellisesti rodun valintaan, sillä kaikki rodut eivät sovellu rakenteensa tai luonteensa puolesta kaikkiin lajeihin.

MIKÄ TEKEE KOIRASTA URHEILIJAN?

Jokaisen on määritettävä oman koiransa kohdalta onko koira urheilija ja mikä tekee koirasta urheilijan. Kuitenkin pitää muistaa, että emme voi olettaa koiran olevan kerran viikossa huippu-urheilija, mutta muina viikonpäivinä ei. Huippu-urheilu vaatii sitoutumista, tavoitteellisuutta ja harjoittelua, sekä suunnitelmallista etenemistä huippu-urheilijan uralla. Suurin osa vauhtilajien (agility, toko, pk, suojelu) tehtävistä, joita tänä päivänä koirilta vaaditaan, ovat koiralle epäfysiologisia ja ovat jo yksittäisinä tehtävinäkin urheiluun verrattavia suorituksia ja asettavat kudokset monilta osin erittäinkin suurten voimien alle. Mikäli koiran fyysiset ominaisuudet eivät ole tehtävän vaatimalla tasolla tai toistomäärät ylittävät kudosten kyvyn sopeutua uuteen tilanteeseen, seuraa ongelmia.

Urheilusuuritus pohjautuu pitkälti lihaksiston toimintaan (voima, koordinaatio, kestävyys). Lihakset ovat jänteillä kiinni luissa, supistus siirtää voimaa jänteiden kautta luuhun ja saa aikaan liikkeen. Luut ovat elimistön tukiranka, joiden liikeradat nivelpintojen mahdollistamana saavat aikaan kropan liikkeen. Nivelpinnat mahdollistavat kitkattoman liikkeen ja toimivat voimansiirron iskuvaimentimena. Ligamentit tukevat niveliä, pitäen ne kasassa ehkäisten luksaatiota. Heikoin kohta on lihaksen ja jänteen liitos, joka on yleisin vaurio-kohta. Yleisimmät urheiluvammat ovatkin tukikudosvammoja, akuutteja vammoja ja rasitusvammoja. Tukikudokset rasittuvat urheilusuurituksissa eniten ja vaurioita tapahtuu yleisimmin tilanteissa, joissa lihas on samanaikaisesti venynen ja jännittynyt, eli joutuu tekemään töitä, esimerkiksi hypyiltä ja esteiltä laskautumiset. Koira on erinomainen kompensoimaan vaivojaan, osaksi sen vuoksi, että sillä on neljä jalkaa. Siksi ongelmat usein havaitaan vasta kun patologinen prosessi on jo pitkällä. Esimerkiksi painonsiirtoa raajalta toiselle voi olla paljonkin ennen kuin omistaja erottaa ontuman.

Jänneongelmia tulee klinikoilla vastaan usein. Jänteet ovat rakenteita jotka yhdistävät lihakset luuhun. Kun lihas supistuu, luun ja nivelen liike aiheuttavat koiran liikkumisen. Terveen jänteen joustokyky on noin 10 % ennen kuin jänne alkaa vaurioitumaan. Tämä on yksi iso syy, miksi jännevaurioita on niin paljon. Kun jänne vaurioituu, siihen syntyy arpikudosta. Arpikudoksen joustavuus on heikompa kuin terveen kollageenin, joten trauman jälkeen riski uudelleen vaurioitumiseen on kohonnut. Lepotilassa olevan jänteen kollageenisäikeet ovat aallon muotoisia. Venytyksen ja rasituksen lisääntyessä säikeet suoristuvat. Rasituksen lisääntyessä entisestään jänteet venyvät ja lopulta antavat periksi. Tässä vaiheessa saattaa syntyä mikrotraumoja. Rasituksen lisääntyessä voimakkaasti yli jänteen venymiskyvyn syntyy repeämiä.

RASITUSPERÄISTEN VAMMOJEN RISKITEKIJÄT

Riskitekijöitä rasitusperäisten vammojen syntymiselle ovat sisäiset tekijät, joihin ei voida vaikuttaa, sekä ulkoiset tekijät, joihin voimme vaikuttaa. Sisäisiä tekijöitä ovat rotu, yksilö, ikä ja traumahistoria. Ulkoiset tekijät ovat yksilön voima ja fyysinen kunto, yksilön psyyke (koirien tapauksessa useimmiten vireen hallinta), yksilön taitotaso, treenipohjat ja harjoitusolosuhteet, lämmittelyt ennen harjoittelua ja jäähdyttelyt harjoittelun jälkeen, rasituksen rytmi, eli levon ja rasi-

tuksen suhde, ravitseminen ja nesteytys.

Koiria treenataan, koska haluamme, että koiralla on hyvä lihaskunto ja taitoa tehdä suorituksia. Tämä vaatii tasapainoilua kunnan ylläpidon kanssa niin, että koira kehittyy, mutta ei yllirasitu. Kunnan ja voiman kehittymiseen vaaditaan sopivassa suhteessa harjoittelua ja lepoa sekä pientä, mutta hallittua ylikuormitusta. Kehitys vaatii lepoa, joka on hyvin yksilöllistä. Rankan suorituksen jälkeen suositellaan parin päivän lepoa. On myös harjoiteltava lajispesifisesti, jolloin tietyt lihasryhmät ja muut tukirakenteiden hermotus adaptoituu. Lajitreeni ei kuitenkaan korvaa perusvoiman treenaamisen tarvetta. Riski koiran traumoille kasvaa lajitreenien myötä, joten perusvoimaa on harjoiteltava erikseen, vähemmän intensiivisissä harjoituksissa.

YLIRASITUS

Mikä tahansa toistuva rasitus voi aiheuttaa ongelmia, jos sitä tehdään koiran sen hetkiseen kuntoon tai rakenteeseen nähden liikaa. Ylirasitukselle altistavat rakenne, ylipaino, heikko lihaskunto, heikko peruskunto, koiran notkeus tai sen puute, väärä rasituksen ja levon jaksotus, liiallinen harjoittelu tai kisaaminen ja traumahistoria.

AKUUTTI VAMMA VS. YLIRASITUSVAMMA

Akuutit vammat johtuvat yleensä yhdestä traumaattisesta tapahtumasta. Taustalla voi olla esimerkiksi törmäminen, tipahtaminen tai virhearviointi. Akuutteja vammoja voivat olla esimerkiksi ranteen yliojennusvamma, akuutit luksaatiot, eli sijoiltaan meno, akuutit murtumat, sivusidevammat ja lihasten repeämät. Akuutin vamman taustalla on usein ylirasitus.

Ylirasitusvammassa kehoon on kohdistunut toistuva tai pitkittynyt rasitus, joka on aiheuttanut ylisuuria biomekaanisia voimia tai pieniä vaurioita kehoon (lihakset, jänteet, ligamentit, luut). Taustalla voi olla huono harjoitteluteknikka, harjoituskentän pohja, heikko rakenne, joka altistaa vammalle, yliharjoittelu, lepopäivien vähyys, vanhat traumat jne. Rasitusvamman kehittyminen oireilee koiralla kipuna ja ontumana, mutta myös muuttuneina liikeratoina, sekä suoritusmekaniikan tai vauhdin heikkenemisenä. Oireita saattavat olla myös lisääntynyt jäykkyys ja öisin ilmenevä kipu, eli koira on öisin levoton ja vaihtelee nukkumapaikkaa useasti. (Luennoitsijan huomautus, aamuyön levottomuus saattaa myös kertoa närästyksestä jopa nuorellakin koiralla)

YLEISIMMÄT RASITUSVAMMAT JA MUUT VAMMAT

Koiralla on yli 300 eri lihasta, joista mihin tahansa voi tulla venähdys, revähdys tai trauma. Yleisimpiä vammoja ovat olan alueella supraspinatusjänteen tendiopia ja hauisjänteen tendiopia, olkanivelen sisäpuolen krooniset ongelmat ns. medial shoulder syndrome. Lonkan koukistajan vammat, akuutit revähtymät ja krooniset vauriot. Selkäongelmat, välilevyongelmat, lumbosakraalisten (selkäydinkanavan ahtauma viimeisen lannenikaman ja ristiluun välillä), spondyloosi. Varpaiden ligamenttivauriot, luupiikit, nivelrikko, sekä kynsivauriot. Ranteen yliojennusvammat ja ligamenttivauriot.

Supraspinatusjänteen tendiopia (supraspinatus kulkee lapaluun harjanteen etupuolelta, kiinnittyy olkaluun ylä-etupinnalle, ojentaa ja stabiloi olkaniveltä.) Altistavia tekijöitä ovat hypyt, laskeutumiset (A-este), käännökset, pujottelu, kontakti, juokseminen ja jäljestäminen. Koiran, jolla ongelma supraspinatuksen kanssa ei ole hyvä jäljestää, sillä jäljestyksessä supraspinatus on koko ajan aktiivisena.

Olkanivelen sisäpuolen krooniset ongelmat, medial shoulder syndrome. Altistavia tekijöitä ovat nouto, liukastumiset, merkin kierto, käännökset maassa kun tuki ei ole riittävä, pujottelu. Oireilu voi olla alkuvaiheessa epämääräistä, ei välttämättä ontumaa. Koiran

askel voi olla hieman lyhempi, aamuisin muutama askel hiukan jäykempi. Käännökset toiseen tai molempiin suuntiin voivat olla laajemmat. Koira saattaa ottaa suorituksissa ylimääräisiä laukkoja tai se ei halua jarruttaa niin napakasti kääntyessään. Pujottelu on hidastunut tai koira tulee pois kesken pujottelun. Yleensä oireet lisääntyvät rasituksen lisääntyessä.

Ennaltaehkäisynä olan alueen vammoille on tasapaino treeniräsituksen ja palautumisen kanssa. Lämmittely ja jäähdyttely ovat ensiarvoisen tärkeitä! Myös venyttelyt lisäävät pehmytkudostraumojen ennaltaehkäisyä.

Toistojen määrän kontrollointi ja varovaisuus harjoittelussa liukkaalla alustalla. Pentuaikana ja nuorena ei kannata tehdä paljon voimaa vaativia tai räjähtäviä suorituksia ennen kuin koiralla on hyvä lihastuki. Se, milloin koira on riittävän ikäinen näihin harjoituksiin on erittäin yksilöllistä, monilla koirilla kuitenkin noin 1 vuosi. Ei pujottelua tai tiukkoja käännöksiä liian nuorella koiralla tai liian suurilla toistomäärillä liian kovassa vauhdissa. Huomaa, että tähän kuuluvat myös pallon tai lelun heitto, niin kauan kuin pentu ei pysty kontrolloimaan kehoaan.

Lonkan koukistajan vammat, akuutit revähtymät ja krooniset vauriot. Altistavia tekijöitä ovat liukastumiset, etenkin kun lihakset ovat kylmät, heikko lihaskunto lantion alueella, puutteellinen syvätuki, äkilliset käännökset vauhdissa, laskeutuminen esteeltä, kiihdytykset, heikko lämmittely ennen harjoittelua. Oireet ovat ontuma, lyhempi askel takajalassa, painonsiirto pois takajalalta. Muutokset treeneissä, kuten haluttomuus tiettyihin suorituksiin.

Selkäongelmat, välilevyongelmat, lumbosakraalisten oosi, spondyloosi. Oireina esimerkiksi hyppäämishaluttomuus, hypyn hakeminen (steppaa autoon hypätessä), peitsaaminen, takaosan jäykkyys, hyppytekniikka hajoaa, ontuminen. Altistavia tekijöitä ovat rakenne, ylijentaminen hypyillä, hallitsemattomat vääntöliikkeet vauhdissa, heikko lihastuki, heikko hyppytekniikka, lämmittelyn laiminlyönti. Ennaltaehkäisyä hyvä syvätuki, pinnallisten lihasten tuki, oikea hyppytekniikka, lämmittelyt ja aktiiviset venyttelyt, epäfysiologisen kuormituksen säätely, sillä normaalissa elämässä koira ei tee ääri-asentoisia hyppyjä tai ylitä korkeaa A-estettä.

Ranteen ylijentämissvammat, varpaiden ja anturoiden vammat. Varpaat ovat koiralle tärkeitä, oli koira sitten harrastus- tai kotikoira. Koira ottaa yllättävän paljon tukea varpaillaan, erityisesti kääntöliikkeissä ja kontakteilla. Huomaa, että myös kannuskynsi on erittäin

tärkeä osa ranteen tukirakennetta. Varpaiden murtumat ja kynsien repeämät ovat yleisimpiä varpaiden vammoja. Paras ennaltaehkäisy varvas- ja kynsivammoihin on se, että kynnet pidetään lyhyenä ja mahdollisuuksien mukaan hiotaan kynnet pyöreäksi, jolloin nivelten väliin ei tule vääntöä.

RASITUSVAMMOJEN EHKÄISY PENTUAIKANA

Koiranpentu tarvitsee liikuntaa, jotta lonkat voivat kehittyä normaalisti. On tutkittu, että:

- * Lonkaniveldysplasiariski laskee jos koira saa liikkua vapaana, rajoitettua liikuntaa saaviin koiriin verrattuna.
- * Osteokondroosiriski on kohonnut sellaisilla koirilla, jotka ovat saaneet pentuaikana tehdä paljon äkillisiä liikkeitä, kiihdytystä ja jarrutusta, kuten pallon perässä ryntäilyä tai vastaavia.

Tavanomainen liikunta ei ole haitaksi pennun kehitykselle vaan päinvastoin. Normaali kehitys vaatii liikettä ja rasitusta. Mutta jos pennulla teetetään jatkuvaa, voimakasta rasitusta päivittäin, se vaikuttaa negatiivisesti rustoon sekä tukikudoksiin.

Mustavalkoisia ja kaikkiin pentuihin sopivia ohjeita ei voi antaa, sillä jokainen pentu kehittyy yksilöllisesti ja niitä tulee kohdella yksilöinä. Kehitykseen vaikuttavat kasvuvaihe, lihassa, ketteryys, rotu, temperamentti jne. On muistettava, että suoritusvauhdin kaksinkertaistuu krooppaan kohdistuvan kineettisen energian määrä nelinkertaistuu. Kun pentu ei vielä osaa hallita kehoaan on ymmärrettävä, että tällöin myös vammautumisariski kasvaa oleellisesti. Vauhtiliikkeissä (pujottelussa, A-esteellä ja PK-hypyissä) tämä on otettava huomioon ja mietittävä milloin koiran fysiikka on riittävällä tasolla näiden liikkeiden aloittamiseen. Onko oikea ikä vuosi vai puolitoista vuotta, on hyvin yksilöllistä. Hyvä nyrkkisääntö esteiden korkeudelle on pennun kintereen korkeus, ei sen korkeampia esteitä kasvavalle koiralle. Hypyissä koiraan kohdistuvat voimat voivat olla jopa kuusinkertaisesti koiran paino! On myös hyvä pitää mielessä, että mikäli liikkeet eivät onnistu puhtaasti hitaassa vauhdissa, ei voi olettaa kehon turvallista hallintaa kovassa vauhdissa.

RASITUSVAMMOJEN EHKÄISY AIKUISELLA KOIRALLA

Aivan ensimmäinen asia on painon hallinta! Hypyiltä laskeutumisessa vertikaaliset voimat ovat moninkertaisia verrattuna tasamaalla juoksemiseen. Aivan yhtä tärkeää ovat lämmittelyt ja jäähdyttelyt ennen ja jälkeen harjoittelua, AINA! Älä koskaan tingi lämmittelystä tai jäähdyttelystä. Tee mieluummin lyhempi harjoitus, jos aika on kortilla, mutta älä jätä alkulämmittelyä tai loppujäähdyttelyä tekemättä. Lämmittelyssä hermojen johtokyky nopeutuu, lihasten ja jänteiden

©EMMI KIVILUOMA

Varpaat ovat koiralle tärkeitä, oli koira sitten harrastus- tai kotikoira. Koira ottaa yllättävän paljon tukea varpaillaan, erityisesti kääntöliikkeissä ja kontakteilla.

©SANNI VÄRVYRIN

Monien vauhtilajien suorituksessa koiran ranka ja etujalat altistuvat erittäin koville voimille.

toiminta ja jousto paranee sekä verenkierto paranee. Tällä on suuri vaikutus vaurioitumisriskin kontrollointiin. Loppujäähdyttelyn merkitys korostuu, mitä rasittavampi suoritus on ollut.

Voimaharjoittelu ja kestävyysarjoittelu ovat tärkeä osa traumausten ennaltaehkäisyssä.

Core, eli syvätuki on tärkeää ja näitä harjoitteita tulee tehdä urheilukoiran kanssa. Perusharjoitteita syvätuen kehittämiseen ovat esimerkiksi ristikkäisten jalkojen nostot, ensin tasaisella, sitten epätasaisella alustalla, hidas ylämäkikävely, tasapainoilu kivien, kantojen ja kaatuneiden puiden päällä. Haastavampia harjoitteita (joista ei pidä aloittaa) coren kehittämiseen ovat pallon päällä seisominen, pallon päällä ristikkäisten jalkojen nostot, pallon päällä yläfemmat, pallon päällä takajalkojen nostot käskystä, koiran pyöriminen itsensä ympäri epävakaa alustalla. Tee aina liikkeet rauhallisesti ja puhtaasti. Varo kompensatiota! Haasta koiraa, mutta ei liikaa.

Yleiskunto tulee pitää hyvänä, pitkät palauttavat lenkit ovat tärkeitä myös henkisen hyvinvoinnin vuoksi. Lihaskunto on tärkeää kuten koiran rakenteen ja yksilöllisten heikkouksien tunteminen. Opettele tunnustelemaan koirasi ja käy se läpi säännöllisesti. Opettele myös katsomaan koirasi liikettä ja tuntemaan se. Kun tunnet koirasi, pysyt tekemään päätöksiä milloin treeni kannattaa lopettaa. Pitää aina osata ja uskaltaa analysoida onko se ”vielä yksi toisto” järkevää tai tarpeellista. Yleensä se viimeinen ”yksi kerta” on se, jolloin sattuu vammautumisia.

Urheilukoiran säännöllinen terveydentilan tarkastus eläinlääkärillä sekä säännöllinen lihashuolto fysioterapeutilla on hyvää ennaltaehkäisyä. Kun ongelmat saa kiinni alkuvaiheessa on toipuminen nopeampaa ja ennuste parempi!

Kuvat 1 ja 2: Esteen ylitykset yksi jalka kerrallaan; tarkoitus on saada koiran hahmottamaan kehoaan tarkemmin. Varsinkin takajalkojen hahmotus on joillekin aluksi haastavaa. Kuvat 3 ja 4: peruutukset ja kiepit ovat myös hyviä harjoituksia ja näitä voi tehdä myös ulkona metsämaastossa kivien ja kantojen päällä tasapainoillen.

MILLOIN ON SYYTÄ PYSÄHTYÄ JA EPÄILLÄ ONKO KOIRALLA FYSISTÄ ONGELMAA

- Koiran suorituksen hidastuminen lajista riippumatta!
- Hyppytekniiikan muuttuminen tai rimojen tiputtelu.
- Jarrutuksiin tuleminen normaalia haastavampaa, käännökset haastavampia, lisääntyneet jarrutusaskeleet
- Ylimääräiset askeleet hyppyjä lähestyttäessä, askelten asettelu, varovaisuus, ylimääräiset laukat käänöksissä
- Pujottelun hidastuminen, pujottelutekniiikan muuttuminen, pujottelun kesken jättäminen
- Haluttomuus, vireen lasku tai vireen nousu
- Koiran kuumentuminen normaalia enemmän
- Ärtynisyys, ruokahalun heikkeneminen, väsymys arjessa
- ontuminen, keventäminen, peitsaus, kankeus, seisoma-asennon muuttuminen

MUISTA: Jos koiran vammautuu, mieti aina mitkä tekijät ovat altistaneet tähän lopputulokseen, eli koiran vammautumiseen. ”Et voi odottaa eri lopputulosta samalla toiminnalla” jotain on muutettava.

(TYÖSKENTELEVÄN) SILEÄKARVAISEN NOUTAJAN TYYPPI, RAKENNE JA TYYLI, OSA 1 – INGEMAR BORELIUS

Saatat kysyä itseltäsi mitä tyyppillä ja rakenteella on tekemistä työskentelevän sileäkarvaisen noutajan kanssa. Onko pään muodolla, ilmeellä, ylälinjalla, raajoilla ja luustolla, rungon muodolla, hännän asennolla ja turkinlaadulla todella jotain merkitystä työskentelevälle noutajalle? Ja mitä metsästyskoiran tyyllillä on tekemistä tyyppin ja rakenteen kanssa? Olen vahvasti sitä mieltä, että ne kaikki liittyvät toisiinsa, mutta riippuen henkilökohtaisista mieltymyksistäsi tai kasvatusystösi tavoitteista katsot näitä asioita luultavasti hieman eri kulmista. Voisin kirjoittaa otsikon toisin ja kysyä mikä on haluttu tyyppi, rakenne ja tyyli työskentelevällä noutajalla?

©JUHO PAJARI

Sinun tulee tietenkin lukea tätä tekstiä kriittisesti. Tiettyyn pisteeseen asti kyse on minun mielipiteistäni! Mutta ne perustuvat tosiasioihin ja voin kertoa että olen käyttänyt paljon aikaa sileäkarvaisten rakenteen parissa kaikkina näinä vuosina. Olen kääntänyt nykyisen (nyt hieman muokatun) rotumääritelmän Ruotsin Kennelliitolle. Olin siihen aikaan aktiivisessa kirjeenvaihdossa Nancy Laughtonin kanssa. Hän oli silloin paras brittiläinen asiantuntija aiheessa. Kirjoitin ensimmäisen version laajennetusta rotumääritelmästä Ruotsin Flattikerholle 1980-luvulla ja olen opiskellut työskenteleviä noutajia kaikki nämä vuodet.

Otsikko saattaa kuulostaa mielestäsi risti-riitaiselta, onhan termi Dual Purpose ollut syvällä rodun perusteissa rodun syntyajoista asti. Dual Purpose on ollut rodun tavaramerkki ja eikö olekin vain yksi sileäkarvainen sekä näyttöön että käyttöön? Mutta, jos näin on, niin miksi tämän päivän keskimääräiset näyttely- ja käyttöflatit eroavat niin paljon tyyppiltään?

Kaikesta huolimatta (sileäkarvainen) noutaja on alunperin suunniteltu käyttökoiraksi eikä ole epäilystäkään siitä, etteikö yli 100 vuotta liki muuttumattomana pysynyt nykyinen ja alkuperäinen rotumääritelmä kuvailisi työkoiraa. Lukijalle, jolle otsikon termit eivät ole tuttuja: ”Tyyppi” tarkoittaa niitä ominaisuuksia koiran ulkonäössä, jotka saavat flatin näyttämään tyyppilliseltä flatilta eikä vain mustalta pitkäkarvaiselta koiralta. Rakenteella tarkoitetaan koiran ulkomuotoa ja olemusta verrattuna rotumääritelmään. Tämä määrittelee tyyppillisen tarkoitukseensa sopivan flatin ääriviivat. ”Tyyli” tarkoittaa koiran tapaa liikkua ja toimia erilaisissa työskentelyolosuhteissa. Tyyliin vaikuttavat sen perityt henkiset kyvyt (aivot) yhtälailla kuin rakenne.

Olen käyttänyt monia kuvia tunnetuista koirista havainnollistamaan tekstiä. Kaikki ovat hyvännäköisiä koiria ja suurimmalla osalla on erinomaisia meriittejä. Mutta olen käyttänyt kuvia havainnollistaakseni tiettyjä sileäkarvaisen noutajan ominaisuuksia, joiden uskon olevan hyödyksi tai joskus haitaksi työskentelevälle noutajalle. Jos kuvaajan nimi on tiedossa, olen maininnut sen. Jos kuvaaja on minulle tuntematon, lisään nimen mielelläni myöhemmin.

TYÖKOIRAN MALLI

Uskon, että kaikki ovat samaa mieltä siitä, että koiran mallin ja käyttötarkoituksen välillä on selkeä yhteys. Mäyräkoiralla on lyhyet jalat, koska se on jalostettu rauhallisella vauhdilla seuraamaan ja ajamaan metsäkaurista tai saksanhirveä kohti ampujia tai seuraamaan mäyrää luolaansa. Vinttikoirat (esim. greyhound tai whippet) ovat kevyitä

työkoiria, joilla on pitkät raajat, syvä, melko kapea ja lyhyt rintakehä ja lyhyt selkä. Nämä ominaisuudet ovat optimaalisia koiralle joka näkönsä avulla metsästää melko suoralla linjalla nopeasti juoksevaa jänistä.

Settereillä ja pointtereilla on pitkät jalat, kevyt runko ja keskipitkä tai pitkä selkä. Koirien tarkoitus on avoimilla alueilla ilma-ainua käyttäen etsiä harvalukuista riistaa risteilemällä alueella melko laajoissa kaarissa. Spanielit puolestaan ovat pieniä lyhytjalkaisia koiria, joiden tarkoitus on risteillä pienemmällä kaarilla ja maavainun avulla etsiä riistaa runsasriistaisessa tiheäpeitteisessä maastossa.

Monia asioita otettiin huomioon enemmän tai vähemmän tietoisesti kun kanadalaisesta vesikoirasta tehtiin noutaja 1800-luvun ensimmäisellä puoliskolla. (Katso Kenneth Kankkusen kirjoittama artikkelisarja ’Juuret’ Flattiviestit 2-4/2019).

Epäilemättä koiran piti pystyä laukkaamaan nopeasti saadakseen kiinni juosten pakenevan haavakon, fasaanikukon, joka oli saanut vain siipiosuman. Sen pitäisi pystyä juoksemaan ja uimaan nopeasti ja kestävästi koko työpäivän ajan.

Sillä pitäisi olla vahva mutta ei millään tavoin raskas runko selvitäkseen läpi puskien ja kaislikoiden tai rikkoakseen ohutta jäätä syksyn viimeisissä sorsastuksissa. Sen pitäisi riistaa etsiessään helposti hypätä metrin korkuisten aitojen yli pienellä vauhdilla tai ilman. Noutajan rakenteen tulisi mahdollistaa työskentelykuvio, jossa koira jatkuvasti risteilee keskipitkällä etäisyydellä tehden pienempiä ja pienempiä ympyröitä riistan hajun voimistuessa ja lopulta vetäessä koiran ammutulle riistalle.

Noutajan, niin kuin muidenkin metsästyskoirien, tulisi olla sopivan kokoisia, jotta kuka tahansa pystyy nostamaan koiran vedestä veneeseen tai että koira ei veisi liikaa tilaa kun useampia koiria kuljetetaan jahtipaikalle autolla tai kärryissä.

Työskentelevän flatin oletetaan tekevän samanlaista työtä samoissa olosuhteissa samoilla riistoilla ja mitattuna samoilla standardeilla kuin muutkin noutajat. Niitä testataan samoissa kokeissa samojen tuomarien toimesta samaan sääntökirjaan vedoten kuin muitakin noutajia.

Kun katsotaan yleistä rakennetta, sen tulisi muistuttaa näitä muita noutajia enemmän kuin mitään muita rotuja. Ei ole mitään loogista syytä, miksi työskentelevän flatin pitäisi erota keskiverto (käyttö) labradorista tai kultaisesta noutajasta koon, korkeuden, selän- ja rungonpituuden tai painon suhteen.

Eri noutajarodut ovat serkuksia tai saman alkuperäisen rodun muunnoksia. Parhaiten tämä tulee esiin brittiläisessä rotulistauksessa; Noutaja (kultainen), Noutaja (sileäkarvainen), Noutaja (labradori) jne.

Varhaisina vuosina noutajat nimettiin turkin laadun ja värin mukaan (flat coated, wavy coated, smooth coated, rough coated, black coloured, chocolate coloured, liver coloured, yellow or golden coloured).

Rotu oli Noutaja (isolla kirjaimella) ja turkin väri/laatu ilmaistiin pienellä kirjaimella perässä. Tämä kertoo, että eri rodut ovat vain saman rodun variaatioita.

”Retrievers” kirjassaan (1895) Gordon Stables kertoo näin: ”esillä on yleensä neljä erilaista muunnosta; mustat sileäkarvaiset ja kiharakarvaiset ja näiden punaiset tai maksanväriset muunnokset. On myös hiekanvärisiä Noutajia ja olen myös nähnyt puhtaan valkoisia Noutajia. Olen myös nähnyt puhtaan valkoisia mustalintuja ja kottaraisia ja se on kaikki mitä minulla on sanottavaa kummistakaan.” – Jälkimmäisellä lauseella hän totesi, mitä useimmat kasvattajat näyttivät ajattelevan tuolloin: noutajan pitäisi olla musta.

ONKO TYYPILLÄ JA RAKENTEELLA VÄLIÄ MODERNILLE TYÖSKENTELEVÄLLE NOUTAJALLE?

Muistan Ruotsissa koulutuskurssilla käymäni keskustelun käyttölabradoreja harrastavan John Druryn kanssa. Hän voitti IGL Noutaja mestaruuden 2004. Kysyin häneltä, onko rakenteella merkitystä käyttölabradorien jalostuksessa. Hän vastasi ystävänsä John Halsteadin (Drakeshead labradorit) sanoin: ”koira, joka ei ole hyvännäköinen ei ole houkutteleva siitosuroksena”

Kun katsoo brittiläisten käyttölabradorien linjoja, on melko ilmeistä, että tyyppi ja rakenne ovat yllättävän yhtenäiset, vaikka koiria ei ole käytetty näyttelyissä sataan vuoteen.

Kauneus siinä mielessä kun se heijastaa tasapainoista ja sopivaa ulkomuotoa ja klassista tyyppiä on tärkeää myös metsästäjille.

Jos epäilet, katso labradorien treenivideoita esim. YouTubesta. Useimmat koirat, erityisesti uroslabradorit ovat yllättävän samankaltaisia tyyppiltään ja epäilemättä kauniisti rakentuneita noutajia.

Rakenteesta puhuttaessa hyödyllisyys näkökulma on kuitenkin tärkeämpi. Kun ensimmäiset noutajien rotumääritelmät kirjoitettiin 1800-luvun lopulla, niitä kirjoittivat miehet, jotka käyttivät ja kasvattivat noutajia koko elämänsä. He näkivät koiria, joita suuri

koko tai liian vahva luusto esti työskentelemästä ja jotka väsyivät paljon ennen jahtipäivän loppua. He näkivät epätaluttisia koiria, jotka eivät pystyneet helposti hyppäämään brittiläisessä metsästysmaastossa olevien lukuisten aitojen yli. He näkivät liian suurten ja karvaisten koirien olevan haitta vedestä noudettaessa ja kanooteissa tai pienissä veneissä.

He näkivät huonorakenteisia koiria, huonosti kulmautuneita edestä ja takaa. Nämä koirat loukkasivat itsensä hypyissä eivätkä ne olleet riittävän nopeita tavoittamaan juoksevaa haavakkoa. He näkivät koiria, joiden heikot, litteät tassut eivät kestäneet koko pitkän päivän seisomista viitenä päivänä viikossa. Ei ole epäilystä, ettei rakenteella olisi ollut suurta merkitystä, mutta se nähtiin metsästäjän silmin.

Kanadalaiset vesikoirat, joita kutsuttiin St. Johnin koiriksi, sekä syntymäpaikkajensa mukaan Labradorin tai Newfoundlandin koiriksi kutsutut koirat ovat noutajien alkuperäisiä esi-isiä. Näillä koirilla oli erinomainen mentaalinen kapasiteetti kehittyä ideaalisiksi noutajiksi. Mutta metsästäjät, jotka vähitellen muuttivat nämä koirat eri noutajaroduiksi huomasivat, että rakennetta ja työintoa voitaisiin parantaa sekoittamalla näitä koiria settereihin ja pointtereihin sekä jossain määrin muihinkin rotuihin. Esimerkiksi paimenkoiria (pääasiassa border collieteita) käytettiin lisäämään tottelevaisuutta ja miellyttämisenhalua. Rotumääritelmän jokainen yksityiskohta kirjoitettiin kuvaamaan sopivaa käyttökoiraa. Mutta kuten alla todetaan, rotumääritelmä oli sekoitus mieli-

piteitä, jotka perustuivat sen ajan parhaisiin koiriin ja ihanteisiin heikkojen kohtien parantamisesta.

MIKÄ ON ROTUMÄÄRITELMÄ?

Mielenkiinnosta mietitään hetki, mikä on rotumääritelmä? Stanley O'Neill (Pewcroft), jonka kasvatustyö, kirjoitukset ja viisaus ovat olleet monia muita merkittävämmässä roolissa muokkaamaan sitä sileäkarvaista noutajaa, jonka tunnemme tänä päivänä, kirjoitti monia vuosia sitten muutamia arvovaltaisia kirjeitä sileäkarvaisen noutajan tyypistä FCRS (Flat Coated Retriever Society, suomentajan huomautus) vuosikirjaan. Hän kirjoitti: "Rotumääritelmä itsessään voisi olla informatiivisempi, eikä aina noudattaa sääntöjä, jotka on hyväksytty sen julkaisemisen vuonna 1924. Täytyy muistaa, että rotumääritelmä ei ollut tuolloin yleisesti auktoritatiivinen asiakirja, jollaisena sitä tänä päivänä pidetään, eivätkä kirjoittajat koskaan nähneet sitä tällaisessa valossa. Monet all-rounderit, jotka olivat pitkään olleet tyyppin säilyttäjiä ja tuomareita olivat yhä mukana.

Theo Marples liitti rotumääritelmän käsikirjaansa "Show Dogs", mutta kun hän kysyi, ovatko hänen artikkelinsa lausunnot millään tavalla ristiriidassa sen kanssa, hänen annettiin ymmärtää, että rotumääritelmä oli tarkoitettu ohjeeksi työkoiran tärkeille ominaisuuksille. Yksityiskohtia varten ihmisten tulisi viitata Marplesiin ja hänen näyttelykollegoihinsa..."

Kymmenen vuotta rotumääritelmän julkaisun jälkeen (vuonna 1934) Harding Cox, hy-

vin vanha mies, kirjoitti artikkelin flateista Hutchinsonin Ensyklopediaan. Hän kirjoitti oman kuvauksensa ja rotumääritelmänsä viittaamatta yhdistyksen määritelmään. Cox, joka omisti "Black" kennelimen, teki luultavasti enemmän kuin kukaan muu, Shirley mukaan lukien, saadakseen aikaan nykyisen sileäkarvaisen noutajan. 1890-luvulla hän oli sileäkarvaisen noutajan arkkitehti ja rakentaja. Hänen koiriensa kultainen aika oli 1900-1910 ja on sääli, ettei tätä arvostettua kirjailijaa, kriitikkoa, tuomaria ja kasvattajaa kuultu rotumääritelmän laadinnassa.

O'Neill jatkaa: "Vallalla tuntuu olevan käsitys, että rotumääritelmän on luonut joukko korkeasti koulutettuja ammattilaisia ohjaukseksi ja kokoelmaksi rodusta nykyisille ja tuleville sukupolville.

Uskon, että joidenkin mannermaisten rotujen kohdalla näin voi ollakin. Kuitenkin, monet rotumääritelmät ovat vain kasvattajien keskenään tekemiä karkeita sopimuksia. Kasvattajien, joilla ei ole ollut suurta taitoa asioiden kuvaamiseen, eivätkä he ole liikaa vaivannet päätään tulevaisuuden visioilla.

Usein näkee samassa rotumääritelmässä jonkin ominaisuuden kuvatun niin kuin se on rodun parhaissa yksilöissä ilmentynyt, kun taas toinen ominaisuus kuvataan täydellisyydessä tavoiteltuna ominaisuutena, jota yksikään rodun edustaja ei täytä, hurskaana toiveena huolimatta siitä, onko ominaisuus mahdollista jalostaa rotuun tai ei.

Tällä jälkimmäisellä tavalla on seurauksia, joita ei ehkä voi ennakoita, ja koska olen jo usein osoittanut vaaroja, jotka perustuvat oman rotumääritelmämme tiettyihin tulkitoihin, ei ole välttämätöntä antaa todellista esimerkkiä tässä."

"Jokaisessa rodussa on pitkään tiedetty, ettei mikään lukeminen ja ulkoa opettelu johda rotumääritelmän hallintaan; sitä on tutkittava huolellisesti trendien ja eri aikakausien koirien valossa. On yritettävä paneutua rotumääritelmän kirjoittajiin sekä siihen, mitä heillä oli tuolloin mielessään, jotta on mahdollista ymmärtää se merkitys, johon he sanoillaan pyrkivät"

Black Quilt

Jimmy of Riverside

Wimpole Peter

Black Queen

Kuvat: Nämä ovat suuria näyttelyvoittajia siltä ajalta, kun nykyinen rotumääritelmä kirjoitettiin. On hyvin todennäköistä, että kirjoittajilla oli joitakin näistä koirista mielessään ja on ilmeistä, että ne ovat kevyempirakenteisia ja lyhyempiä lanneosastaan, kuin nykyiset näyttelykoirat. Oikea vauhdikas noutajatyypipi ilman selkeää setterivaikutusta.

Rotumääritelmistä puhuttaessa on fakta, että USA:n Kennelliitto on asettanut omat yleiset sääntönsä koskien rotumääritelmiä, jotka poikkeavat huomattavasti British Kennel Clubin ja FCI:n vastaavista.

FCI on ottanut käyttöön British Kennel Clubin rotumääritelmän lähes sellaisenaan lukuun ottamatta muutamia muutoksia. Yleisesti ottaen ne ovat hyvin luonnosmaisia ja määrittävät vain muutamia yksityiskohtia rungon suhteista sekä päästä.

USA:n versio on dramaattisesti erilainen. Se on eräänlainen käsikirja jossa yksityiskohtaisesti kuvataan ideaali koira. Se on erinomainen kuvaus, jonka on tehnyt rodun spesialisti paikallisesta rotuyhdistyksestä (FCRSA, Flatcoated Retriever Society of America) ja perustuu vankkaan tietoon rodusta. Mutta se eroaa brittiläisen ”emoklubin”, Flatcoated Retriever Societyn, alkupe räisestä määritelmästä muutamassa melko tärkeässä kohdassa, mikä voi olla hieman hämmäntävää. Yritän selittää, miten sen todennäköisesti on tarkoitus olla, myöhemmin tässä artikkelissa.

YKSI ROTUMÄÄRITELMÄ, MUUTTUVAT MUODIT

Sileäkarvaisen noutajan rotumääritelmässä on kuvattu toimivan noutajan malli. Rotumääritelmässä sanotaan mm. näin: ”Keskikokoinen, iloinen, eloisa koira. Älykäs ilme. Voimakas olematta kömpelö, jalo olematta hontelo”

Toisin sanoen, valpas koira, jolla on älykäs ilme. Keskikokoinen (mielestäni enemmän alle 60cm kuin yli) koira, jolla on atleettinen ja vahva, nopeaan ja helppoon liikkumiseen luotu rakenne. Flatti, jota voidaan kuvata raskaaksi, kömpelöksi, suureksi tai massavaksi, edestä liian raskaaksi, matalaraajaiseksi, näyttelylinjaista labradoria tai kultaista noutajaa muistuttavaksi tai hontelo, laiha flatti, jolla on liian pitkät jalat tai setterimäinen ulkomuoto on epätyypillinen ja fyysisesti huomommin soveltuva siihen työhön, mihin se on tarkoitettu.

En aio käsitellä kaikkia yksityiskohtia ideaalisen flatin rakenteesta. Se on kaikki kauniisti ja viisaasti kuvattu rotumääritelmässä. Mutta tietäen sen selkeän faktan, että rakenne eroaa tämän päivän näyttely- ja käyttöflattien osalta kommentoin muutamaa asiaa. Teen niin, koska uskon, että rakenteella on suuri merkitys myös käyttökoirille. Teen niin, koska uskon, että näyttelykoiran rakenteen tulisi perustua todellisiin tarpeisiin metsästystilanteissa. Ja teen niin, koska uskon, että sileäkarvainen noutaja hyötyisi siitä, että rajoittaisimme eri linjojen rakenne-eroja.

Mitä helpommin voisimme sekoittaa näyttelylinjaisia, käyttölinjaisia ja dual purpose

Kuvat: 1. Jimmy of Riverside, 2. Wimpole Peter, 3. Wood Man, 4. Shargleam Blackcap, 4. Vbos The Kentuckian

Milloin saavutamme täydellisen Dual Purpose flatin? Kaikki nämä koirat olivat aikansa kauneimpia ja saman rotumääritelmän mukaan määriteltäviä. Mutta missä haluamme olla kymmenen tai kahdenkymmenen vuoden kuluttua?

koiria keskenään sen parempi se olisi flattien monimuotoisuudelle ja sillä voitaisiin hidastaa geenipoolin kaventumista ja edistää rodun terveyttä ja pitkäikäisyyttä.

Kenelle tahansa flattien historiasta kiinnostuneelle on ilmiselvää, että kun vertailee eri aikojen näyttelyvoittajia, koirat ovat muuttuneet jatkuvasti, vaikka rotumääritelmä on pysynyt samana

Mikä koirista edustaa ideaalista flattia parhaimmillaan? Onko se suurin näyttelyvoittaja 50-luvulta, 70-luvulta vai 90-luvulta?

Onko Vbos The Kentuckian parempi flatti kuin Shargleam Blackcap tai Sparrow Boy, tai Golden Rod, tai Woodlark tai Workman? Puhun suorasta uroslinjasta, joka on pystynyt isoihin voittoihin maailman arvostetuimmassa koiranäyttelyssä Cruftsissa. Kukaan ei voi kieltää, etteikö näiden kaulien koirien rakenne olisi muuttunut ajan kuluessa. Mutta miltä me haluamme niiden näyttävän 10-20-30 vuoden kuluttua?

Ingemar Boreliuksen artikkelisarja jatkuu Flattiviestin seuraavassa numerossa 3/2021.

Ingemar Borelius on eräs Pohjoismaiden tunnetuimpia sileäkarvaisten asiantuntijoita. Hän sai vuonna 1971 ensimmäisen flattinsa, nartun Tittie, josta sittemmin tuli kaksoisvalio. Tästä alkoi myös pienimuotoinen kasvatus. Vuonna -77 Borelius oli yhdessä Bat Brulinin (Puhs) ja Stig Olssonin (Hovhills) kanssa perustamassa Ruotsin flattiklubia. 80-luvulla hän toimi flattiklubin puheenjohtajana sekä myöhemmin Ruotsin spanielija noutajaklubin puheenjohtajana. Jo 70-luvulla Borelius toimi flattien jalostusneuvonjohtajana ja on sen jälkeen tutkinut noutajien historiaa, jalostusta ja käyttöä tutustumalla mm. Englannissa säilyneisiin lähteisiin. Hän on kaikkina näinä vuosina ollut tuottoisa ja arvostettu kirjoittaja, jonka erityisenä kohteena on työskentelevä sileäkarvainen. Hänen artikkeleitaan löytyy mm. sivustolta workingflatcoatedretriever.com.

SILEÄKARVAISTEN NOUTAJIEN REKISTERÖINNIIT 2020

Vuonna 2020 rekisteröitiin kaikkiaan 35 pentuetta, joissa oli yhteensä 261 pentua. Pentueita oli kuusi enemmän kuin edellisenä vuonna, joskin pentuja vain 29 enemmän.

Kahta urosta käytettiin kumpaakin kahdessa yhdistelmässä. Kuudessa pentueessa käytettiin ulkomaista urosta, joista kaksi oli ruotsalaisia. Muut ulkomaiset urokset olivat Venäjältä, Italiasta, Belgiasta ja Tanskasta.

Rekisteröidyistä pentueista 22 (63 %) täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Vastaava osuus vuonna 2019 oli 55 %. Niissä pentueissa, joissa vaatimukset eivät täytyneet, oli syynä joko rodunomaisen koetuloksen puuttuminen toiselta tai molemmilta vanhemmilta, puuttuva terveystutkimustulos, puuttuva näyttelytulos, liian korkea sukusiitoskerroin tai alhainen jälkeläisten kuvausmäärä. Viiden pentueen osalta ei ollut tehty jalostustiedustelua.

Uusia tuonteja vuonna 2020 rekisteröitiin kaikkiaan 9 kappaletta (edellisvuonna 13). Tuontimaat olivat Ruotsi (8) ja Venäjä (1).

Jalostustoimikunta käsitteli vuoden 2020 aikana 51 tiedustelua, joista 40 (78%) täytti jalostustyöohjeen vaatimukset. Tässä luvussa on mukana myös toimikunnan antamat urosehdotukset. Vaatimukset jäivät täyttymättä puuttuvan koetuloksen, puuttuvan näyttelytuloksen tai liian korkean sukusiitosprosentin vuoksi. Vuoden aikana ei ole ilmoitettu yhtään vientiä. Ulkomaille vietyjä pentuja ei oteta huomioon Aktiivisin kasvattaja -laskelmassa, jota ei vuoden 2020 osalta lasketa.

*** täyttää jalostustyöohjeen vaatimukset
ei tiedustelua

synt. 8.2.2020 / MAJAKKASAAREN

isä FI35013/16 Majakkasaaren Vesipeto
emä FI22572/17 Majakkasaaren Yön Kuningatar

FI18968/20 uros Agenttj
FI18966/20 uros DaleCooper
FI18967/20 uros EthanHunt
FI18965/20 uros FoxMulder
FI18964/20 uros JamesBond
FI18963/20 narttu DanaScully

FI34007/20 narttu Champerin Last Mirabella
FI34009/20 narttu Champerin Last Missfire
FI34008/20 narttu Champerin Last Moment

synt. 23.5.2020 / DANTARAN ***

isä SE29120/2017SE MVA(N) NO MVA NL MVA
Flatterhaft The Music Of The Night

emä FI27989/14 FI MVA EEJV-15 Black Mica's Lady Of The Lake
FI34284/20 uros Dantaran I Want It All
FI34283/20 uros Dantaran It's My Life
FI34281/20 narttu Dantaran I Was Made For Loving You
FI34282/20 narttu Dantaran It Takes Two To Tango

synt. 29.7.2020 / BEAUTY FLATSTAR ***

isä FI40293/09 FIMVA FITVA FIVPVA Harvahampaan Go For Success
emä FI53174/14 Flatkiss Halloween Slickchick

FI43985/20 uros Beauty Flatstar One Brave
FI43987/20 uros Beauty Flatstar One Friendly
FI43984/20 uros Beauty Flatstar One Happy
FI43986/20 uros Beauty Flatstar One Hopeful
FI43988/20 uros Beauty Flatstar One Loyalty
FI43983/20 uros Beauty Flatstar One Lucky
FI43980/20 narttu Beauty Flatstar One Lovely
FI43982/20 narttu Beauty Flatstar One Miracle
FI43979/20 narttu Beauty Flatstar One Sweet
FI43981/20 narttu Beauty Flatstar One Unique

synt. 16.6.2020 / DURASSELIN ***

isä FI24888/12 FI MVA Noanarkin Taxidea Taxus
emä FI36082/17 Durasselin Celine Dion

FI37659/20 uros Durasselin Jakura
FI37652/20 uros Durasselin Kisura
FI37653/20 uros Durasselin Luostakka
FI37658/20 uros Durasselin Mouhtikas
FI37654/20 uros Durasselin Mutsikki
FI37656/20 uros Durasselin Rusakka
FI37655/20 narttu Durasselin Kesakko
FI37657/20 narttu Durasselin Vuonelo

synt. 23.3.2020 / CELTAIR ***

isä FI38772/15 FI MVA Wildzeal Turn This World Around
emä FI32874/14 C.I.B. FI MVA EE MVA Celtair Piece Of Me

FI25226/20 uros Celtair Follow The Fox
FI25227/20 uros Celtair Freddie The Fox
FI25228/20 uros Celtair Rock With The Fox
FI25229/20 uros Celtair Turn This Fox Around
FI25230/20 narttu Celtair Fox In Disguise
FI25231/20 narttu Celtair Foxy And I Know It
FI25232/20 narttu Celtair I'm Just A Fox
FI25233/20 narttu Celtair Piece Of Fox

synt. 19.12.2019 / EMKRISTINA'S ***

isä FI20662/14 Allikon Tulen Voima
emä FI17379/15 FI MVA Emkristina's Johnie Lekko

FI13196/20 uros Emkristina's Nagendra Fotia
FI13198/20 uros Emkristina's Nasgaros Fuogo
FI13194/20 uros Emkristina's Niddhog Akari
FI13195/20 uros Emkristina's Nidis Fogata
FI13197/20 uros Emkristina's Norbert Ohen
FI13199/20 uros Emkristina's Nubian Feuer
FI13200/20 uros Emkristina's Nyre Lumbre
FI13193/20 narttu Emkristina's Nophot Voltiger

synt. 19.5.2020 CHAMPERIN ***

isä FI29998/12 FI MVA Champerin Leevi
emä FI53824/15 Susedalens Get Rythm
FI34006/20 uros Champerin Last Mohican

synt. 3.8.2020 / EMKRISTINA'S ***

isä FI16760/13 FI MVA EE MVA Pyymäen Tuuliviiri
emä FI46058/15 Emkristina's Kaskayas
FI44517/20 narttu Emkristina's Ohtagaslas
FI44516/20 narttu Emkristina's Olles Fartta
FI44515/20 narttu Emkristina's Oovdemus
FI44518/20 narttu Emkristina's Orru Buerre

synt. 22.3.2020 / FILURIN ***

*isä FI24755/13 FI KVA Blackpicks Hurricane
emä FI16619/16 Filurin Magpie*

FI25547/20 uros	Filurin Patron
FI25548/20 uros	Filurin Phantom
FI25549/20 uros	Filurin Pilgrim
FI25550/20 uros	Filurin Prankster
FI25555/20 narttu	Filurin Paradox
FI25553/20 narttu	Filurin Party Animal
FI25554/20 narttu	Filurin Pinball
FI25552/20 narttu	Filurin Pixie
FI25556/20 narttu	Filurin Primrose
FI25551/20 narttu	Filurin Puffin

synt. 17.4.2020 / FINNFLATS ***

*isä SE18836/2016 SE MVA(N) DKJV-16 HeJW-16 Steellriver Ray Of Sun
emä FI38439/17 LT MVA Finnflats Kiza*

FI28133/20 uros	Finnflats Nabucco
FI28134/20 uros	Finnflats Nemo
FI28135/20 uros	Finnflats Neville
FI28136/20 uros	Finnflats Nimbus
FI28137/20 uros	Finnflats Nutcracker
FI28138/20 narttu	Finnflats Nadeschda
FI28139/20 narttu	Finnflats Najadit
FI28140/20 narttu	Finnflats Nocturne
FI28141/20 narttu	Finnflats Novellette
FI28142/20 narttu	Finnflats Nymphadoora

synt. 10.1.2020 / FLATKISS ***

*isä FI31909/19 FI MVA RU MVA RKFV
Backseat Of A Trans Am Optimus Canis
emä FI53179/14 FI MVA FI JVA SE JVA Flatkiss Hottest Go-Getter*

FI15796/20 uros	Flatkiss Keeping Touch With You
FI15797/20 uros	Flatkiss Key To Your Heart
FI15798/20 uros	Flatkiss Kissing In The Backseat
FI15799/20 uros	Flatkiss Known For Kisses
FI15800/20 narttu	Flatkiss Keep Going Together
FI15801/20 narttu	Flatkiss Keep Your Secrets
FI15802/20 narttu	Flatkiss Kind Of Loving
FI15803/20 narttu	Flatkiss Kiss Kiss Bang Bang
FI15804/20 narttu	Flatkiss Kissing Under The Full Moon

synt. 9.7.2020 / FLATOUT ***

*isä FI40293/09 FIMVA FITVA FIVPVA Harvahampaan Go For Success
emä FI41817/14 RO MVA Flatout Google It*

FI41134/20 uros	Flatout Jackpot Thor
FI41135/20 uros	Flatout Jackpot Zorro
FI41136/20 narttu	Flatout Jackpot Hope

synt. 6.1.2020 / HARVAHAMPAAN

*isä RKF4476065 FI MVA EE MVA RU MVA
RU JMVA BY JMVA RKFV BALTV-18 Evalaiz Joffrey
emä FI40303/16 LV MVA LT MVA BY MVA EUV-19 BYV-19
Harvahampaan Next My Turn*

FI15837/20 uros	Harvahampaan Seek For Sensation
FI15839/20 uros	Harvahampaan Sensation For Sale
FI15836/20 uros	Harvahampaan Sensation Is Ready
FI15840/20 uros	Harvahampaan Some Talk About Sensation
FI15838/20 uros	Harvahampaan Surprise Sensation
FI15843/20 narttu	Harvahampaan Sensation For Lady Buck's
FI15844/20 narttu	Harvahampaan Sensation Of Success
FI15841/20 narttu	Harvahampaan Supreme Turn Of Sensation
FI15842/20 narttu	Harvahampaan Sweet Sensation

synt. 22.3.2020 / HEILURIHÄNNÄN ***

*isä ROII5/90623 Diamante Blu Dobby
emä FI31340/14 C.I.B. FI MVA EE MVA TLNW-17*

Heilurihännän Cool And Clever	
FI28844/20 uros	Heilurihännän Albus Dumbledore

FI28845/20 uros	Heilurihännän Albus Severus Potter
FI28846/20 uros	Heilurihännän Cornelius Toffee
FI28847/20 uros	Heilurihännän Leguan Scamander
FI28848/20 uros	Heilurihännän Lord Voldemort
FI28849/20 uros	Heilurihännän Lucius Malfoy
FI28850/20 uros	Heilurihännän Neville Longbottom
FI28851/20 uros	Heilurihännän Rubeus Hagrid
FI28852/20 uros	Heilurihännän Severus Kalkaros
FI28853/20 uros	Heilurihännän Sirius Black
FI28854/20 narttu	Heilurihännän Dolores Pimento
FI28855/20 narttu	Heilurihännän Minerva Mcgonagall

synt. 31.5.2020 / HEILURIHÄNNÄN ***

*isä FI50987/16 C.I.B. FI MVA EE MVA LT MVA
Heilurihännän Autumn Wizard*

emä FI20821/16 FI MVA LT MVA Finnflats Janet	
FI37404/20 uros	Heilurihännän Dart's Defender
FI37403/20 uros	Heilurihännän Romantic Roadrunner
FI37406/20 uros	Heilurihännän Sommerwind
FI37408/20 uros	Heilurihännän Splendens
FI37407/20 uros	Heilurihännän The Pilgrim
FI37405/20 uros	Heilurihännän Tom Tom
FI37400/20 narttu	Heilurihännän Coral Dawn
FI37399/20 narttu	Heilurihännän Fairy Dance
FI37402/20 narttu	Heilurihännän Lavender Dream
FI37401/20 narttu	Heilurihännän Maiden's Blush

synt. 23.3.2020 / HUNTSTARS

*isä FI24944/13 FI MVA Flatkiss Gambler Man
emä FI56744/15 FI MVA LV MVA Huntstars Arctic Wind*

FI24624/20 uros	Huntstars Magic Wind
FI24626/20 uros	Huntstars Solar Wind
FI24628/20 uros	Huntstars Speed Wind
FI24627/20 uros	Huntstars Sunrise Wind
FI24622/20 uros	Huntstars Wind Of Change
FI24625/20 uros	Huntstars Wind Power
FI24623/20 uros	Huntstars Wind Storm
FI24633/20 narttu	Huntstars Evening Wind
FI24631/20 narttu	Huntstars Sea Wind
FI24634/20 narttu	Huntstars The Wind Of A Dream
FI24629/20 narttu	Huntstars Wind Flower
FI24630/20 narttu	Huntstars Wind Of Forest
FI24632/20 narttu	Huntstars Winter Wind

synt. 18.8.2020 / KVARNTORPET'S

*isä FI16710/15 Flatcoat-Arwen's Rim
emä FI33511/14 FI MVA Kvarntorpet's Sandblower*

FI47105/20 uros	Kvarntorpet's Gunman's Mate
FI47106/20 uros	Kvarntorpet's Hunting High And Low
FI47108/20 uros	Kvarntorpet's The Famous Grouse
FI47107/20 uros	Kvarntorpet's The Fighting Capercaillies
FI47104/20 uros	Kvarntorpet's Wild Goose Hunt
FI47109/20 narttu	Kvarntorpet's Pheasant Fly
FI47112/20 narttu	Kvarntorpet's Quick On Trigger
FI47113/20 narttu	Kvarntorpet's Quick Quail
FI47110/20 narttu	Kvarntorpet's Ready Aim Fire
FI47111/20 narttu	Kvarntorpet's Silver Pigeon

synt. 6.3.2020 / MAJAKKASAAREN

*isä FI23268/11 FI MVA EE MVA LV MVA LT MVA
BALT MVA LT JMVA EE JMVA Majakkasaaren Louis Cognac*

emä FI44870/15 FI VPVA EE MVA LV MVA LT JMVA EE JMVA Majakkasaaren Tuiverrus	
FI22087/20 uros	Majakkasaaren Ferro
FI22088/20 uros	Majakkasaaren Frankium
FI22085/20 narttu	Majakkasaaren Fermium
FI22086/20 narttu	Majakkasaaren Ferritiini
FI22084/20 narttu	Majakkasaaren Fosfori

*** täyttää jalostustyöohjeen vaatimukset, ### ei tiedustelua

synt. 13.9.2020 MAJAKKASAAREN ***

isä FI50135/17 *Clann Na Banna Mountain View*
emä FI47735/16 *LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA Majakkasaaren Xante*

FI49760/20 uros Majakkasaaren Gin Sour
FI49759/20 uros Majakkasaaren Gin Tonic
FI49761/20 uros Majakkasaaren Ginger Beer
FI49758/20 narttu Majakkasaaren Gimlet
FI49757/20 narttu Majakkasaaren Gin Lemon
FI49756/20 narttu Majakkasaaren Ginger Ale

synt. 16.9.2020 / MAJAKKASAAREN

isä FI45621/17 *Paartal Pioneer's Kapu*
emä FI48104/17 *EE MVA LT MVA LV JMVA EE JMVA Majakkasaaren Zabrina G*

FI50103/20 uros Majakkasaaren Hadmars Sandstrum
FI50105/20 uros Majakkasaaren Hagen
FI50104/20 uros Majakkasaaren Hemers Sandstrum
FI50108/20 narttu Majakkasaaren Havelsee
FI50107/20 narttu Majakkasaaren Heide
FI50109/20 narttu Majakkasaaren Hilden
FI50106/20 narttu Majakkasaaren Hildesheim

synt. 4.5.2020 / MEI DAN ###

isä FI43204/14 *EE MVA LT MVA Mei Dan Mascarpone*
emä FI32471/17 *Mei Dan Matcha*

FI31607/20 uros Mei Dan Arvid Nordqvist
FI31608/20 uros Mei Dan Presidentti
FI31609/20 uros Mei Dan Skånebo
FI31616/20 narttu Mei Dan Brazil
FI31617/20 narttu Mei Dan Costa Rica
FI31613/20 narttu Mei Dan Gevalia
FI31614/20 narttu Mei Dan Juhla Mokka
FI31615/20 narttu Mei Dan Kulta Katriina
FI31611/20 narttu Mei Dan Lavazza
FI31610/20 narttu Mei Dan Löfbergs Lila
FI31612/20 narttu Mei Dan Zoega

synt. 29.10.2020 / MEI DAN ###

isä FI41491/18 *Mei Dan Gustav Gräsand*
emä FI13293/17 *CY MVA BY JMVA ME MVA EE JMVA ME GR MVA APHRV-18 Mei Dan Primavera*

FI56271/20 uros Mei Dan Albano Carrisi
FI56269/20 uros Mei Dan Angelo Branduardi
FI56268/20 uros Mei Dan Biagio Antonacci
FI56270/20 uros Mei Dan Patrizio Buanne
FI56267/20 uros Mei Dan Salvatore Adamo
FI56272/20 narttu Mei Dan Carla Bruni
FI56275/20 narttu Mei Dan Dora Carofiglio
FI56273/20 narttu Mei Dan Francesca Caccini
FI56274/20 narttu Mei Dan Milly Carlucci
FI56276/20 narttu Mei Dan Raffaella Carra

synt. 21.6.2020 / METSÄNPEITON ***

isä FI50135/17 *Clann Na Banna Mountain View*
emä FI33917/15 *Metsänpeiton Myrskykiittäjä*

FI38470/20 uros Metsänpeiton Aito Ystävyyss
FI38471/20 uros Metsänpeiton Uskoo Ihmeeseen
FI38469/20 uros Metsänpeiton Valta Kapteenin
FI38472/20 uros Metsänpeiton Yksin Vaeltaa
FI38465/20 narttu Metsänpeiton Kantaa Sydämeen
FI38463/20 narttu Metsänpeiton Myrskyn Jälkeen
FI38468/20 narttu Metsänpeiton Poutasää
FI38466/20 narttu Metsänpeiton Purteni Mun Ui
FI38467/20 narttu Metsänpeiton Päivänvalo
FI38464/20 narttu Metsänpeiton Sateenkaaren Pää

synt. 24.10.2020 / METSÄVIRNAN ***

isä LOSH1020747 *C.I.B. C.I.E. LU MVA FR MVA CH MVA VDH MVA NL MVA BE MVA Gigolo Van De Demerbron*
emä FI30561/16 *Metsävirnan Lily-Of-The-Valley*

FI56887/20 uros Metsävirnan Forest Kestrel
FI56888/20 uros Metsävirnan Kentuckian Lark
FI56889/20 uros Metsävirnan Noble Seabird
FI56890/20 uros Metsävirnan Sparrow Hawk
FI56891/20 uros Metsävirnan Stormwind Willet
FI56886/20 uros Metsävirnan Wild Woodcock
FI56892/20 narttu Metsävirnan Little Skylark
FI56893/20 narttu Metsävirnan Snow Bunting
FI56894/20 narttu Metsävirnan Water Pipit
FI56895/20 narttu Metsävirnan Willow Warbler

synt. 2.5.2020 / OAK BARREL'S ***

isä FI30122/10 *Swallowsflight Ultimate-Spirit*
emä FI56032/10 *Anmich Frodo Doch-An-Doris*

FI28491/20 narttu Oak Barrel's Somersby Apple

synt. 9.7.2020 / OAK BARREL'S ***

isä FI24755/13 *FI KVA Blackpicks Hurricane*
emä FI29647/13 *Oak Barrel's Optic Cable*

FI41426/20 uros Oak Barrel's Aimo Aaltonen
FI41427/20 uros Oak Barrel's Andy Aaltonen
FI41428/20 uros Oak Barrel's Asko Aaltonen
FI41433/20 narttu Oak Barrel's Airi Aaltonen
FI41430/20 narttu Oak Barrel's Alli Aaltonen
FI41432/20 narttu Oak Barrel's Alma Aaltonen
FI41431/20 narttu Oak Barrel's Armi Aaltonen
FI41429/20 narttu Oak Barrel's Aune Aaltonen

synt. 17.12.2019 / OAK ISLAY

isä FI44058/14 *FI MVA EE MVA Black Mica's Less Is More*
emä FI51867/13 *EE MVA LV MVA BY MVA RU JMVA RO MVA RO GR MVA BY JMVA LT JMVA LV JMVA EE JMVA BALT JMVA BYJV-14 Angelique Tulip Rock On Fir*

FI13901/20 uros Oak Islay More Than Ever

synt. 2.2.2020 / PALOKALLION ***

isä FI33507/14 *FI MVA Kvarntorpet's Pocketful Of Sand*
emä FI42531/12 *FI KVA Filurin Tarina*

FI17952/20 uros Palokallion Q
FI17954/20 uros Palokallion Qn Sirppi
FI17953/20 uros Palokallion Qn Varjo
FI17955/20 uros Palokallion Qtamo
FI17957/20 narttu Palokallion Qn Kajo
FI17959/20 narttu Palokallion Qn Säde
FI17958/20 narttu Palokallion Qn Valo
FI17956/20 narttu Palokallion Qtar

synt. 9.7.2020 / RADAMSA ###

isä FI29699/15 *Flat Garden's Gwyddon Xxii*
emä FI45774/15 *Salasana Bitter And Twisted*

FI41444/20 uros Radamsa Arnulf
FI41445/20 uros Radamsa Gunvald
FI41446/20 uros Radamsa Harald
FI41447/20 uros Radamsa Thorulf
FI41448/20 narttu Radamsa Ginnlög
FI41449/20 narttu Radamsa Torun

synt. 18.4.2020 / REGALE RAZZA ###

isä FI29703/14 *Regale Razza R'gun Baikal*
emä FI38873/15 *Omskakas Pää Stubinen*

FI28097/20 uros Regale Razza R'keep It In Hands
FI28102/20 narttu Regale Razza R'keep It Going

FI28104/20 narttu Regale Razza R'keep It Hunting
 FI28100/20 narttu Regale Razza R'keep It In Line
 FI28099/20 narttu Regale Razza R'keep It Picking Up
 FI28098/20 narttu Regale Razza R'keep It Searching
 FI28101/20 narttu Regale Razza R'keep It Swimming
 FI28103/20 narttu Regale Razza R'keep It Tracking

synt. 17.6.2020 / RUSTY REBEL'S ***

isä FI52025/16 FI MVA Buumin Kuka Muu Muka

emä FI51791/17 Taka-Tapiolan Pella

FI37966/20 uros Rusty Rebel's Who Do You Think You Are
 FI37968/20 uros Rusty Rebel's Who Let The Dogs Out
 FI37969/20 uros Rusty Rebel's Who Wants To Live Forever
 FI37972/20 uros Rusty Rebel's Who's Gonna Be The One
 FI37967/20 uros Rusty Rebel's Who's The King Of The World
 FI37971/20 uros Rusty Rebel's Who's The Number One
 FI37970/20 uros Rusty Rebel's Who's To Blame
 FI37965/20 uros Rusty Rebel's Who's Your Daddy
 † FI37963/20 narttu Rusty Rebel's Who Owns My Heart
 FI37962/20 narttu Rusty Rebel's Who's That Girl
 FI37964/20 narttu Rusty Rebel's Who's The Sparkling Star

synt. 10.10.2020 / RUSTY REBEL'S ***

isä FI21274/11 FI MVA Pyymäen Onni

emä FI28980/17 FI MVA EE MVA LT MVA LT JMVA

LV JMVA EE JMVA BALT JMVA Toffedreams For Gold And Rust

FI54131/20 uros Rusty Rebel's Forest Is My Happy Place
 FI54130/20 uros Rusty Rebel's Water Is My Happy Element
 FI54128/20 narttu Rusty Rebel's Black Is My Happy Colour
 FI54129/20 narttu Rusty Rebel's Hunting Is My Happy Time

synt. 2.9.2020 / SKÖNHETS

isä FI29424/17 FI MVA EE MVA EE JMVA

TLNJW-18 Almanza Easy Action

emä FI39219/14 Skönhets Midsommar Nattviol

FI49724/20 uros Skönhets Lilwars Amenadiel
 FI49730/20 uros Skönhets Lilwars Azrael
 FI49729/20 uros Skönhets Lilwars Jofiel
 FI49723/20 uros Skönhets Lilwars Lucifer
 FI49728/20 uros Skönhets Lilwars Rafael
 FI49726/20 uros Skönhets Lilwars Remiel
 FI49727/20 uros Skönhets Lilwars Samael
 FI49725/20 uros Skönhets Lilwars Uriel

FI49733/20 narttu Skönhets Lilwars Haniel
 FI49732/20 narttu Skönhets Lilwars Lailah
 FI49731/20 narttu Skönhets Lilwars Lilith

synt. 1.4.2020 / SNIFFENS ***

isä DK18277/2014 C.I.B. DK MVA DE MVA DE (VDH) MVA

Child Of Hope Be Refreshed By Pepsi

emä FI29877/14 FI MVA Sniffens Alppien Kuunsäde

FI38863/20 narttu Sniffens Le Celui Et Unique

synt. 31.10.2020 / XPERIMENTS

isä FI48705/14 C.I.B. C.I.E. FI MVA EE MVA LV MVA

LT MVA BALT MVA RU MVA RKFV Ninjatähden Black Smoke

emä FI53729/13 C.I.B. FI MVA EE MVA

LV MVA LT MVA BALT MVA Mei Dan Moet Et Chandon

FI56991/20 uros Xperiments Holy Smoke

FI56992/20 uros Xperiments Holy Warrior

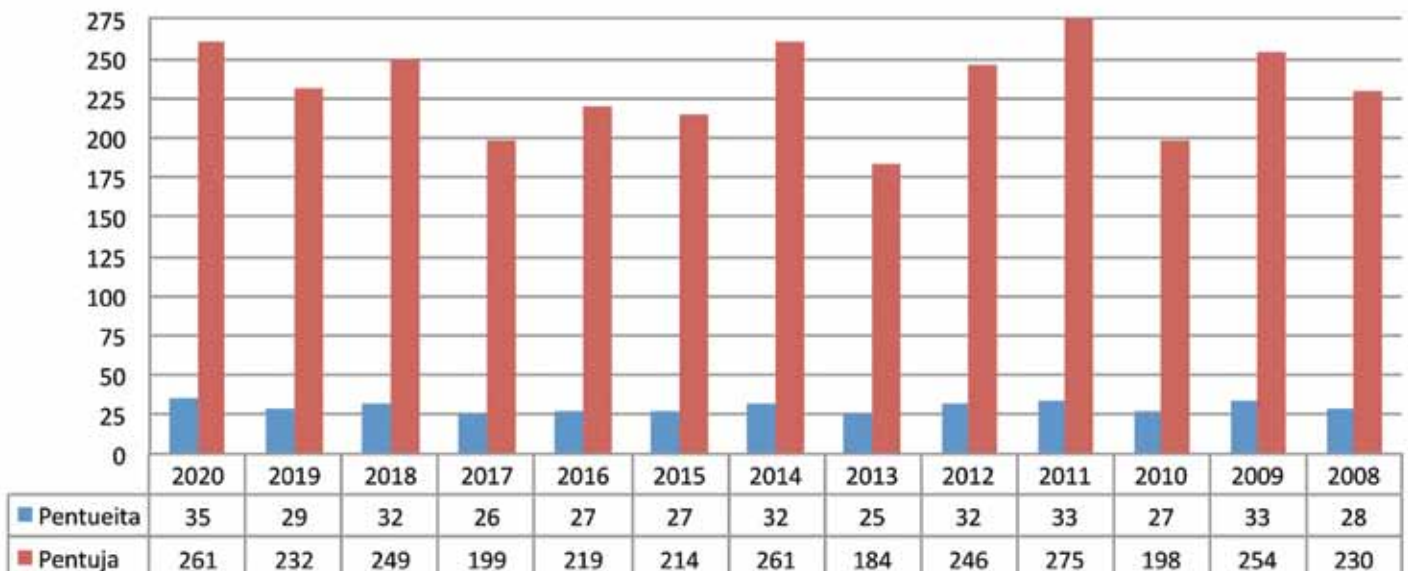
FI56989/20 narttu Xperiments Saint Catherine

FI56990/20 narttu Xperiments Saint Hildegard

FI56988/20 narttu Xperiments Saint Jeanne D'arc

Sileäkarvaisten Noutajien Pentueräkisteröinnit

Vuosi	Pentueita	Pentuja	Pentuja/pentue
2020	35	261	7,5
2019	29	232	8,0
2018	32	249	7,8
2017	26	199	7,7
2016	27	219	8,1
2015	27	214	7,9
2014	32	261	8,2
2013	25	184	7,4
2012	32	246	7,7
2011	33	275	8,3
2010	27	198	7,3
2009	33	254	7,7
2008	28	230	8,2

NOME-VALMENNUSRENKAAN 1. KOULUTUS

– KOKENEEMPIEN RYHMÄN TEHTÄVÄKUVAUKSET

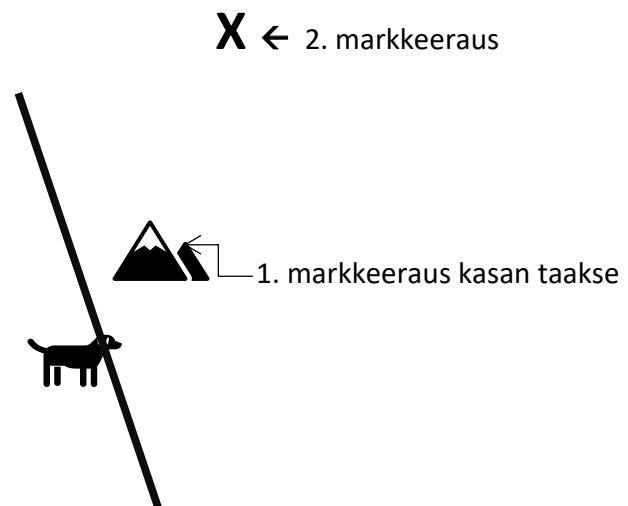
Valmennusrenkaan koulutukset pyörähtivät käyntiin 20.-21.3.21. Kouluttajana Esa Valkonen. Heti tähän alkuun iso kiitos Esalle erittäin hyvästä koulutuksesta. Kiitos rotujärjestölle ja järjestäjille, erityisesti Riitta Koivistolle valmennusrenkaan toteutuksesta.

Kokeneempien ryhmän koulutus oli sunnuntaina 21.3. Surkeella. Lunta oli vielä kiitettävästi, mutta siitä huolimatta koulutuspäivän anti oli erittäin hyvä. Osa tehtävistä suoritettiin parityönä, osa yksilötyönä. Tehtävät olivat ohjaus- ja markkeeraustehtäviä. Matkat olivat lyhyitä, lumi aiheutti omat haasteensa ja koirissa näkyi myös, että takana on pitkä ja luminen talvi. Itselle tuli paljon uusia ajatuksia siitä, kuinka haastaa koira omilla treeneissä. Omat treenit menee vaan aina sillä samalla kaavalla. Koulutuspäivän tehtävissä tuli hyvin esille se, että koiran on edettävä ohjaajan näyttämään suuntaan oli siinä minkälainen maasto tahansa. Lumihanki olisi voinut olla vaikeasti kuljettavaa maastoa esim. lettoa. Kotiläksynä voisi olla koko ryhmälle, että koira lähetetään kunnolla ja koiran suuntaaminen on tärkeää, siinä oli haasteita kaikilla.

TEHTÄVÄ 1.

Ensimmäinen tehtävä oli markkeeraustehtävä. Lähetys oli tien penkalta. Tuli kaksi ykkösmarkkeerausta linjaan. Ensimmäinen heitto tuli lumikasan taakse. Toinen heitto tuli samalle linjalle kauemmas pellolle. Koirien oli tarkoitus noutaa molemmat markkeeraukset suoraviivaisesti, mutta melkein jokainen koira kiersi lumikasan. Tästä johtuen ne joutuivat etsimään damia kauemmin, tai eivät saaneet sitä ylös ollenkaan.

Tehtävää voitiin tarvittaessa helpottaa siten, että koiran kanssa menttiin lähemmäs katsomaan kauimmainen markkeeraus. Tällöin koira ei saanut tilaisuutta lähteä kiertämään lumikasaa.

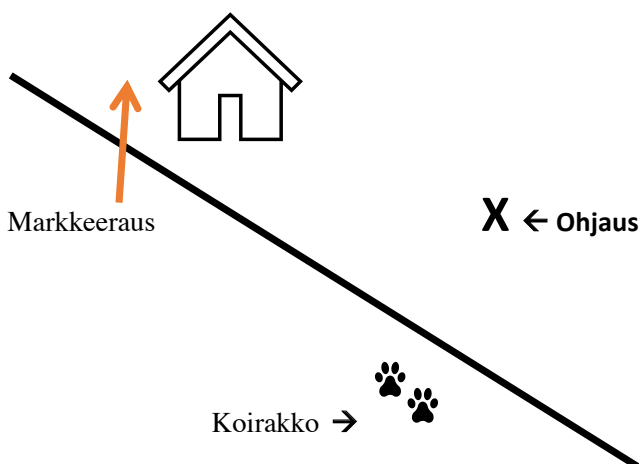

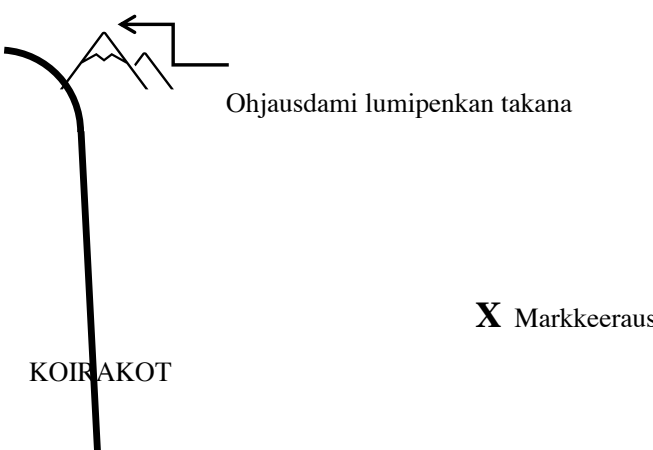
TEHTÄVÄ 2.

Toinen tehtävä oli paritehtävä, joka alkoi seuruutuksella. Sen aikana tuli laukaus ohjaukselle. Toiselle koiralle tuli ykkösmarkkeeraus alarinteeseen grillikatoksen taakse. Grillikatoksen seinä oli säleikköä, jonka läpi hieman näki.

Markkeeraus jäi muistiin. Ensinnä otettiin ohjaus. Ohjausmatka oli todella lyhyt, lähetys oli pihatieltä viistoon penkan yli ja kulma oli pieni markkeeraukseen nähden. Vaikka matka oli lyhyt, siinä oli koirakoilla haasteita.

Markkeerauksessa haasteita tuli grillikatoksesta, kun heitto tuli sen taakse. Monet koirat kurvasivat katokseen. Pihatieltä olisi pitänyt kaartaa lumihankeen, mutta tie vei monen koiran markkeerauspaikan ohi.

Ohjausdama lumipenkan takana

KOIRAKOT

X Markkeeraus

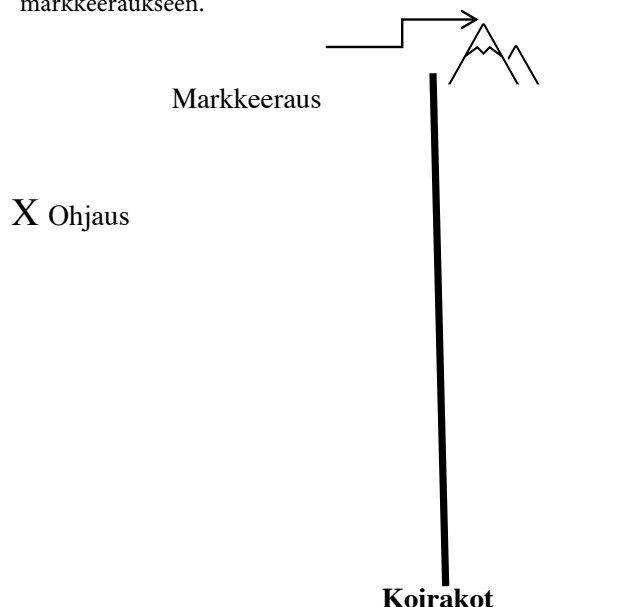
TEHTÄVÄ 3.

Kolmas tehtävä oli myös parityönä. Aluksi seuruutus, jonka aikana toiselle koiralle tuli markkeeraus. Se jäi muistiin. Toiselle koirakolle ohjaus lumipenkan taakse. Lähetys oli tieltä, joka kaartoi vasemmalle, koiran olisi pitänyt jatkaa suoraan penkan taakse. Koirat juoksivat tietä, pysäytys ja ohjaus penkan taakse.

Haasteita tuli, kun tie vei koiria ja pillikuuliaisuus ei vielä ihan priimaa ollut talven jäljiltä.

TEHTÄVÄ 4.

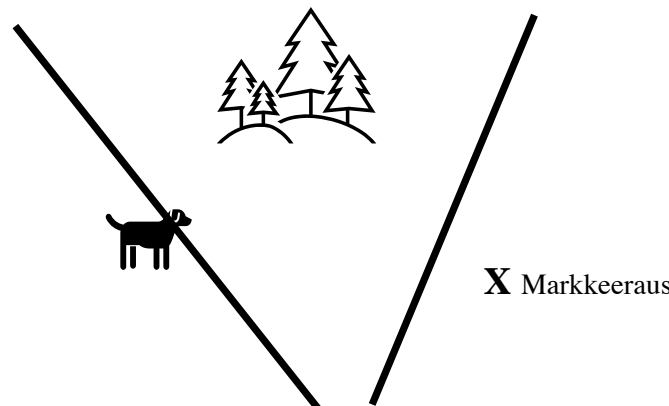
Neljäs tehtävä oli myös parityönä. Toiselle koirakolle markkeeraus ja toiselle ohjaus. Markkeeraus tuli lumipenkan taakse. Koirat etenivät tietä pitkin, ja se onnistui oikeastaan kaikilta koirakoilta. Ohjaus oli viistoon tienpenkan yli lumihankeen pienessä kulmassa markkeeraukseen.

Markkeeraus

X Ohjaus

Koirakot

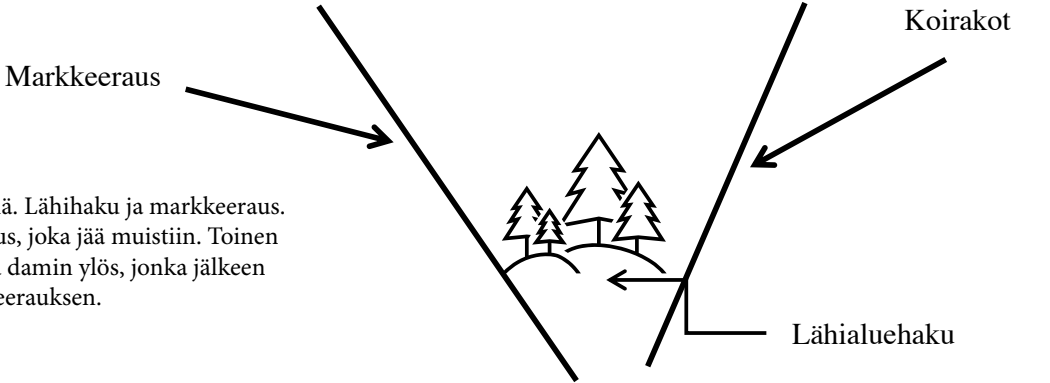
X Markkeeraus

TEHTÄVÄ 5.

Viides tehtävä oli ykkösmarkkeeraus. Heitto tulee tieltä metsään. Koirien tulee edetä metsäsaarekkeen läpi ja tien yli, jotta saavat markkeerauksen ylös. Tämä tehtävä sujui hyvin melkein kaikilla koirakoilla.

TEHTÄVÄ 6.

Kuudes tehtävä oli parityönä. Lähihaku ja markkeeraus. Ensinnä heitetään markkeeraus, joka jää muistiin. Toinen koira ottaa ensin lähahausta damin ylös, jonka jälkeen toinen koira noutaa markkeerauksen.

Markkeeraus

Koirakot

Lähialuehaku

NUORTEN KOIRIEN NOME-VALMENNUKSESSA

— TEEMANA HIOA PERUSTEITA HÄIRIÖIDEN ALLA

NOME-valmennusrenkaan ensimmäinen nuorten koirien koulutus järjestettiin maaliskuun loppupuolella lumisessa Keski-Suomessa, joten kun Varman kanssa Oulun kupeesta laskeuduttiin Jyväskylän tietämille, oli Varmalle tuttua ja kotoisaa sentään tuo lumen määrä. Likipitäen kaikki muu olikin sitten uutta puolitoistavuotiaalle koiralle.

Kaikkien meidän harrastamista rajoittaneen koronan myötä nuori koira oli viettänyt viimeisen vuoden aikalailla kotona pääsemättä osallistumaan mihinkään isompaan koiratapahtumaan. Varma on aiemmin ollut pari kertaa treeneissä, joissa koiramäärä on ollut ehkä puolet siitä mitä tällä kertaa tuli olemaan ja treenaaminen on tapahtunut pääasiassa yksin, satunnaisesti parin kaverin koiran kanssa. Uusia ihmisiä, uusia koiria, uusi paikka ja ensimmäistä kertaa useamman yön reissussa ilman perheen muita koiria. Taisi olla useammalla nuorten koirien ryhmään osallistujalla sama tilanne ja kun koiria otettiin Esa Valkosen valvovan silmän alle ensin yksitellen, taisi yhtä jos toista ohjaajaakin oman koiran käyttäytyminen hieman jännittää.

Kun treenit aloitettiin rauhallisesti tutuista asioista, alkoivat koirat ja ohjaajat rentoutumaan. Turha ääntely ja höselämisen jäi koirilta pois ja ohjaajat alkoivat muistaa käyttää niitä tuttuja tapoja kannustaa ja kehua koiraa. Näitä samoja juttujahan me on jo kotona harjoiteltu!

Päivän teemana oli hioa perusteita häiriöiden alla ja ensimmäisenä harjoituksena oli saada koira kontaktiin vieraista ihmisistä tai uudesta paikasta välittämättä. Huomiota kiinnitettiin siihen kuinka koira kulkee

mukana, kuinka hyvin se tarjoaa oikeaa paikkaa/asentoa pysähdyessä ja malttaa rauhoittua odottamaan paikalleen ohjaajan poistuessa sen viereltä.

Päivä jatkui luoksetuloharjoituksella ja yksinkertaisella noudolla hyödyntäen toisten koirien läsnäolosta aiheutuvaa häiriötä. Varmakin suoriutui tehtävistä ihan kiitettävästi vaikka olin ajatellut uuden tilanteen olevan sen vilkkaalle olemukselle suurempikin haaste. Sitä myös kehuttiin kuinka se suuntaa kiinnostusta ns. oikeisiin asioihin eikä turhaan hötkyilyyn. Perusasennot olivat hieman laiskat, kun Varma ei oikein malttanut seuraamisen päätteeksi takapuoltaan maahan laittaa. Kun lounasaika koitti, olivat nuoret koirat ansainneet oman lepoheikkensä vaikkei mitään fyysisesti rankkaa oltu tehtykään.

Ruokailun jälkeen jatkettiin kahden muistipaikan luopumistreenillä. Koiran kanssa käytiin viemässä kaksi damia tielle molempiin suuntiin ja otettiin ne vientijärjestyksessä ylös.

Yksinkertaisessa harjoituksessa tuli treenattua seuraamista ja jätetystä damista luopumista. Kun koira oli noutanut molemmat damit, sille heitettiin lyhyen matkan päähän, uuteen paikkaan muistiin kolmas dami, jolle

käännettiin selkä ja koira sai noutaa vasta, kun toinen koira oli tehnyt kahden damin harjoituksen. Jälleen tuli muistin lisäksi treenattua myös luopumista ja malttia. Kun oli hieman annettu koirien irrotella noutamalla, jatkettiin perusasioiden harjoittelua seurauttamalla pujotellen perusasennossa odottelevien koirakoiden väleistä sekä perinteisellä malttiharjoituksella Esan heitellessä dameja perusasennossa istuvien koirien eteen. Päivä päätettiin vaativampaan noutoon, jossa koiran tuli noutaa markkeerausdami suoraviivaisesti risteuksen lumivalli ylittäen, eikä tietä pitkin juosten väärään suuntaan harhautuen.

Varman kanssa olin päivään oikein tyytyväinen. Se kun on melko vilkas ja innokas koira, sille teki oikein hyvää tällainen kouluskokemus, jossa vahvistettiin rauhallista ja maltillista käytöstä ilman lukuisia noutoja.

On hienoa, että kun vuoden päivät olemme joutuneet sopeutumaan erilaisiin rajoituksiin ja karsimaan tapahtumia, valmennusrenkaan ensimmäinen koulutus pystyttiin olemassa olleiden rajoitusten puitteissa pitämään. Erityisesti nuorille koirille tällaiset tapahtumat ovat tärkeitä. Odotamme innolla seuraavaa kertaa!

– Henna ja Varma (Allikon Kaarne)

NOME-VALMENNUSRENGAS – KOULUTTAJAN KOMMENTIT

Olin kouluttamassa Flattien valmennusrenkaseen valittuja koirakoita Surkeen matkailutilalla. Lumitilanehan ei ollut mitenkään suotuisa, mutta kyllä me saatiin vedettyä molemmille ryhmille ryhmänsä näköiset koulutukset.

Ryhmät oli jaettu kahteen ryhmään; nuoret ja kokeneet. Lauantaina aloitettiin nuoremmilla koirilla ja pääpaino oli enemmän hallinnassa ja maltin kautta rakennetuissa tehtävissä. Siis ei mitään uutta ja ihmeellistä, mutta perusasioita, joita on syytä tehdä ensin koiran kanssa kahden ja sitten myös pienryhmissä, kun koira on siihen tarpeeksi kypsä. Näistä lauantapäivän koirista jäi positiivinen

fiilis kaiken kaikkiaan. Luovutukset olivat hyviä, luoksetulo kunnossa ja seuruutus alkoi myös sujumaan. Lajikohtaiset jutut tarvitsevat kokemusta ja harjoitteita järkevällä mallilla lisää.

Sunnuntaina jatkettiin kokeneemmilla koirilla. Näiden kanssa minulla oli ajatuksena sitten jo tehdäkin enemmän lajikohtaista treeniä. Mukavalla kahdella ykkösmarkeerauksella aloitettiin, joka kertoi jo parivaljakosta aika paljon seuraavia tehtäviä ajatellen. Sitten jatkettiin yksinkertaisilla markeeraus- ja ohjaustehtävillä parityönä. Matkat olivat kaikissa tehtävissä lyhyet. Sunnuntaipäivän anti oli sellainen, että pillikuuliaisuutta, annettujen suuntien noudattamista ja

seuraamista olisi syytä harjoitella enemmän. Mutta hyvällä huumorilla ja mielillä päivä saatiin vietyä eteenpäin ja jatkoa varten tuli varmaan kotiin viemisiksi jotain pohdittavaa.

Riitta taisi jotain videotakin ottaa ja sunnuntaina tehtiin pari tehtävää samoja paikkoja hyödyntäen mitä teimme lauantaina. Lauantaipäivän osallistujien olisi hyvä katsoa nämä läpi, jos näistä on videoita otettuna.

*Itselle jäi kiva fiilis viikonlopusta.
Mukavia jatkotreenejä teille kaikille.
– Esa*

USEAMMAN KOIRAN LUOKSETULOVUOROTTELU

Teksti: ANU MIKKOLA

TREENIVINKKI! JULKAISTU AIEMMIN FLATTIVIESTI HARRASTE-EXTRASSA 2020

Tarvitset 2 – x koira, nameja tai muuta palkkaa ja turvallisen treeniapaikan. Tätä harjoitusta voi toteuttaa yksi ohjaaja useamman koiran kanssa tai useampi ohjaaja koirineen.

Paikalla pysyminen ja luoksetulo ovat tärkeimmät käskyt koiran arjessa, erityisesti turvallisuuden varmistamiseksi. Meillä tehdään aika pienestä pitäen nimellä lupa antaen esimerkiksi uloslähtemiset ja ruokavuorot. Samaa harjoitellaan sitten myös ulkona, penun kohdalla pienin askelin edeten. Ensimmäistä pentua opetetaan yksinään ja sitten lauman kanssa yhdessä.

Koirat jätetään aluksi riviin ja siitä aletaan kutsumaan nimellä luokse. Nokkelat koirat oppivat nopeasti laskemaan oman vuoronsa ja ennakoimaan, joten mielikuvitusta pitää käyttää ja treenien oltava vaihtelevia ja yllätyksellisiä. Välillä palataan koiran luokse palkkaamaan välillä kutsutaan yksi koira kaksi kertaa peräkkäin. Joskus voi heittää vaikka pallon, mutta vaatia suoran luoksetulon häiriöstä huolimatta. Hienon suorituksen palkkana voi olla pallon nouto.

Tässä harjoitustavassa koirat oppivat todella keskittymään ohjaajaan halutessaan olla se,

joka seuraavaksi kutsutaan. Ne oppivat myös sietämään ohi juoksevia kavereita ja ohittamaan itsekin toisia. Tärkeää on olla viiteliäs ja korjata virheet; jaksaa käydä palauttamassa paikoilleen hiipivä ennakoija tai väärin nimensä kuullut intoilija.

Tämän treenin varioinnissa vain mielikuvitus (tai sen puute) on rajana. Maaston vaihtelut, ojan ylitykset, lätäkön läpi tuleminen jne. valmistavat koiria toivottuun suoraviivaisuuteen myös noutotyöskentelyssä.

Treeni-intoa toivottaen Anu

ERILAISIA LUONNE- TESTEJÄ

Edellisessä osassa (Flattiviesti 1/2021) käsiteltiin lyhyesti koirien persoonallisuutta ja mistä se muodostuu sekä mitä siitä tiedetään etenkin flatin osalta. Siinä sivuttiin myös tapoja tutkia koirien luonnetta (persoonallisuutta) ja ensimmäisenä mainittiin kontrolloidut testitilanteet. Tällä hetkellä Suomen Kennelliitto kirjaa jalostustietojärjestelmään vain joitakin testejä ja täten näistä saadaan melko helposti dataa ulos. ”Virallisia” luonnetestejä ovat tällä hetkellä Suomessa luonnetesti (LT), MH-luonnekuvaus (MH) ja käyttäytymisen jalostustarkastus. Näissä kaikissa on standardoitu testirata, jossa koira suorittaa testiosiot ohjeiden mukaisesti. Koiran toiminta arvioidaan ohjeen mukaisesti ja koiran saama tulos kirjataan jalostustietojärjestelmään.

Testin tavoitteena on arvioida koiran luonnetta silloin, kun koira kuormitetaan erilaisilla ”oudoilla” tilanteilla. Erirotuisten koirien reaktiot testin eri osasuorituksissa ovat erilaiset ja niiden pitääkin olla, koska rotujen käyttötarkoitukset poikkeavat toisistaan.

Näiden testien lisäksi koirien luonteenpiirteitä tulee arvioida myös muissa Kennelliiton kirjaamissa kokeissa. Noutajien osalta taipumus- ja metsästyskokeissa tehdään myös osittain koiran luonteen arvioimista, esim. arvioidaan koiran sosiaalista käyttäytymistä tai reagoimista ampumiseen. Metsästyskoirien jäljestämiskokeessa (mejä) tulee myös esille koiran reaktioita ampumiseen. Palveluskoirapuolella BH- eli käyttäytymiskokeessa kaupunkiosuudella arvioidaan koiran toimintaa suhteessa arkielämän tilanteisiin (ohikulkevat ihmiset, autot, pyöräilijät jne.). Erilaiset testit ja kokeet yhdessä antavat parhaiten tietoa ja dataa koiran luonteesta kuin jokin testi tai koe yksinään.

LUONNETESTI

Tässä osassa esitellään vanhin koirien luonnetta testaavista testeistä eli luonnetesti (LT). Luonnetesti on alun perin tarkoitettu palveluskoirille, joten siinä ei suoraan mitata asioita, jotka olisivat oleellisia noutajien jalostuksessa (esim. noutohalu tai reaktiot riistaan).

Testin tavoitteena on arvioida koiran luonnetta silloin, kun koira kuormitetaan erilaisilla ”oudoilla” tilanteilla. Erirotuisten koirien reaktiot testin eri osasuorituksissa ovat erilaiset ja niiden pitääkin olla, koska rotujen käyttötarkoitukset poikkeavat toisistaan. Testiin saavat osallistua 2-7 vuotta vanhat

rekisteröidyt koirat. Testi tehdään jokaiselle koiralle vain kerran, paitsi jos koiran loppupistemäärä on alle 75 pistettä, jolloin testin saa halutessaan uusua. Lisäksi ne rotut, joilla hyväksytty tulos on edellytys muotovalion arvoon, eikä koira saa hyväksyttyä tulosta, saavat oikeuden uusua testin.

Testissä on olemassa maksimipistemäärä (300 pistettä), mutta se ei ole tavoiteltu pistemäärä. Kokonaispistemäärää tärkeämpää on katsoa eri osa-alueiden pisteitä. Toki kovin matala kokonaispistemäärä kertoo siitä, että koira on jollain tapaa reagoanut voimakkaasti testissä (levottomasti tms.) tai se ei ole toiminut järkevästi joissain tilanteissa. Eri

osasuoritusten arvot vaihtelevat -3:sta +3:en. Asteikko ei tarkoita -3 = pieni reaktio ja +3 = suuri reaktio, vaan jokaisella kohdalla on omanlaisensa arvioinnit. Miinusmerkkiset arvot eivät ole yleensä toivottavia. Lisäksi jokaisella osasuorituksella on oma kertomensa ja täten näiden saama arvio painottuu kokonaistuloksessa.

TESTIN OSA-ALUEET JA FLATIN ARVIOINTEJA KO. KOHDASSA

Toimintakyky on yksi testin tärkeimmistä arvioitavista ominaisuuksista. Se kuvaa koiran rohkeutta ja kykyä hallita käyttäytymistä, vaikka koiraa vähän pelottaisi. Toimintakyvyn arvosana +3 suuri on erittäin harvinainen eikä +2 hyvä ole myöskään ihan tavallisin. Ihannearvio toimintakyvyssä on yleensä palvelus/käyttökoirilla +3 tai +2. Lisäksi +1a kohtuullinen on hyväksyttävä arvio. Myös +1b (kohtuullisen pieni) on melko yleinen arvio – siinä koiralla tosin on jo jonkinlaisia puutteita toiminnassaan testissä.

Terävyys on koiran ominaisuus reagoida aggressiivisesti sitä uhattaessa. Flatilla tätä ei juurikaan haluta, joten ihannearviona voidaan pitää +1a pieni tai +1b ei terävyyttä. Joillakin terävyys on +3 kohtuullinen eikä tämä ole sinänsä väärin, koska luonnetestissä koiraa uhataan ja täten jonkinlainen puolustautuminen on sallittua. Tämä ei kuitenkaan ole tyyppillinen terävyyden arvo flatille.

Puolustushalu kertoo koiran halusta puolustaa itseään, ohjaa tai reviiä. Flatti ei ole tyyppillinen koira, jolla olisi suuri puolustushalu ihmisen aiheuttamaa uhkaa kohtaan, joten tyyppillisiä arvoja ovat +1 pieni, +3 kohtuullinen tai -1 haluton. Tässä miinusmerkkinen tulos ei flatin kohdalla ole suuri ”ongelma” verrattuna esim. palveluskoiratyyppiseen koiraan, joista osan tulisi omata selkeämpää puolustuskäyttäytymistä.

Taisteluhalu kuvaa koiran taipumusta nauttia taistelusta ilman aggressiota. Sitä voidaan myös kuvata koiran leikkihaluksi ja moottoriksi. Flatit nauttivat leikkimistä, mutta luonnetestissä arvioidaan sen lisäksi myös koiran halua käyttää hampaitaan keppileikissä ja voimaa sekä intoa taistella ja kiskoa puukeppiä. Tässä voi tulla eteen noutajamaisuus, mikä voi näkyä kepeistä luovuttamisena, kun sitä ei kiskota vastaan. Täten taisteluhalu ihanteellisen käyttökoiran arvio +3 suuri voi jäädä saavuttamatta ja toinen ihanteellinen arvio +2 kohtuullinen on realistisempi ja jopa ehkä järkevämpi flatille. -1 pieni voi myös tulla eteen, mikä voi kertoa voimakkaasta noutohalusta, taisteluleikkien vieraudesta tai sitten rehellisesti taistelu-/leikkihalun puutteesta.

Hermorakennetta tarkkaillaan koko testin ajan. Se kertoo siitä, miten koira reagoi jännittäviin tilanteisiin. Testissä tarkkaillaan koiran hermostuneisuuden ja levottomuuden astetta ja miten se muuttuu testin aikana sekä miten koira palautuu erilaisista testitilanteista. Ihannetilanteessa koira palautuu nopeasti eikä hermostu liikaa, joten sen hermorakenne olisi +3 tasapainoinen ja varma (harvinainen testitulokset yleisesti ottaen) tai +2 tasapainoinen. +1a hieman rauhaton on vielä sellaista käyttäytymistä, että

koira ei hermostu kovinkaan paljon testissä, mutta lievää parantamisen varaa olisi. Miinusmerkkinen arvo hermorakenteessa ei ole suotavaa.

Temperamentilla tarkoitetaan koiran vilkkautta, miten nopeasti se huomaa asiat sekä reagoi niihin ja kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin ja ympäristöihin. +3 vilkas on ihanteellinen arvio useimmille koirille ja myös flatille. Silloin koira huomaa asiat riittävän nopeasti, mutta pystyy kuitenkin

PLUSSAT TESTIIN VIEMISEKSI

- standardoitu testi, josta paljon tuloksia pitkältä aikaväliltä – saadaan tehtyä vertailuja ja tilastollisia analyysejä koirien välillä sekä voidaan laskea ominaisuuksille periytyvyysasteita
- testin osien suorittamista muokataan koiran toiminnan mukaan, esim. kuormitus lopetetaan tietynlaisen reagoimisen jälkeen
- normaali aikuinen flatti läpäisee testin yleensä hyvin
- flatti voi ajatella uhkausosioiden ym. jännittävien asioiden olevan ihmisten keksimää hulluttelua eikä ota niitä niin tosissaan, että koiraa oikeasti alkaisi pelottaa – ei kuormitu ja stressaannu turhaan
- saa vertailukelpoista tietoa koiransa toiminnasta ja rohkeudesta verrattuna muihin koiriin samassa tilanteessa
- kertoo koiran toiminnasta oudoissa tilanteissa, joissa omistaja ei ole koiran tukena ja apuna niin paljon kuin arkielämässä
- joillakin osasuorituksilla arvo jalostuksen kannalta yhdistettynä tietoon muista koiran käymistä testeistä ja kokeista

MIINUKSET TESTIIN VIEMISEKSI

- mitä testi oikeasti mittaa, millaisia ominaisuuksia?
- koira kokee testin kuormittavana, vaikka testi menisikin hyvin – voi alkaa reagoida arjessa erilaisiin yllättäviin asioihin esim. pelokkaasti
- koiran kuormittaminen ja stressaaminen, miten palautuu
- flatin osalta ei niin tärkeää saada tietoa puolustautumisesta, mitä testissä on mukana
- testitilanteet sellaisia, joihin arkielämässä omistaja puuttuisi eikä laittaisi koiraa reagoimaan ensin, koira jää vähän ilman omistajan tukea – voiko vaikuttaa koiran ja omistajan välistä suhdetta huonontavasti
- järjestetty testitilanne – onko koiran käyttäytyminen normaalia vai vaikuttavatko esim. testipaikka, säätila, testajat, omistajan jännitys jne. koiran käyttäytymiseen

keskittymään. +1 erittäin vilkas on myös mahdollinen flatille, jolloin koiralla voi jo olla hieman vaikeuksia keskittyä. +2 kohtuullisen vilkas voi olla jo hieman liian rauhallinen flatiksi, mutta +-merkkisenä täysin hyväksyttävää.

Kovuus tarkoittaa sitä, miten koira muistaa epämiellyttäviä kokemuksia. Flatille +3 kohtuullisen kova tai +1 hieman pehmeä ovat tyyppillisiä arvioita ja molemmat sellaisia, jotka sopivat rotuun. Lievä kovuus koskee etenkin ympäristön tapahtumia, sillä flatin ei kuuluisi jäädä kovinkaan pitkäksi aikaa miettimään ikäviä tapahtumia, koska se on pohjimmiltaan metsästyskoira. Toisaalta pieni pehmeys (muistaa ikävät asiat kohtalaisesti) auttaa kouluttamisessa, joten molemmissa arvioinneissa on puolensa, riippuu kokonaisuudesta.

Luoksepäästävyyttä katsotaan ensin heti testin alussa eli miten koira suhtautuu vieraisiin ihmisiin. Lisäksi sitä tarkkaillaan koko testin aikana. Flatin ihannearvio tässä on +3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin. +1 mielitelevää löytyy myös ja sekin on hyväksyttävää, mutta +3 toivotumpi.

Laukauspelottomuutta arvioidaan testin lopussa ampumalla starttipistoolilla ja katsoamalla koiran reaktiota ampumiseen. Tässä arviointi menee +++, ++, +, - ja --. Näistä flatin tulisi olla +++ eli laukauserma: se saa kiinnostua ampumisesta, mutta ei pelätä sitä. ++ laukauserma on myös hyväksytty, mutta ei sinänsä toivottu, koska flatille oletettavasti on ammuttu ennen luonnetestiä menoa jossain vaiheessa elämää noutotreenien yhteydessä (reagoi levottomasti, mutta sitten rauhoittuu).

Kokonaispistemäärät vaihtelevat tyyppisesti testin ilman suuria järkytyksiä suorittaneilla flateilla noin 150-ylä 200 pisteen tienoilla. Nämä ovat tyyppilliset pisteet käyttö- tai palveluskoiralle, joilla on toimintakykyä, riittävät hermot, sopiva vilkkaus ja luoksepäästävä luonne.

LUONNETESTIN TULKINTAA

Luonnetestin pisteytysten arvioiminen voi olla hankalaa, koska ne eivät liiku loogisesti -3 pienin koiran esittämä reaktio → +3 suurin reaktio, vaan ne menevät melko sekalaisesti eri osasuorituksissa. Täten koiralla voi jossain olla arvo -1 = erittäin ja toisessa paikassa +3 = kohtuullinen. Kun koiran luonnetestitulosta katsoo, on tärkeää siis katsoa loppupisteiden lisäksi eri osa-alueiden pisteytykset. Lisäksi olisi hyvä päästä näkemään video koiran toiminnasta testissä, koska se kertoo siitä, mitä koira todellisuudessa teki testin aikana.

Yksi erikoisuus luonnetestissä on se, että koko skaalaa -3 → +3 ei käytetä tai ainakaan näitä kaikkia arvoja ei näy oikeastaan juuri koskaan (esim. hermorakenne +3). Toki olemassa voi olla koiria, jotka saivat ääriarvoja (etenkin miinuspuolella), mutta niitä ei ehkä viedä testiin, jos ajatus on se, että koira esim. toimintakyvyn osalta on -3 toimintakyvyn. Tällainen mahdollinen koiran käyttäytyminen voi myös johtaa siihen, että testi on parempi keskeyttää kuin hermostuttaa koiraa liikaa.

Koska testi on tarkoitettu alun perin armeijan koirille (tyyppiä saksanpaimenkoira tms.), on siinä mukana kohtia, joissa koiraa uhataan jollain tapaa ja arvioidaan koiran puolustautumista sekä omistajan puolustamista. Tällainen uhkaaminen voi olla koirasta stressaavaa, kun ohjaaja ei tee mitään, vaan jättää tilanteesta toimintavastuun koiralle. Samoin toimintakyvyn ja kovuuden testeissä yllättävät tapahtumat ja niihin reagoiminen jäävät koiran vastuulle. Tämä voi olla koirasta outoa, koska arkielämässä omistaja on usein se, joka ottaa vastuun tällaisissa tilanteissa eikä koira – esim. harva flatinomistaja olettaa tai edes haluaa, että

flatilla alkaa haukkua ja puolustaa omistajaa olettamaansa uhkaa vastaan lenkillä (esim. vastaantuleva oudosti toimiva vieras ihminen).

Koiralle ei muutenkaan anneta käskyjä, ei puhuta tms. ilman testiajien ohjeita, jolloin yhtäkkiä mykäksi tullut ohjaaja voi vaikuttaa koiran käyttäytymiseen testissä (koirasta tulee epävarma, ottaa kontaktia jne. eli ei ala suoraan toimia). Toisaalta moni tilanne on niin nopea ja yllättävä, että koira ei edes ehdi ajatella vaan se reagoi ja sitten vasta miettii, mitä tilanteesta tapahtui. Täten omistajan puupökölömäisyys testin aikana ei vaikuta niin paljon.

Liimataisen (2008) tutkielmassa käytiin läpi luonnetestiä rottweilereiden osalta. Työssä todettiin, että toimintakyvyn, hermorakenteen ja kovuuden välillä on korrelaatio (riippuvuussuhde), mikä viittaisi siihen, että nämä ovat osa laajempaa kokonaisuutta ("rohkeus"?). Toinen mahdollisuus on myös se, että luonnetestissä arvioidaan samaa ominaisuutta vähän eri tavoin, esim. toimintakyky ja kovuus korreloivat – ovatko samaa ominaisuutta?

- Piritta Pärssinen

The image shows a 'LUONNETESTIPÖYTÄKIRJA' (Performance Test Record Sheet) from the Finnish Kennel Club. The form is filled out with data for a dog named 'SUI' and includes various test results categorized into sections like 'I TOIMINTAKYKY', 'II TERÄVYYS', 'III PUOLUSTUSMALLI', 'IV TAISTELUHALU', 'V HERMORAKENNE', 'VI TEMPERAMENTTI', 'VII KOVUUS', 'VIII LUOKSEPÄÄSTÄVYYS', and 'LAIKAUSPELOTTOMUUS'. It also includes a 'Tulos' (Result) section at the bottom right.

1-4.7.2021

FLATTIEN KESÄLEIRI

Kesäleiri on Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n vuosittain järjestämä tapahtuma, jossa tarjotaan koulutusta eri lajeissa torsiasta sunnuntaihin. Leiri on tarkoitettu kaikille flattiharrastajille aivan vasta-alkajasta aina kokeneeseen konkariin. Leirillä osallistut erilaisiin koulutuksiin oman koirasi kanssa – oman kiinnostuksesi mukaan. Iltaisin vietetään flattihenkistä aikaa muiden leiriläisten kanssa. Ohjelmassa on myös erilaista järjestettyä toimintaa. Leiri sopii kaiken ikäisille ja tasoisille koirille. Myös pennuille! Jos et ehdi leireilemään moneksi päiväksi, niin voit osallistua koulutuksiin ja tapahtumiin myös päiväkävijänä.

MAJOITTUMINEN

Matkailutila Surkeenjärvi on mahtavan idyllinen paikka metsän keskellä, Surkeenjärven rannalla. Paikka on tunnettu myös erinomaisen maukkaasta keittiöstään. Leirillä majoitutaan pihapiirissä aittarakennuksessa tai päätalossa, lomamökeissä ”Jaakon taloissa”, riihimökeissä tai rantamökeissä. Kaikkiin sisämajoituksiin saa ottaa koiran mukaan. Halutessasi voit saapua paikalle myös matkailuauton/-vaunun tai teltan kera.

LAJIESITELYT

NOME – noutajien metsästyskoekoulutus: Nome pitää sisällään kaiken noutajien rodunomaisten lajien koulutuksen. Kesäleirillä järjestetään monipuolista koulutusta eritasoisille koirakoille kokeneiden kouluttajien toimesta. Surkeenjärven maastot tarjoavat hienot mahdollisuudet erityyppiseen treenaamiseen. Vaikka olisit aivan aloittelija, eivätkä rodunomaiset lajit ole sinulle tuttuja, olet tervetullut mukaan koulutuksiin. Harjoittelussa käytetään pääsääntöisesti dameja.

MEJÄ – metsästyskoirien jäljestämiskoulutus: Koemuotona mejän tarkoituksena on selvittää koiran kyky seurata haavoittuneen riistaeläimen verijälkeä. Mejä-koulutuksiin voivat osallistua kaiken tasoiset jäljestäjät. Olitpa sitten täysin aloittelija tai jo kokenut konkari. Vai onko tavoitteesi kouluttaa flatistasi soiva peli käytännön jäljestykseen? Mejä-kouluttajat räätälöivät koulutukset yksilöllisesti jokaisen koirakon tarpeiden mukaisesti. Kokeneempien koirakoiden harjoituksissa tavoite on kehittää koiran ja ohjaajan osaamista erilaisilla harjoituksilla, sekä harjaannuttaa ohjaajan taitoa lukea koiraansa. Aloitteville koirakoille ohjataan jäljestämisen alkeiden opettelua, jossa koirakot pääsevät kokeilemaan jäljestämistä lyhyillä jäljillä, sekä suunnitellaan yhdessä ohjaajan kanssa itsenäistä harjoittelua. Tervetuloa tutustumaan mejään ja saamaan opastusta jäljestysharjoitusten muodossa.

RALLY-TOKO: Rally-toko on hauskaa aktivointia, jota voivat harrastaa kaikenikäiset ja kaiken kokoiset koirat ja ihmiset! Tärkeintä radalla ja treeneissä on iloinen kontakti, liikkeet suoritetaan hymyssä suin hännät heiluen. Rally-toko yhdistää elementtejä tokosta, agilitystä ja koiratanssista. Siinä tärkeintä on ohjaajan ja koiran iloinen yhteistyö, ei niinkään seuraamisen pilkuntarkka paikka tai asennon millintarkka suoruus. Rally-toko kehitettiin aivan tavallisia koiranomistajia ajatellen ja sen päätavoitteena onkin saada aikaan koiria, jotka on koulutettu käyttäytymään hyvin kotona, yleisillä paikoilla sekä muiden koirien läheisyydessä.

MUUT KOULUTUKSET: Leirillä pyritään järjestämään edellä mainittujen koulutusten lisäksi myös trimmauskoulutusta ja perustotelevaisuuskoulutusta. Mikäli sinulla on ehdotuksia koulutuksiin liittyen, olethan rohkeasti yhteydessä!

LEIRIN MUUT TAPAHTUMAT

- Rally-tokokilpailu (iltakoe) perjantaina 2.7.2021
- Open Show lauantaina 3.7.2021 alkaen klo 18.00
- Jalostustarkastus leirin aikana koulutusten ohessa

ILMOITTAUTUMINEN

Ilmoittautuminen tapahtuu sähköisellä lomakkeella: www.flatti.net. Ilmoittautumislomake aukeaa toukokuussa.

TIEDUSTELUT

Leiripäällikkö:
flattileiri@flatti.net

Kesäleiryöryhmä seuraa aktiivisesti alueen koronatilannetta ja sen kehittymistä. Mahdollisista ohjelman muutoksista tai leirin peruuntumisesta tiedotetaan järjestön verkkosivuilla ja Facebookissa.

Vuosikokouspöytäkirja

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry
Finska flatcoated retrieverklubben rf

Sääntömääräinen vuosikokous, pöytäkirja

Aika: 27.03.2021 klo 15.00
Paikka: Google Meet -kokous
Stor-Rösintie 66, Söderkulla
Paikalla: 19 yhdistyksen jäsentä (LIITE 1)

1. Kokouksen avaus
Järjestön puheenjohtaja Mari Mamia avasi kokouksen klo 15.09.
2. Hyväksytään kokouksen työjärjestys
Hyväksyttiin kokouksen työjärjestys.
3. Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri
Ehdotettiin ja valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Jaana Rätty ja kokouksen sihteeriksi Tanja Aunela.
4. Valitaan kaksi (2) pöytäkirjantarkastajaa
Ehdotettiin ja valittiin kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Ruth Stenius-Levänen ja Anne Haverinen.
5. Valitaan kaksi (2) ääntenlaskijaa
Päätettiin, että pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.
6. Todetaan kokouksen laillisuus
Esityslista on julkaistu Flattiviestissä 1/2021 ja järjestön verkkosivuilla.
Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Osallistujalista on liitteenä.
7. Esitetään tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto
Esitettiin tilinpäätös, toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto.
8. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä edellisen vuoden hallitukselle ja muille tilivelvollisille
Vahvistettiin tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus edellisen vuoden hallitukselle sekä muille tilivelvollisille.
9. Käsitellään kokouksen hyväksymät muut asiat ottaen huomioon yhdistyksen 23§ määräykset
Ei ollut.
10. Kokouksen päättäminen
Kokouksen puheenjohtaja Jaana Rätty päätti kokouksen klo 15.56.

DocuSigned by:
Jaana Rätty

Jaana Rätty
Kokouksen puheenjohtaja

DocuSigned by:
Tanja Aunela

Tanja Aunela
Kokouksen sihteeri

DocuSigned by:
Ruth Stenius-Levänen

Ruth Stenius-Levänen
Pöytäkirjantarkastaja

DocuSigned by:
Anne Haverinen

Anne Haverinen
Pöytäkirjantarkastaja

TARVIKE MYYNTI

Tarvikemyynnistä kaikkea kivaa harrastuksiin!
Koko valikoima ja tuotekuvat: www.flatti.net/tarvikemyynti.
Muista tilata pentupaketit ajoissa! Lisätietoja nettisivuilta.
Tarvikemyynti toivottaa hyvää kesää!

©Tuula Hursti

Tilaa kasvomaskit
flattipainatuksella 9€!

VANHAT & VIISAAT

SILESTON OPERETTI, 'Ebba' s. 13.02.2007

Teksti ja kuva PAUL GRUNDWALL

Ebba tuli meille Pietarsaaren huhtikuussa 2007. Vastassa kotona oli 4-vuotias Wilma, myös flatti. Kun Ebba tuli taloon, Wilma tuli heti "isosisko". Ebba rakasti kaikkia, mutta samalla otti myös paljon tilaa. Wilma otti askeleen taakse. Ja näin se jatkui koko Wilman loppuelämän. Wilma kuoli vuonna 2016, 12v 10kk vanhana. Mutta Ebba ja Wilma viihtyivät kyllä yhdessä tosi paljon, esimerkiksi metsässä lenkeillä, mutta myös kotisohvalla.

Ebba on luonteeltaan aina ollut tosi kiltti, aina halunnut olla lähellä. Ruskeasilmäinen vaikka onkin, hän on niin "sinisilmäinen". Aina kun joku tulee vastaan kävelylenkillä Ebba tulee iloiseksi ja odottaa halausta, tai ainakin vähän silittämistä. Samalla sinisilmäisyydellä hän kohtaa toisia koiria. Vaikka koirat yleensä ovat ystävällisiä, niin aina Ebba säikähtää kun kohtaa haukkumista.

Vahtikoira Ebba ei ole, hän on aivain liian kiltti, eikä periaatteessa hauku koskaan. Metsästyskoiraksi Ebba olisi voinut sopia. Paukahdukset eivät ole häirinneet häntä, mutta perheessä ei ole ollut metsästäjää. Kooltaan Ebba on pieni, on ollut pennun näköinen melkein koko elämänsä. Ebballa on yksi "tyyppivika": Hän ei halua uida niinkuin flattit yleensä. Wilma

rakasti uimista, mutta Ebba on tyytynyt leikkimään matalassa vedessä rannalla.

Ebba on aina ollut perusterve. Kuitenkin keväällä 2015 hän yhtäkkiä sairastui. Illalla soitimme eläinlääkärille ja saimme heti ajan. Illasta tuli sitten vähän dramaattinen. Eläinlääkärin totesi akuutin kohtulehduksen. Leikkaus aloitettiin heti ja kaikki meni hyvin, kunnes tuli sähkökatko. Ilta oli jo aika pimeä. Mutta eläinlääkärillä ei mennyt sormi suuhun. Otsalampun valossa leikkausta jatkettiin, ja kaikki meni hyvin. Muutaman päivän sisällä Ebba oli taas oma itsensä.

Sitten kevättalvella 2019 huomasimme Ebban suussa ikenen liikakasvua. Eläinlääkäri otti koepalasan, joka lähetettiin analysoitavaksi. Laboratorion raportti oli masentava: Todettiin pahanlaatuinen kasvainmuutos. Kysymyksessä on suun levyepiteelikarsinooma. Kuitenkin nämä karsinomat lähettävät yleensä kohtalaisen hitaasti etäpesäkkeitä. Kasvainmuutosta komplisoi

pinnallinen märkäinen tulehdus.

Näin siis kaksi vuotta sitten. Ebba elää vieläkin, ja voi hyvin. Sairaus ei ole haitannut millään tavalla. Elämä on hauras, mutta uskomme että Ebba on mukana vielä tulevana kesänä.

SILESTON JÄPPINEN 'Jaki' s. 5.3.2008

Teksti ja kuva TARMO RYYTI. KUVASSA JAKI 13V, POIKANSA BABLO 12V JA TYTTÄRENSÄ MARILLA 12V.

Alunalkuaan Mirja Ollanketo hankki Jakin lenkkikaverikseen, mutta ei mennyt aikaakaan, kun koirakentältä mukaan tarttui Lola (Trollskogens Aurora) ja Ryytin Tarmo. Koirat ja ihmiset alkoivat viettämään yhteiseloja ja Lola opetti Jakia hyville tavoille sekä metsäkanalintujen ylösnostojen salat.

Pentuna ja nuorena Jaki oli varmaan ihan normaali flatti, virtaa riitti ja joskus Jaki luuli, että juokseminen kuittaa nenän käytön. Pentuna meni muutamat kengät ja yksi kännykkä, mutta muuten Jaki on ollut todella kiltti.

Koe ura jäi lyhyeksi, taiparit ja ALO1 saavutettuna, syy ei ollut koirassa vaan ohjaajissa. Koiran parhaassa kehitysiässä perheeseen syntyi lapsi, talon remontointi vei liikaa aikaa ja sitten tuli toinenkin lapsi, mutta joka syksy Jaki on päässyt metsälle. Metsällä Jaki on perikiantamaton ja uskomattoman hyvä passikoira, helposti menee parituntia samoilla sijoilla istuen, silmät vain metsästä. Jakia on käytetty kyyhkysten, sorsien, metsäkanalintujen, fasaanien ja rusakkojen pyynnissä, kerran Jaki on päässyt etsimään hirvenvasan hakkuuaukolta. Jaki ei vierasta muita ohjaajia, joten sitä on voinut lainata muille metsästäjille.

Jakista tuli jo nuorena isä, pentueen emänä toimi Lola. Pennut syntyivät samassa taloudessa ja Jaki toimi esimerkiksi isänä. Lola antoi Jakin hoitaa pentuja ja sama hoivavietti jatkuu edelleen, sillä Jaki nuolee edelleen hyvin usein poikaansa Pabloa. Pennut täyttävät toukokuun lopussa 12 vuotta, joista varmuudella vielä 2 elossa.

Terveys Jakilla on ollut rautanen. Eläinlääkäri käyntejä on yksi, silloin vääntynyt kynsi poistettiin. Etulavassa on ollut jo useita vuosia harmiton rasvapatti, mutta ei sen kummempaa.

Nyt iän myöten lenkkeily on joutunut lopettamaan lähes kokonaan, koska se meinaa rueta nilkututtaan, mutta mennään vähemmällä. Har-

vinaista myös lienee se, että Jakilla ei vielä ole yhtään harmajaa karvaa. Jaki on ollut aina hyvin varaukseton koira, mikkään ei sitä hetkauta. Muihin koiriin ja vieraisiin ihmisiin, oli ne sitten lapsia tai aikuisia, ei Jaki ole sen kummemmin reagoanut. Oman näkemykseni mukaan tervepäisin koira minkä tiedän. Jos tämä vireystila jatkuu, niin voi todeta, että yksikään tassu ei vielä ole haudassa.

SILESTON JÄGERMEISTER 'Jekku' s. 5.3.2008

Teksti ja kuva KATJA ÄIJÄLÄ

Koiria on ollut lapsuudessani aina, mutta Jekku on ensimmäinen koirani, jonka kanssa on opeteltu koiran kouluttamista ja harrastettu tavoitteellisesti. Hivenen jännitti kun pentu tuli kotiin, että miten pärjätään aktiivisen sileäkarvaisen noutajan kanssa, lisäksi Jekku oli kasvattajan mukaan pentueen vilkkain. Tarkoitukseni oli kuitenkin liittyä läheiseen noutajayhdistykseen ja saada sieltä apuja ja vinkkejä.

Jekun kanssa tulikin sitten käytyä taipparikurssi ja taipparit menikin heti ensimmäisellä yrityksellä läpi Jekun ollessa 1,5-vuotias. Koira oli kuulemma lupaava ja seuraava askel olikin sitten Nome-kokeet. Ensimmäisestä Nome kokeesta tuli tulos ALO3, kokeen jälkeen saatiin tuomarilta hyvät neuvot ja seuraavista saatiinkin ykköset ja oli siirtyminen AVO-luokkaan. Ajattelin, että tämän on helppoa, mutta kokeen vaikeutuessa minulle selkeni, kuinka Jekku oli tehnyt itsenäisesti asiat ja minä olin lähinnä ollut riistan vastaanottajana. Jekku onkin ollut aina hyvin itsenäinen ja sitkeä työskentelijä.

Rodun metsästysominaisuudet tulivat meille hyvin ilmi, kun saatiin ilmoitus että ammuttu lintu oli mennyt hukkaan ja voitaisiinko käydä sitä Jekulla hakemassa. Mentiin ohjeiden mukaan risukkoiselle, huonokulkuiselle lammelle ja päästiin koiran hakemaan. Ihmettelin tuolloin, että ei se täältä kyllä sitä löydä, mutta hetken päästä koira

aina ystävällisesti vastaan myös muiden eläinlajien pienet, varsat, kannot ja kissanpennut.

Muutamia pieniä tapaturmia on sattunut vuosien varrella. Vaikein oli syvälle anturaan uponnut tikku, joka piti leikkauksella poistaa. Muutoin Jekku on ollut terve koko elämänsä, lukuun ottamatta viime syksynä sairastettua haimatulehdusta. Vanhuus on tuonut tullessaan nivelrikkoa ja kuulon huonontumisen. Noutaminen sujuu edelleen arkisten asioiden kanssa, lattialla lojuvia sukkaa tuodaan pyynnöstä ja Jekun bravuuri onkin hakea oikea pari sukalle. Tällä hetkellä Jekku elelee vanhuudenvaikeuksien huomioon ottaen hyvää elämää kolmen muun flatin kanssa.

SILESTON JEE JEE 'Cilla' s. 5.3.2008

Teksti ja kuva SEIJA MÖLSÄ

Cilla on saavuttanut 13 vuoden kunnioitetavan iän tänä vuonna. Cilla tuli meille kolmen kuukauden ikäisenä. Mietimme pitkään uuden koiran ottamista, koska vasta olimme menettäneet edellisen koiran ja mietin luopumisen tuskaa sitten taas aikanaan. Kun sitten kuulumme, että tutullamme on sileäkarvaisen noutajan pentu, asia alkoi kiinnostaa, vaikka rotu silloin oli outo meille.

Pyysimme lopulta tulemaan silloisen "Riesan" kanssa tutustumiskäynnille. Ajattelin, että minkähänlainen pentu sieltä tulee kun nimi on tuollainen. Nimi oli kuitenkin tullut, kun Cilla oli pentueesta viimeinen, eikä ollut vielä löytänyt kotia. Tutustumispäivä koitti ja Cilla tuli meille. Kierrettyään asunnon ja haisteltuaan paikat, löysi hyvän nukkumapaikan ja jäi siihen, eikä lähtenyt enää entiseen kotiin.

Cilla on saanut olla paljon irrallaan ja opettaminen tavoille on onnistunut tällä tavoin hyvin. Käytöstavat ovat kiitettävät. Cilla ei ole koskaan ollut metsästyksessä mukana. Ei taitaisi onnistuakaan, kun piharusakot olisi mukavia leikkikavereita ja kyyhkysten kanssa talsitaan peräkkäin tiellä. Metsä on aina ollut maailman ihanin paikka juosta ja telmiä, mutta linnut saa olla rauhassa. Taippareita on harjoiteltu nuorena, mutta ei huipulle asti.

Näyttelyissä on käyty joka vuosi ja aina on tullut hyvät arvostelut, mutta senioriluokassa alkoi sitten saada mainetta. Tuli sertiä ja varasertiä jopa pohjoismaitten näyttelystä. Cilla ei ole ollut kovin innostunut kehässä olemiseen, ajatellut varmaan, että ollaan sitten hienosti niin emäntä on tyytyväinen.

Virtaa on kovasti, mutta kotona sisällä on rauhallisena vaikka ulkona vauhtia riittää vieläkin, joskin hieman hidastumista on havaittavissa. Talvi on mahtavaa aikaa, kun saa juosta hangessa ja metsästä lumipalloja ja "siiseleitä" lumen alta. Kesällä voisi uida vaikka kaiket päivät.

Tuhoamisviettiä ei juuri ole ollut, paitsi pentuna, minun kuivattu hääkimppuni ärsytti. Herkut on ihana asia, mutta kerran meni hieman yli, kun oli päässyt kiipeämään tuolin kautta pöydälle, sieltä löytyi kupillinen chili-sipsejä ja chili-pähkinöitä, ai että oli ollut hyvää. Eipä arvannut, miten herkut vaativat vettä. Olimme juuri totuttamassa kotona yksinoloon, joten onneksi emme olleet kauan pois. Selvittiin säikähdyksellä.

Cilla on ollut terve, eikä eläinlääkärillä ole juurikaan muuta käyty kuin rokotuksilla, isommita tapaturmiltakin on säästyty. Cilla

on tehnyt kerran pentuja ja niitä tulikin sitten kerralla yhdeksän. Kaksi niistä on kuollut, mutta muut pärjäävät hyvin. Olemme edelleen yhteydessä perheisiin ja kyselemme kuulumisia. Yksi pentu jäi tytölle ja siitä on tullut taitava noutaja metsästyskäytössä.

Cilla on koko taloyhtiön lemmikki ja leikkii lasten kanssa hienosti. Koskaan en ole nähnyt näyttävän hampaita kenellekään, ei ihmisille eikä eläimille.

Elämän ehtoossa ollaan, mutta toivottavasti saan pitää Cillan vielä pitkään. En ole koskaan tavannut samanlaista koirapersoonaa. Jos vielä otan koiran Cillan jälkeen, se on varmasti flatti, vaikka tiedän, ettei Cillaa voi mikään korvata.

Esittelyssä jäljellä olevat VANHAT ja VIISAAT yhdistelmästä: Taka-Tapiolan Fiu 'JADE' – BATZI'S KNOCK OUT 'MAURI'

Mielettömän nopeasti vuodet kuluu ja melkoinen matka on kaikinensa ollutkin. Nämä meidän ja Taka-Tapiolan kennelin yhteistyön hedelmät jo 12 vuotta 2.4.2021! Kaipa se on äidinmaidossa tullut tuo pitkä ikä kun, ihana Jade-mammakin eli 13v6kk ja Jadenkin sisaruksissa että takana näitä pitkäikäisiä löytyy. Viisi kahdeksasta siis vielä porskuttaa eteenpäin kukin tyyllillään. Suurimman osan kanssa ollaan saatu läheisesti matkaa tehdä, tavattu ja käyty läpi niin huippuhetket kuin ne vähemmän hyvät. "Maurilais"-tapaamisissa Tuholan Tarjan toimesta ollaan isommalla porukalla melkein koko jengin kanssa vietetty taannoin viikonloppuja treenaten, turisten ja herkkuja syöden sekä iltaa istuen. Pesueesta 3 on saavuttanut Käyttövalion arvon joista yksi tupla, 2 nVOI1-tuloksella voittajaluokassa ja vain yksi kokonaan ilman tuloksia. Käyttövalioista ja ensimmäisenä kaikista tietävästi Taka-Tapiolan Fiun Taavi 'Riku' lähti autuaammille metsästysmaille 8 vuotiaana. Kiitos rakkaat flattistävämme perheineen, että olemme saaneet kokea ja jakaa nämä vuodet että tämän kaiken kanssanne!

Janne & Tiina Järvinen

FI KVA SE KVA Taka-Tapiolan Fiun TARU 'SANI' s.2.4.2009

Sani on ollut pienestä pitäen erittäin kuuliainen ja helppo kaveri, no ei ehkä nyt vanhana enää niin "kuuliainen", mutta eiköhän se ole jo sallita tuohon ikään.

Sani ja Janne tekivät kovan rupeaman aikoinaan koerintamalla ja siitä tulokset puhukoon puolestaan, Suomen ja Ruotsin Käyttövalio, Flattimestari 2016 (emänsä 2009), moninkertainen piirinsä mestari ja SM-nomen finalisti. Voittajaluokassa melkoisia tuloksia...14xVOI1 (1xVOI1 Ruotsi => KVA), 6xVOI2, 5xVOI3. Koestartteja NOME-B Suomessa yht. 30.

Sani on ollut jo useamman vuoden eläkkeellä koehommista ja myös metsästyksen

ovat nuoremmat saaneet hoitaa. Reilu pari vuotta takaperin taisi viimeisen kerran käydä muori jahdissa ihan muuten mukana, kun toisella alkoi juoksut ja no, oli kuulemma varmaan omasta mielestä ihan hauskaa mutta ei tuo mitään saanut ylös.

Lenkillä mennään vielä ihan silleen kohtuu täpöllä pitkin metsiä, polkuja ja teitä yhdessä Sanin Touho-veljen tytön Pikin 5v ja semmoisen 2v pikakiittäjä Lunan kanssa jota labbikseksikin kutsutaan.

Lenkit, ruoka, halit ja rapsutukset ovat tätä päivää... mitä sitä muuta enää vanha kaipaakaan!

JANNE & TIINA JÄRVINEN

Taka-Tapiolan Fiun TAHVO 'TOUHO' s. 2.4.2009

teksti ja kuva HARRI BACKMAN

Touho on perheemme neljäs flatti. Olin varma, että ensimmäinen flattimme Hesu, olisi ollut SE elämäni koira, mutta kyllä Touho on vienyt sen tittelin mennessä. Touho tuli meille melko pian Sepen kuoleman jälkeen, kun huomasimme pentulistalta hyvän yhdistelmän ja Janne ja Tiina uskoivat, että Touho saisi meillä hyvän kodin. Uskon, ettemme tuottaneet pettymystä...

Tyttäreemme Sanna harjoitteli Touhon kanssa agilityä ja itse vastasin muusta koulutuksesta. Touho on aina ollut hyväluonteinen ja kiltti. Se ei uhittle muille koirille, mutta toki tarvittaessa pitää puolensa. Nome-harrastus vei mennessään ja tuloslista on oikein mukava. Touhosta tuli Flattimestari 2012 vain kolmevuotiaana.

Flattimestaruuskisoihin on osallistuttu kuusi kertaa ja tuloksina mestaruuden lisäksi 3. ja 4. sija. Vuonna 2014 voitettiin Taavin tuoppi (paras hakukoira) ja vuonna 2017 Touho oli näyttelyosuuden kaunein. Muutoin näyttelymenestystä ei juuri ole tullutkaan. Kokeissa on käyty harvakseltaan, mutta VOI1-tuloksia on kertynyt seitsemän kappaletta. Haku on aina ollut vauhdikasta ja tehokasta eikä markkeerauksissakaan ole ollut moittimista. Koetilanteissa moitteita tuli seuraamisesta, kun Touho ei innokkuuttaan mitenkään malttanut odottaa isäntäänsä. Käytännön metsällä toiminta on aina ollut ongelmaton.

Hyvä menestys kisoissa herätti kiinnostusta käyttää Touhoa astutukseen kansainvälisestikin. Pentueita löytyy kaksi Suomesta, kolme Ruotsista ja kaksi Australiasta asti. Aussipentueet astutettiin tietysti etätyönä. Hyviä

pentuja on maailmalla paljon onnellisissa kodeissa.

Touho on hyvin herkkä aistimaan perheen mielialoja ja tulee lohduttamaan, kun huomaa jonkun olevan pahalla mielellä. Houdinin vikaakin löytyy ja jos riidellään, Touho avaa suljetun oven, myös ulko-oven ja poistuu paikalta. Myöskin muistot Flatteilailta 2014 tuovat edelleen hymyn huulille. Olin treenaamassa Sisua, Touhon poikaa ensimmäisestä pentueesta. Touho oli jätetty kaksikerroksisen mökin yläkertaan odottamaan vuoroaan. Hän ei kuitenkaan halunnut odottaa, vaan murtautui ulos ikkunasta varaston katolle ihmettelemään. Onneksi tanskalaiskouluttajat pelastivat Touhon takaisin sisälle kämppään. Myös

omalla mökillämme olemme jonkun kerran heränneet yöllä viileyteen, kun Touho on päättänyt lähteä itsekseen yöpissalle. Ovet on siis syytä lukita yksi.

Touho on saanut elää terveenä. Vaikka ikä alkaa jo vähän painaa ja välillä liikkeelle lähtö on jäykkää, niin riista ja damit jaksavat innostaa ja vanhus nuortuu poikaseksi jälleen. Edelleen kaikki piilotetut riistat ja damit löytyvät kyllä eikä Touho tiedä mitään parempaa. Tietysti iän myötä muodostuu myös rutiineja. Kun tullaan kotiin, niin pian löytyy Touho työhuoneen kaapin oven edestä häntää heiluttamasta korvat höröllä. Ja tässä kohtaa kerjääminen palkitaan aina! Edelleenkin löytyy myös virtaa leikkiä tyttäreemme Sannan kaksivuotiaan Haadexsen (Taka-Tapiolan Sakke) kanssa.

Taka-Tapiolan Fiun Taika s. 2.4.2009

Taika täytti 2. huhtikuuta 12-vuotta. Elämä sen kanssa on ollut helppoa ja vaivatonta.

Taika on elänyt elämänsä maatilalla ja kasvanut lapsien kanssa riehuen. Taikan luonne on muovautunut meidän elämäämme sopivaksi. Se on ollut rohkea, avoin ja ystävällinen niin ihmisille, kuin lajitovereilleen.

Taikalla on normaalit noutajan ominaisuudet. Se rakastaa uimista ja tykkää riistan noutamisesta. Taika jaksa edelleen lenkkeillä perheen

kahden nuoremman flatin kanssa ja on niiden pomo.

Taika on pysynyt koko elämänsä terveenä ja on säästynyt allergioilta. Taikalle kaikki ruoka maistuu ja ahneus on lisääntynyt vanhenemisen myötä. Nyt odotamme kesää ja uimakelejä.

Hyvää kesää kaikille koirille ja koiranomistajille.

Teksti TUIJA TUHOLA-NIEMI,
KUVA JUUSO NIEMI

Taka-Tapiolan Fiun Taimi 'Helmi' s. 2.4.2009

Teksti ja KUVA ANU SINKKONEN

Helmi elämäni luppakorva Taka-Tapiolan Fiun Taimi täytti 12 vuotta 2.4.2021. Onnittelut myös sisaruksille Missille, Taikalle, Sanille ja Touholle!

Helmi tuli elämäni klassisella tavalla. Lähdin vain kavereille, Tarjalle ja Tuijalle seuraksi katsomaan heille tulevia pentuja Tiinalle ja Jannelle Vilppulaan. Sattumalta pentueesta oli vielä yksi penneli vapaana. Muutaman päivän mietin asiaa ja niinhän siinä sitten kävi, että pennun paikka oli kotona vapaana.

Helmin kanssa on harrastettu aika paljon nome- ja wt-kokeissa käyntiä sekä sen ollessa nuorempi fasaanijahdeissa käyntiä ja lukematon määrä treenailuja mukavissa seuroissa. Wt-kokeesta Helmillä on yksi VOI2 tulos ja nome-b kokeesta yksi VOI1 ja paljon paljon muita tuloksia ja nollia. Monia kommervenkkejä on tullut matkan varrella: en ota

lokkia, riistan päällä voi kieriä, lähden luvatta markkeeraukseen, ohjauksissa tiedän riistan sijainnin paremmin kuin ohjaaja jne. Kaikki kokeet ovat olleet kuitenkin hauskoja kokemuksia ja aina on jokin osa-alue mennyt loistavasti.

Helmi on luonteeltaan ilopilleri, erittäin ahne ruualle ja haluaa olla kaikessa mukana ja rakastaa yli kaiken noutamista. Edelleenkin jos se huomaa, että otan damit mukaan, se liimautuu välittömästi vasemman jalan viereen ja haluaa noutohommiin. Helmi on erittäin hyvässä kunnossa ikäsekseen ja aina en itse meinaa muistaa, että onhan se jo aika mummeli. Toivottavasti olisi vielä joitakin vuosia yhdessä jäljellä. Kiitos, kiitos ihanasta

luppakorvasta Jannelle ja Tiinalle sekä Tarjalle kaikista treeneistä ja koematkoista!

Taka-Tapiolan Fiun Tuuli 'Missi' s. 2.4.2009

Teksti ja KUVA TARJA TUHOLA

Tätä kirjoittaessani ollaan juhlapäivän aatossa, eli huomenna Missi täyttää 12 vuotta. Se muutti minun talouteeni, koska omistin sen isän Maurin ja pidin kovasti pentueen Jade-emästä. Missi on aina ollut mukavan helppo ja varsin voimakkaasti minuun leimautunut tyttönen.

Nomen ja Wt:n harrastaminen sen kanssa on ollut kivaa, motivoivaa ja mutkatonta, koska se on ollut äänetön, hyvä riistan ja damien käsittelijä sekä luontainen seuraaja. Fasaanijahdeissa käyminen ja kyyhky- ja sorsapassissa istuminen Missin kanssa on ollut mukavaa sen taiseen luonteen vuoksi. Kotioloissa ainoa murhetta aiheuttanut ja emännältä äärimmäistä tarkkuutta vaatinut asia on ollut kova intohimo niellä kaikkea tekstiiliä ja ohutsuolessa kuolion aiheuttanut pitkä pussilakanan suikale olikin viedä sen hengen vuonna 2014.

Missin ja osin jo Maurinkin myötä elämässä oli hyvin aktiivinen ja monipuolinen vuosikymmen noutoharrastusta sekä yhdistystoimintaa, joka hiipui tyttösen jäätyä "eläkkeelle". Missin sisarusparvesta moni pentu meni aktiiviharrastajalle ja tuona aikana oli mahtavaa kun touhuttiin monta vuotta paljon yhdessä. Voisinkin sanoa, että Missin aika on ollut noutaja-elämäni kulta-aikaa.

Vielä eläkeläinen tepsuttelee nuoremman noutajasakin kanssa samat lenkit (tosin ilman suurempia lisäkieppejä), ruoka (& jäniksenpipanat & hevosen kakka) maistuu ja damin näkemisestä silmiin syttyy suuri loiste (tehdään välillä pieniä mummelihöntsyt). Toivotaan, että mei-

dän lauman kuningatar pysyisi terveenä ja olisi ilahduttamassa olemassaolollaan vielä hyvän aikaa.

BLACKLEADER'S HERO OF MY HEART, 'Rafi'

s. 23.12.2009 (FLATTS RED LINE CAFÉ – HEILURIHÄNNÄN KISS OF GOLD)

Teksti ja kuva Iina Keski-Saari

Moi! Mun nimi on Rafiki! Se tarkottaa Swahiliksi ystävää, jollaiseksi minut myös perheeseen otettiin teini-ikäiselle tytölle. Mä tunnistan mun nimen paremmin lyhyempänä: Rafi. Täytin joulukuussa jo 11 vuotta ja nykyään asustelen tän kyseisen tytön kanssa kaksin. Oon kaikkien kaveri ja mulla on perhettä tällä hetkellä Hyvinkäällä, Tampereella ja Vietnamsissa. Mulle on ollut välillä haastavaa, kun ei mun perhe ole elämän viedessä aina pysyntykään saman katon alla. Voin asua heistä kenen luona vaan, kunhan saan huomiota ja rapsutuksia riittävästi, ja mua rakastetaan joka paikassa ihan yhtä paljon ja tuon iloa sinne missä oon.

Suurimman osan elämästä sain nauttia omakotitalosta ja sen pihalla vapaana juoksemisesta, mutta nykyään joudun aina hihnaan ulos lähtiessä ja se on ihan mälsää! Yritänkin edelleen vetää hihnassa, että vauhti lähentelisi edes hieman mun juoksuvahtia. Tosin, muistan aina hiljentää ja kulkea oikein nätisti, kun tunnistan kodin lähestyvän paluumatkalla, toivoen, että toi ystävä lenkittäisi mua vielä vähän pidemmän aikaa. Nuorempana mulle heitettiin joka päivä frisbeeta pihassa ja sain paljon kehuja aina kun nappasin sen hienosti ilmasta kiinni. Vähän vähemmän sain kehuja, kun oli hetki päästä siitä irti. Tiedostin hyvin riskin joutua sisälle lelusta irti päästäessä, vaikka irrotin kuitenkin otteeni lopulta ja voi sitä onnea, kun frisbee lensikin vielä ja sain kiihdyttää täyteen vauhtiin ja loikata sen uudestaan kiinni.

Kesäisin nautin superpaljon uimisesta ja onnekseni mun perheellä on kesämökki järven rannassa ja siellä ei montaa sekuntia mene, kun pääsen autosta vapaaksi ja oon juossut mökin jo pari kertaa ympäri ja järveen. Viime kesänä mulle ei enää heitetty siellä mun renkulaa, jota en oikein ymmärtänyt?! Satunnaisia heittoja tuli ja hieman vain onnuin, kun kipitin palauttamaan sitä, uutta heittoa varten. Päästin vielä siitä heti irtikin. Mikä noita mun ihmisiä oikein vaivaa, kun ne ei tajua heittää sitä, vaikka tuon mun ihanan, kuulaisen renkaan niitten syliin. Järveen ne sentään vielä heittävät lelua ja pääsen esittelemään mun uimahyppyjä laiturilta. Naapurin pikkuhauvat yleensä haukkuvatkin kateudesta mun tyylinäyteille.

Nivelvaivat ei oo mun vauhtia hidastanut ja harmaita karvojakin on vasta kyynärpäissä pikkusen. En ihan ole enää yhtä vetreä kuin 5 vuotta sitten, mutta kunhan pääsen sohvalle ja sänkyyn ystävien viereen köllötteleämään nii tämä vetreys riittää. Muutamien luomien poistossa oon ollut ja myös jokin lihakseen kiinnittynyt patti multa on poistettu etujalkojen välistä muutama vuosi sitten. Oon selvinny vaan parilla korvatulehduksella ja nekin ovat tulleet vasta viime vuosina. "Örisen" nykyään paljon ja kuorsaankin kohtuullisen kovaa. Mun petikin siirrettiin pois makuuhuoneesta, kun

pidän nii kovaa ääntä välillä nukkuessani. Illalla varmistan aina ystävän olevan sängyssä aloittamalla unet hänen jaloissaan ja aamulla tulen taas sen jalkojen päälle nukkumaan aamu-uniani.

Oon ehtinyt toilailla kaiken näköistä ja päättäväsyyteni on vain vahvistunut vuosien kokemuksella. Oon aina osannut pyytää anteeksi riehumisiani niin kauniisti koiranpentuimeilläni, että saan jälleen paljon rapsutuksia. Oon muun muassa ekalla vierailullani mummon luona testannut, että miltä se raaka pekoni maistuu, kun se odotteli vasta paistamista pöydällä ja hyväähän se oli! Mun perhe yritti piilottaa multa myös tippaleivät makuuhuoneeseen suljetun oven taakse, mutta ei ne osannut odottaa, että avaan oven ja käyn mussuttamassa muutaman, ennen kuin ne huomaavat.

En aluksi ihan ymmärtänyt, miksi mulla aina on samoja nappuloita ruokana, kun nuo muut söivät kaikkea parempaa, kuten makaraa ja juustoa. Jätinkin nuorempana ruokaa syömättä, mitä mun perhe vähän ihmetteli. Nykyään noi mun nappulatkin menee ja oon huomannut, että kun syön omat ruoat ensin, niin sitten voin hyvällä omalla tunnolla kerjätä lisää ruokaa! Myös jogurttipurkin rapsutusäänen kuullessani oon heti valmiina hoitamaan purkin putsauksen.

Oon myös muutama otteeseen käynyt tutkailemassa maailmaa ihan yksinäni ja kerran säikäytin mun perheen kunnolla, kun pimeän aikaan mua ei löytynytkaan useampaan tuntiin. Eihän mulla mitään hätää ollut ja yritinkin tulla samana yönä itse kotiin ulko-oven kahvaa painamalla, mutta se olikin lukossa. Ihmisten luona on hyvä mun olla.

Hännän heilutukset kaikille lajitovereilleni ja hyvää kesän odotusta!

- Rafi

Vanhoista flateista on lista Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n kotisivuilla: www.flatti.net/jalostus/lista-vanhoista-flateista. Listalla ovat yli 13-vuotiaiksi eläneet flatit. Toivomme myös lehteen lisää tarinoita vanhoista flateista. Juttuja voitte kirjoittaa yli 10-vuotiaista koiristanne. Onko sinun oma Vanha ja Viisaasi jo listalla? Haluatko kertoa koirasi tarinan? Jos tiedossasi on yli 13-vuotias flatti, joka ei ole listalla, niin kerro se minulle. Kiitos! Ota yhteyttä: virpi.peltonen@turkuflatti.net tai laita yv Facebookissa. – Virpi

NOUTAJATALUTIN

Noutajatalutin on hyvin yleisesti noutajien ja muidenkin lintukoerien koulutuksessa käytetty hihnan ja pannan yhdistelmä. Käytännössä hihna on naru, josta narun toisessa päässä olevan metallirenkaan avulla voidaan muodostaa silmukka. Hihnassa on myös stoppari, joka estää silmukkaa suurenemasta liiksi, jotta koira ei pääse vetämään päätään läpi hihnasta. Nykyään hihnoissa voi olla myös toinen stoppari estämässä silmukan kiristymistä liiksi koiran kaulassa.

Noutajatalutin on käytössä helppo ja kätevä. Hihnaa ei kuitenkaan tule käyttää niin, että se kuristaa tai satuttaa koiraan millään tavoin. Se on vain yksinkertainen tapa saada hieman lisää kontrollia koiraan silloin, kun hihnaa täytyy käyttää. Kun koira kävelee hihnassa, hihnan tulisi pysyä löysänä. Noutajatalutinta ei ole tarkoitus käyttää silloin, kun koira vielä opettelee hihnassa kävelyä, siihen tulee käyttää pantaa tai valjaita hihnan kanssa. Kun koira on oppinut kävelemään löysällä hihnalla, on noutajatalutin kätevä apu etenkin silloin, kun koira tulee toistuvasti kytkeä ja päästää vapaaksi. Hihna on helppo sujauttaa koiran päälle yli molempiin suuntiin. Hihna myös mahtuu helposti tasakuun.

Kun käytät noutajahihnaa, muista laittaa se koiran kaulaan oikein päin. Helppo muistisääntö on, että muodostat hihnasta P-kirjaimen. Kun koira istuu sinua vastapäätä (kasvot sinuun päin) pujotat P-kirjaimen koiran kaulaan. Näin hihna toimii oikein ja pääsee löystymään, jos se pääsee kiristymään. Tämä pätee kun koira kuljetetaan ohjaajan vasemmalla puolella.

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N

PENTUVÄLITYS

HANNA HUJANEN 040 578 9523

SANNA LAHTINEN 040 731 0831

Olemme toimineet pentuvälittäjinä vuodesta 2012 lähtien. Ota rohkeasti yhteyttä: pentu@flatti.net, tai tule nykäusemään hihasta kokeissa ja tapahtumissa, jos jotakin kysyttävää tulee mieleen.

Pentuvälityksen sivuilta: www.flatti.net/pentuvälitys löytyy ohjeet kasvattajille pentueiden ilmoittamiseen pentuvälitykseen ja listat suunnitteilla olevista sekä astutetuista ja syntyneistä pentueista. Sivulta löydät ohjeita myös flattipennun ostajalle.

Spondyloosikuvaustuki

Suomen sileäkarvaiset noutajat ry tukee sileäkarvaisten noutajien selän virallista spondyloositutkimusta. Tukea saadakseen koiran omistajan tulee olla rotujärjestön jäsen. Ennen tuen maksamista tutkimustulos tulee olla julkaistu Suomen Kennelliiton jalostustietokannassa. Tutkittavan koiran tulee kuvaushetkellä olla vähintään kaksi vuotias (24 kk) ja korkeintaan kuusivuotias (72 kk).

Tutkimus on tehtävä SKL:n vaativan tutkimusprotokollan mukaisesti

- * röntgentutkimus on tehty laillistetun eläinlääkärin valvonnassa
- * tutkimuksessa on otettu ohjeen mukainen, riittävä määrä laadukkaita kuvia
- * koiran tulee olla tunnistusmerkitty ja tunnistusmerkintä tulee tarkistaa tutkimuksen yhteydessä
- * koira on rauhoitettava tutkimusta varten
- * tutkimuksessa on käytettävä SKL:n virallista röntgenlähettä
- * tutkittavan koiran ikä tulee olla vähintään 24 kk
- * kuvat on lähetettävä SKL:oon lausumista varten

Tuen suuruus on 50€/ koira.

Tukea maksetaan 24.10.2020 – 31.12.2021 välisellä ajalla tehdyistä tutkimuksista.

Tukea haetaan: flatti.net/jalostus/spondyloosikuvaus-tuki

Blackpepoon
www.blackpepoon.com

Tarja Kolkka, Valkeala
040 706 6659
blackpepoon@gmail.com

Kennel Finnflats

Tuula Ehrman
0400 699 197
tuulaehrman@gmail.com

Heidi Vainio
0400 822 110
heidivainio@merityo.fi

www.finnflats.com

www.dantaran.com

flatcoated retrievers
Dantaran

Laura Rajakallio
Kunnarlantie 55
02740 Espoo
050 535 6926

laura.rajakallio@gmail.com www.dantaran.com

Kasvattajailmoitukset 2021

Kasvattajailmoitukset Flattiviestiin 15€/nro tai 40€/vuosi (4 nroa). Kasvattajaboxin koko on 88x50 mm

Voit käyttää valmista kasvattajaboxia, tai lähätä haluamasi teksti ja kuva/logo, niin taitamme sinulle ilmoituksen.

Aineistot osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com.

Lähätä varauksen/aineiston mukana maksukuitti.

Sileäkarvainen noutaja, uros, FI29870/14, s. 5.4.2014
FI MVA DK MVA-J DK MVA Sniffens Alppien Lumimies

i: NORD JCH DK BRCH SE J(A)CH
Waternuts High And Mighty
e: C.I.B. FI MVA EE MVA Metsävirnan Kentuckian Snow

Kasvattaja: Miia Suppanen, omistaja: Anu Mikkola

Rodunomaiset koetulokset:
NOU1 27.06.2015 Raasepori Aaltonen Risto
NOME-B AVO2 10.06.2018 Raasepori Nurmi Antti
NOME-B AVO1 22.09.2019 Tampere Juha Tenhunen
NOME-A AVO1 07.12.2019 Tanska Christian Brix Søndergaard
NOWT VOI2 05.05.2018 Kontiolahti Pauliina Ahola

Sertit:
01.07.2018
Raasepori
Viirtelä Tarmo

19.08.2018
Heinola
Mattila Paavo

02.09.2018
Ähtäri
Illukka Tiina

10.05.2019
Tanska
Hans Boelaars

Valioilmoitukset Flattiviestiin

Valiopalsta on järjestön jäsenille ilmainen. Lähätä kuva ja ilmoitustiedot aineistopäivään mennessä osoitteeseen: flattiviesti@gmail.com, Flattiviestiin 3/2021 tulevat valioilmoitukset viimeistään 20.8.

Lähätä painokelpoinen, rajaamaton vaakakuva jpg-muodossa. Kuvan tulee olla mahd. suuri (300 dpi, vähintään 1 Mt). Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi niitä valitettavasti käyttää.

Lähätä kuvan lisäksi seuraavat tiedot:

- koiran sukupuoli, tittelit ja virallinen nimi
- koiran rekisteritunnus ja syntymäaika
- koiran isän tittelit ja virallinen nimi
- koiran emän tittelit ja virallinen nimi
- koiran kasvattajan nimi
- koiran omistajan nimi
- ko. valioarvoon vaadittavat tulokset: pvm, paikka, tuomari
- voit ilmoittaa myös koiran korkeimman tuloksen muista lajeista, esim. nome-B ALO1

Pidätämme oikeuden siirtää valioilmoituksen julkaisun seuraavaan lehteen. Kansainväliset valionarvot julkaistaan vahvistamisen jälkeen.

FLAT POWER
FLATCOATED RETRIEVERS

Ann ja Kimmo Vorobjev - Marianne Forsell www.flatpower.com

Huntstars
Loving home of Flat Coated Retrievers
Sivertankki / 40540 20781 Kaarina
Majakkasaaren Keskus / 050 40540
Lähtökatu 10 / 20781 Kaarina

**Kennel
Kevätniityn**

Ann Leskinen / Pietarsaari / 050-338 3562 / ann.l@luukku.com

- Silmäkarkaisia noutajia kaveriksi
metsälle ja harrastuksiin -

Minna Latva, Noutajantie
20780 Kaarina
puh: 0400 842 998
majakkasaaren@gmail.com
majakkasaaren.wixsite.com/flattit

silmäkarkainen noutaja
MAJAKKASAAREN
KENNEL

**Metsänpeiton
kennel**

<http://metsanpeiton.wixsite.com/metsanpeitonkennel>

**Morrini
Retrievers**

Riitta Niemelä
Långvik
Kirkkonummi
040-7091133
riitta@morrini.net
www.morrini.net

**KENNEL
NINJATÄHDEN**
FLATCOATED RETRIEVERS

Satu Marins
Vehkaiapale
P. 0400 415515
satu.marins@hotmail.com
www.ninjatahden.com

 www.facebook.com/ninjatahden
IG: ninjatahden

KENNEL NOANARKIN

kaija.leinonen@noanarkin.com
www.noanarkin.com

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY

- JÄSENASIAT, KUVAPANKKI- JA TILITIEDOT

Löydät meidät myös
Facebookista,
Instagramista ja
Youtubesta!

JÄSENASIAT

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat

Jäsenenä saat yhdistyksen jäsenlehden, Flattiviestin kotiin neljä kertaa vuodessa sekä etusijan yhdistyksen järjestämiin kokeisiin, koulutuksiin ja tapahtumiin.

JÄSENMAKSUT 2021

- Varsinainen jäsen 25€
- Perhejäsen 6€ (ei omaa lehteä)
- Pentuejäsen 10€
- Liittymismaksu 5 € (ei koske pentuejäseniä)

KASVATTAJA-ALENNUKSET

Kasvattaja saa 10% alennuksen ostaessaan Tarvikemyynistä Suomen sileäkarvaiset noutajat ry:n pentuvälityksessä oleville pennuille tarvikkeet pentupakettiin (pilli, pillinauha, dummy, talutin). Kasvattajan liittäessä uudet pennun omistajat pentuejäseniksi, saa uusi jäsen lahjakortin, jolla saa 10% alennuksen ensimmäisestä Tarvikemyynnin ostosta.

OSOITTEENMUUTOKSET

www.flatti.net/jarjesto/jasenasiat/osoitteenmuutos

Ilmoita osoitteenmuutos järjestön nettisivulla tai sähköpostitse jäsenihteerille: jasenasiat@flatti.net.

KUVAPANKKI

www.flatti.net/flattiviesti/kuvapankki

Flattiviestin toimituksella on kuvapankki, jonne voi ladata flattikuvia rotujärjestön käyttöön (Flattiviesti, nettisivut, facebook). Julkaistuissa kuvissa mainitaan kuvaajan nimi.

Tilitiedot

OKOYFIHH

Tarvikemyynti: FI45 5620 0920 4247 35

Jäsenmaksut: FI23 5620 0920 4247 43

Yleistili (näyttely, nome ja muut):

FI28 5620 0920 4247 50

Löydät meidät myös Facebookista!

FLATTIVIESTI AIKATAULU 2021

Seuraava Flattiviesti, numero 3/2021, ilmestyy 23.9. Lehteen tulevat aineistot pyydämme lähettämään osoitteeseen flattiviesti@gmail.com 20.8. mennessä.

Kuvamateriaalia lehden käyttöön voi toimittaa myös kuvapankkien kautta. Tekstiedostot rtf- tai doc/docx-muodossa. Kuvien resoluutio 300 dpi ja jpg-, pdf- tai tif-muodossa. Matalaresoluutioiset kuvat menevät printissä suttuisiksi, emmekä voi valitettavasti niitä käyttää. Jos olet epävarma kuvien/aineistojen laadusta, ota yhteyttä Flattiviestin toimitukseen ja katsotaan yhdessä materiaalit kuntoon.

Flattiviesti aikataulu 2021:

- 1/2021 aineistopv 25.01., ilmestyy 25.02.
- 2/2021 aineistopv 05.04., ilmestyy 06.05.
- **3/2021 aineistopv 20.08., ilmestyy 23.09.**
- 4/2021 aineistopv 08.11., ilmestyy 09.12.

KUVA VESA-TURUNEN

SUOMEN SILEÄKARVAISET NOUTAJAT RY:N YHTEYSTIEDOT

HALLITUS 2021

Puheenjohtaja

Mari Mamia
Stor-Rösintie 66, 01150 Söderkulla
p. 050 4586770
puheenjohtaja@flatti.net

Sihteeri

Tanja Aunela
Iiriskuja 18A, 20320 Turku
p. 0400 939076, sihteeri@flatti.net

Varapuheenjohtaja

Anne Kolsi, Orimattila
annekolsi@gmail.com

Marjut Sirén, Espoo,
p. 050 4116245
marjutsiren1@gmail.com

Piia Piiparinen, Korja
p. 040 8314848, flatti87@gmail.com

Miia Koski, Rooma
p. 050 4582157

Tomi Nieminen, Hamina
p. 041 4907122, tomi.jere.nieminen@gmail.com

Aija Laakso, Paimio, aija.t.laakso@gmail.com

Varajäsen Anne Haverinen, Paltamo
Varajäsen Noora Saarikko, Perttula

TOIMIHENKILÖT 2021

Taloudenhoitaja

Heidi Vainio
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
p. 0400 822110, talous@flatti.net

Jäsensihhteeri

Heidi Vainio
Leikluodontie 130, 23310 Taivassalo
p. 0400 822110, jäsensiat@flatti.net

Tarvikemyynti

Janina Alankoja-Kanervalo
Merimasku
tarvike@flatti.net

Pentuvälittäjät

Hanna Hujanen, p. 040 5789523
Sanna Lahtinen, p. 040 7310831
pentu@flatti.net

Kiertopalkinnot

Sari Hagström
p. 0400 514215
flatti.kiertopalkinnot@gmail.com

Webmaster

Markku Kastepohja
p. 040 6650566
webmaster@flatti.net

ALUEYHTEYSHENKILÖT

Uusimaa Aluetoiminnan vastuhenkilö

Nina Onufriew, p. 041 433 1959
nina.onufriew@gmail.com

Uusimaa Noora Saarikko

p. 050 339 6132, noora.saarikko@gmail.com

Varsinais-Suomi Mia Jaakola-Siimes

p. 050 3764517, mia.lehtinen@gmail.com

Kanta-Häme Kirsi Launomaa

p. 040 7255354
kirsi.launomaa@gmail.com

Päijät-Häme Minna Vornanen

p. 050 5261540
minnajvornanen@gmail.com

Satakunta Maija Valtonen

p. 040 4120392, maijajokela3@gmail.com

Pirkanmaa Tarja Tuhola

vilpputuhola@yahoo.com

Keski-Suomi (Jyväskylä) Mika Toskala

p. 040 5649053, mika.toskala@elisanet.fi

Mikkeli-Pieksämäki -alue Jonna Häkkinen

p. 050 3057422, hiekkoi@hotmail.com

Savon seutu Tarja Koistinen

p. 040 7586768

Etelä-Karjala Juho Pajari

p. 041 4582812, jpajari@gmail.com

Etelä-Karjala Satu Marins

p. 0400 415515, satu.marins@hotmail.com

Pohjois-Karjala (Lieksa)

Tiina-Maarit Kisonen
p. 040 5477128, tiinakisonen@gmail.com

Pohjanmaan alue Heli Pitkäljärvi

p. 040 5621529
pitkajarvi.heli@gmail.com

Kainuun alue Anne Haverinen

p. 044 3601152
kennelregalerazza@gmail.com

Oulun alue Henna Mikkonen

p. 044 5400609, hennamik@gmail.com

TOIMIKUNNAT 2021

FLATTIVIEСТИ

- flattiviesti@gmail.com
- Päätoimittaja: Mari Mamia
- Toimitussihhteeri: Jaana Kontto
- Taitto: Elisa Pekki

HARRASTUSLAJIEN TOIMIKUNTA

- Puheenjohtaja: Pipa Pärssinen
p. 040 5367167, pipa.parssinen@gmail.com
- Jäsenet: Miia Mäkiouppila,
Tuija Manninen,
Johanna af Hällström-Kamila

ULKOMUOTOTUOMARI- TOIMIKUNTA

- Puheenjohtaja: Riitta Niemelä
p. 040 7091133, riitta@morrini.net
- Jäsenet: Kirsi Nieminen, Katja Korhonen

JALOSTUSTOIMIKUNTA

- jalostus@flatti.net
- Puheenjohtaja: Kirsi Nieminen
p. 0400 641866,
kirsi@kennelheilurihannan.fi
- Sihteeri: Tuula Niva
p. 040 5045165, jalostus@flatti.net
- Jäsenet: Laura Rajakallio, Anne Kolsi,
Jenni Juvén, Riitta Niemelä

MEJÄ-TOIMIKUNTA

- meja@flatti.net
- Puheenjohtaja: Liisa Keränen
p. 040 5921296, liisam@kolumbus.fi
- Jäsenet: Mari Mamia, Marko Saarni,
Miia Koski, Janina Alankoja-Kanervalo

NOUTAJAJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖTMK

- Anne Kolsi
- Kirsi Launomaa (varalla)

NÄYTTELYTOIMIKUNTA

- nayttely@flatti.net
- Puheenjohtaja: Piia Piiparinen
p. 040 8314848
flatti87@gmail.com
- Sihteeri: Nina Skyttä
p. 0400 435 737
nina@skoude.com
- Jäsenet: Satu Marins, Christina Kiuru,
Anni Vornanen, Katja Korhonen,
Tanja Mattila

NOME-TOIMIKUNTA

- nome@flatti.net
- Puheenjohtaja: Kirsi Launomaa
p. 040 7255354,
kirsi.launomaa@gmail.com
- Jäsenet: Riitta Koivisto, Anu Mikkola,
Minsu Rauramo, Heli Pitkäljärvi,
Marko Mikkilä, Salla Sipilä

 BOZITA

ROBUR

SWEDISH FUNCTIONAL QUALITY

Together
with nature
since 1903

Bozita Robur on Ruotsissa valmistettu superfunktionaalinen koiranruoka. Luonnollisista raaka-aineista valmistettu korkealuokkainen ravinto vahvistaa kehon omia toimintoja. Kun haluat antaa koirallesi parhaat mahdolliset edellytykset - täytä sen kuppi aterialla joka on täynnä luonnon omaa voimaa.

www.bozita.fi